

R O M Ȃ N I A
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
COMUNA BOZOVICI
CONSILIUL LOCAL

STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A SERVICIILOR SOCIALE
LA NIVELUL COMUNEI BOZOVICI
ÎN PERIOADA 2024-2034

CUPRINS

CUPRINS	2
LISTA ACRONIMELOR UTILIZATE	4
Index tabele	5
Index figuri	5
Index grafice	6
Index fotografii	6
CAPITOLUL I: CONTEXTUL STRATEGIC ACTUAL	10
1. Politica de coeziune 2021-2027	10
2. Strategii naționale	23
2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	23
2.2. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei	28
2.3. Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027	38
2.4. Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânirea activă pentru perioada 2023 - 2030	39
2.5. Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost pentru perioada 2022 - 2027	40
2.6. Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă”, 2022 - 2027	41
2.7. Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022 -2030	43
2.8. Planul Național de Redresare și Reziliență	44
3. Strategia de Dezvoltare Regiunii VEST – 2021 - 2027	47
4. Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul județului Caraș-Severin pentru perioada 2024-2029	64
CAPITOLUL II: LEGISLAȚIA APLICABILĂ SERVICIILOR SOCIALE	70
CAPITOLUL III: PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL COMUNEI BOZOVICI	73
1. Caracteristici teritoriale	73
1.1. Așezare geografică	73
1.2. Repere istorice	76
1.3. Relieful	80
1.4. Clima	81
1.5. Hidrografie	82
1.6. Vegetația și fauna	82
1.7. Solul	85
2. Indicatori demografici	86

2.1. Populația Comunei Bozovici.....	86
3. Analiza situației socio-economice.....	92
3.1. Economia.....	92
3.2. Dotări culturale, monumente istorice	97
3.3. Cultura	99
3.4. Educația.....	107
3.5. Sănătatea	111
3.6. Piața muncii	115
3.7. Proiecte de investiții derulate la nivelul UAT Bozovici.....	116
CAPITOLUL IV: DIAGNOZA SOCIALĂ	117
1. Analiza capacității instituționale de furnizare beneficii și servicii sociale	119
2. Cheltuielile cu asistența socială.....	121
3. Asistenții personali.....	125
4. Echipa mobilă de intervenție în cazurile de violență domestică	127
5. Analiza SWOT.....	129
ANALIZA SWOT – UAT COMUNA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN	130
6. Tipuri de situații de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social.....	133
7. Analiza serviciilor sociale furnizate de UAT	138
8. Furnizori publici și privați de servicii sociale	139
CAPITOLUL V: STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE	140
1. Misiunea	140
2. Viziunea.....	140
3. Valori și principii generale	140
4. Obiectivul strategic general	142
5. Obiective specifice	143
6. Activități strategice prioritare	143
7. Responsabilități și termene de realizare	149
8. Surse de finanțare	150
9. Planul operațional pentru implementarea strategiei	153
9.1. Obiectivul strategic general.....	153
9.2. Obiective specifice	153
PLAN OPERAȚIONAL PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE COMUNA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ- SEVERIN, ÎN PERIOADA 2024-2034	154
CAPITOLUL VI: MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE	170

LISTA ACRONIMELOR UTILIZATE

Acronim	Denumire completă
AAPL	Autoritate administrație publică locală
UAT	Unitate administrativ-teritorială
CJ	Consiliul județean
CL	Consiliul local
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
AJPIS	Agencia Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială
AM	Autoritatea de management
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
INS	Institutul Național de Statistică
L	Lege
HG	Hotărâre de Guvern
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
OG	Ordonanța Guvernului
ISJ	Inspectoratul Școlar al Județului
ONG	Organizații neguvernamentale
OPA	Organizații private acreditate
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POCS	Programul Operațional Combaterea Sărăciei
POAD	Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate
SPAS	Serviciul Public de Asistență Socială
UE	Uniunea Europeană
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
BS	Bugetul de stat
BL	Bugetul local
VMG	Venit minim garantat
ASF	Alocație pentru susținerea familiei
AI	Ajutor de încălzire
TSG	Tichete sociale grădiniță
AU	Ajutoare de urgență
AS	Alocația de stat
IC	Indemnizație pentru creșterea copilului
MF	Medic de familie

Index tabele

- Tabelul nr. 1 – Componentele Planului Național de Redresare și Reziliență
- Tabelul nr. 2 – Categoriile de folosință ale terenurilor în Comuna Bozovici
- Tabelul nr. 3 – Structura populației pe vârste și sexe – 2023
- Tabelul nr. 4 – Mișcarea naturală a populației Comunei Bozovici 2017-2023
- Tabelul nr. 5 – Migrația internă la nivel național în anul 2022
- Tabelul nr. 6 – Mișcarea migratorie a populației Comunei Bozovici 2019-2023
- Tabelul nr. 7 – Situația efectivelor de animale 2024
- Tabelul nr. 8 – Operatorii economici cu personalitate juridică cu domiciliul fiscal/sediul social în localitate - anul 2024
- Tabelul nr. 9 – Monumente istorice din Comuna Bozovici
- Tabelul nr. 10 – Situația școlară pentru anul 2024-2025
- Tabelul nr. 11 – Situația personalului didactic în anul școlar 2024-2025
- Tabelul nr. 12 – Forța de muncă în perioada 2018-2022
- Tabelul nr. 13 – Situația șomerilor din Comuna Bozovici în perioada 2019-Mai 2024
- Tabelul nr. 14 – Beneficii de asistență socială acordate în perioada 2021-2023
- Tabelul nr. 15 – Indemnizații pentru persoanele cu handicap grav 2021-Septembrie 2024
- Tabelul nr. 16 – Cheltuielile cu asistența socială 2021-2023
- Tabelul nr. 17 – Copii vulnerabili identificați în perioada 2021-2023
- Tabelul nr. 18 – Persoane cu dizabilități 2021-Septembrie 2024

Index figuri

- Figura nr. 1 – Priorități de investiții
- Figura nr. 2 – Obiectivele de dezvoltare durabilă
- Figura nr. 3 – Regiunea de dezvoltare Vest
- Figura nr. 4 – Stema Comunei Bozovici
- Figura nr. 5 – Harta județului Caraș-Severin - localizarea Comunei Bozovici în cadrul județului

Index grafice

- Graficul nr. 1 – Repartiția populației în funcție de sexe
- Graficul nr. 2 – Structura populației pe grupe de vârstă și sexe - 2023
- Graficul nr. 3 – Structura populației în funcție de etnie
- Graficul nr. 4 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă
- Graficul nr. 5 – Sporul natural Comunei Bozovici în perioada 2017-2023
- Graficul nr. 6 – Mișcarea migratorie a populației Comunei Bozovici în perioada 2019-2023

Index fotografii

- Foto nr. 1 – Consiliul Local Bozovici
- Foto nr. 2 – Cascada Bigăr
- Foto nr. 3 – Casa de Ajutor Reciproc Bozovici
- Foto nr. 4 – Căminul Cultural Bozovici
- Foto nr. 5 – Căminul Cultural Prilipeț
- Foto nr. 6 – Biserica ortodoxă Bozovici
- Foto nr. 7 – Biserica Catolică Bozovici
- Foto nr. 8 – Biserica ortodoxă Prilipeț
- Foto nr. 9 – Mănăstirea Țara Almăjului
- Foto nr. 10 – Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Bozovici
- Foto nr. 11 – Biserica Penticostală "Betel" Bozovici
- Foto nr. 12 – Biserica Creștină Baptistă "Emanuel" Prilipeț
- Foto nr. 13 – Biserica Creștină Baptistă Bozovici
- Foto nr. 14 – Muzeul Sătesc „Almăj Vatră Strămoșească” Bozovici
- Foto nr. 15 – Centrul de Informare Turistică Bozovici
- Foto nr. 16 – Monumentul Crucea Neagră Austriacă
- Foto nr. 17 – Monumentul eroilor Bozovici
- Foto nr. 18 – Monumentul celor 818 eroi almăjeni morți în Războiul Mondial 1914-1919
- Foto nr. 19 – Bustul lui Eftimie Murgu
- Foto nr. 20 – Monumentul Eroii din Prilipeț căzuți în anii 1941-1945
- Foto nr. 21 – Liceul Teoretic "Eftimie Murgu" Bozovici
- Foto nr. 22 – Școala Gimnazială Bozovici
- Foto nr. 23 – Școala Primară și Grădinița cu program normal Bozovici
- Foto nr. 24 – Școala Primară și Grădinița cu program normal Prilipeț
- Foto nr. 25 – Sala de sport Bozovici
- Foto nr. 26 – Stadionul Comunal Bozovici
- Foto nr. 27 – Spitalul Comunal Dr. Iosif Olaru Bozovici
- Foto nr. 28 – Centrul Medical de Permanență Bozovici

Foto nr. 29 – Centrul Medical Medicină Generală Dr. Bratosin Nicu

Foto nr. 30 – Cabinet de Medicină Dentară Dr. Velcota Gina Emanuela

Foto nr. 31 – Substația Bozovici a Serviciului Județean de Ambulanță Caraș-Severin

Foto nr. 32 – Farmacia Arcatim Bozovici

Foto nr. 33 – ABC Casa Dorca Prilipeț

Foto nr. 34 – Așezământ Monahal Social „Țara Almăjului” Bozovici

INTRODUCERE

În contextul inexistenței unui consens privind termenul de „servicii sociale” utilizat la nivel european, mai ales în condițiile în care fiecare stat membru are dezvoltate propriile sisteme de protecție socială, termeni ca servicii sociale (*social services*), bunăstare socială (*social welfare*), protecție socială (*social protection*), asistență socială (*social assistance, social work*), îngrijire socială (*social care*), servicii sociale personale (*personal social services*) în cazul serviciilor destinate acoperirii unor nevoi individuale, au fost folosiți pentru a defini aproape aceleași concepte - în relație cu serviciile sociale.

Scopul serviciilor sociale, tradițional recunoscut, este de a permite persoanelor, grupurilor și colectivităților să-și rezolve problemele care apar în cadrul procesului de adaptare la o societate în permanentă evoluție, să identifice cauzele care pot conduce la compromiterea echilibrului de funcționare socială și să acționeze în vederea ameliorării condițiilor economice și sociale ale categoriilor țintă.

Principalele categorii de persoane identificate ca posibile grupuri țintă ale sistemelor de servicii sociale privesc copiii, tinerii în dificultate și delincvenții juvenili, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice, persoanele dependente de consum de droguri, alcool sau alte substanțe toxice, victimele violenței în familie, persoanele și familiile fără venituri, unele categorii de genul refugiaților, imigranților, populația romă, deținuți pe perioade îndelungate, ș.a.

Strategia de dezvoltare a sistemului de asistență și protecție socială reprezintă un instrument de organizare și evaluare a dezvoltării sectorului public de asistență socială în acord cu principiile și obiectivele cuprinse în legislația europeană și națională, în strategiile naționale privind incluziunea socială, reducerea sărăciei, promovarea și respectarea drepturilor grupurilor vulnerabile, precum și în strategiile regionale și județene privind dezvoltarea serviciilor sociale la nivel local.

Scopul Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale din Comuna Bozovici este de a dezvolta un sistem funcțional de servicii care să sprijine persoanele vulnerabile în vederea depășirii situațiilor de dificultate, urmărind prevenirea și combaterea riscului de excluziune socială, creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale.

Realizarea acestui scop implică implementarea unor măsuri de asistență socială pentru garantarea drepturilor fiecărei persoane vulnerabile de a beneficia de servicii sociale adecvate, precum și posibilitatea de acces la beneficii sociale într-un mod egal și nediscriminatoriu atunci când situația o impune.

CAPITOLUL I: CONTEXTUL STRATEGIC ACTUAL

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale din Comuna Bozovici pentru perioada 2024-2034 este în concordanță cu strategiile europene și naționale, cu direcțiile de acțiune regionale și județene, precum și cu nevoile sociale identificate la nivelul comunității.

1. Politica de coeziune 2021-2027

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Premise

- Menținerea sistemului de management și control al fondurilor europene aferent politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020;
- Îmbunătățirea și simplificarea anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune;
- Descentralizarea implementării și creșterea leadership-ului din partea tuturor actorilor implicați.

Principii

- **O mai bună coordonare** între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări;

- **O abordare unitară** în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităților de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management;
- **O simplificare** și mai bună coordonare pentru funcția de AM și funcția contabilă prin integrarea celei din urmă în cadrul AM;
- **Concentrarea și asigurarea continuității expertizei;**
- **O adaptare reală** a intervențiilor la nevoile și specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor;
- **O abordare inovativă și integrată** prin elaborarea programelor multifond.

Cinci priorități investiționale mijlocite optim de UE

🚦 **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii

🚦 **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice

🚦 **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale

🚦 **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate

🚦 **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

În cadrul celei de-a patra priorități investiționale - „**O Europă mai socială**”, identificăm obiectivele specifice aferente domeniului social, după cum urmează:

❖ **Ocupare**

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă**, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
- **Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii** pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real, urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă

- Promovarea **participării echilibrate după gen pe piața muncii** și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
- Promovarea **adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor**, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

❖ **Educație**

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea **calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii**, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
- Promovarea **accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii**, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
- Promovarea **învățării pe tot parcursul vieții**, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, luând în considerare competențele digitale

❖ **Incluziune socială**

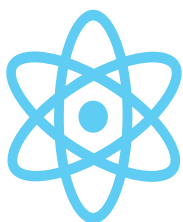
Obiective specifice:

- Promovarea **integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate**, cum ar fi rromii
- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**
- Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

❖ **Sănătate**

Obiective specifice:

➤ Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea **accesibilității**, a **eficacității** și a rezilienței **sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată**

O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii

O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice

O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale

O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate

O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE

Figura nr. 1 – Priorități de investiții

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

Scopul programului este de a sprijini incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor în risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă, urmărind **obiectivele generale**:

1. Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local;
2. Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată;
3. Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află;
4. Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local;
5. Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Rezultatele așteptate la nivel de program sunt:

1. Sprijinirea implementării a aproximativ 40 de Strategii de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității;
2. Asigurarea de locuințe sociale pentru cel puțin 2300 de persoane vulnerabile;
3. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor destinate veteranilor;
4. Dezvoltarea unei infrastructuri specifice pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării;
5. Dezvoltarea unui centru pentru tineri vulnerabili, pentru menținerea motivației rămânerii în școală;
6. Asigurarea accesului la servicii primare de asistență socială pentru cel puțin 40% din populația României (aproximativ 2000 de UAT din mediul rural);
7. Creșterea capacității serviciilor de îngrijire persoane vârstnice la domiciliu cu cel puțin 2000 de îngrijitori pentru persoanele vârstnice din mediul rural;
8. Sprijin pentru clarificarea situației juridice pentru cel puțin 100 de așezări informale (rural);
9. Creșterea capacități de găzduire pentru situații de urgență/calamități cu cel puțin 7000 de locuri;

10. Dezvoltarea capacității serviciilor destinate copiilor cu probleme de comportament prin înființarea a trei centre pilot;
11. Susținerea financiară a cel puțin 4700 de tineri la părăsirea sistemului instituționalizat în vederea integrării sociale și ocupării unui loc de muncă;
12. Susținerea financiară a cel puțin 470.000 de copii școlari (ciclul primar și gimnazial), proveniți din familii sărace, pentru participarea la tabere, inclusiv a asistenților personali ai copiilor cu dizabilități;
13. Creșterea capacității serviciilor de zi pentru copii cu cel puțin 141 de servicii nou create de care vor beneficia cel puțin 47000 de copii;
14. Susținerea financiară a cel puțin 20000 de familii monoparentale;
15. Dezvoltarea unui serviciu de tip Call center pentru persoane vulnerabile;
16. Creșterea capacității serviciilor de îngrijire pentru persoane vârstnice din mediul urban pentru cel puțin 2000 de beneficiari;
17. Dezvoltarea infrastructurii pentru 75 de comunități de sprijin pentru locuire temporară pentru cel puțin 1500 persoane vârstnice vulnerabile;
18. Creșterea capacității serviciilor de sprijin și suport pentru încadrarea pe piața muncii a cel puțin 4700 de persoane adulte cu dizabilități prin înființarea a 47 de centre de servicii;
19. Creșterea capacității serviciilor de sprijin pentru asigurarea suportului în luarea deciziilor pentru persoane cu capacitate restrânsă de exercițiu prin înființarea a 47 de echipe județene care vor sprijini cel puțin 47000 de beneficiari;
20. Creșterea capacității serviciilor mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități prin înființarea a 47 de echipe mobile care vor oferi servicii pentru cel puțin 7000 beneficiari;
21. Creșterea capacității serviciilor de recuperare pentru copiii cu dizabilități cu cel puțin 47 de centre de care vor beneficia cel puțin 4700 de copii pe an;
22. Sprijin pentru cel puțin 49500 de persoane cu dizabilități, prin acordarea de echipamente/ tehnologie asistivă;
23. Creșterea capacității serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele cu dizabilități prin dezvoltarea rețelei de asistenți personali profesioniști cu cel puțin 1175 de Asistenți Personali Profesioniști;
24. Creșterea capacității serviciilor alternative de tip familial prin înființarea de noi locuințe protejate pentru persoane cu dizabilități cu cel puțin 3200 de locuri nou create;
25. Creșterea capacității serviciilor de zi pentru persoanele adulte cu dizabilități prin înființarea a 80 de servicii noi care vor oferi servicii pentru cel puțin 5000 de beneficiari pe an;

26. Înființarea a 85 de servicii de tip respiro pentru 3.000 de copii cu dizabilități și familiile lor;

27. Creșterea capacității serviciilor pentru migranți prin extinderea cu 12 noi centre regionale de integrare și 12 centre regionale de cazare, precum și un nou centru de cazare cu 500 de locuri;

28. Creșterea capacității serviciilor pentru victimele traficului de persoane și ale violenței domestice prin extinderea cu 42 de noi locuințe protejate pentru prima categorie de victime și 6 pentru cea de-a doua și servicii de asistență pentru cel puțin 10000 de victime ale violenței domestice și 2000 de victime ale traficului de persoane;

29. Creșterea capacității serviciilor pentru persoane dependente de alcool sau droguri prin înființarea a 47 de servicii de care vor beneficia cel puțin 2000 de persoane;

30. Creșterea capacității serviciilor pentru persoanele eliberate din penitenciar prin înființarea a 47 de servicii de sprijin la nivel național;

31. Creșterea capacității serviciilor pentru persoanele fără adăpost prin înființarea a 47 de servicii la nivel național;

32. Creșterea calității serviciilor pentru toate categoriile de beneficiari prin asigurarea formării specialiștilor din serviciile sociale publice și private;

33. Asigurarea de ajutor material pentru peste 1.000.000 de persoane dezavantajate;

34. Asigurarea de ajutor material pentru aproximativ 1.200.000 de copii.

Astfel, vor fi susținute comunitățile marginalizate din mediul rural, inclusiv persoanele vârstnice (Prioritatea 3, către care se alocă și cea mai mare parte din anvelopa financiară a programului), persoanele vârstnice din mediul urban (Prioritatea 5), copiii, inclusiv familiile monoparentale cu copii în întreținere (Prioritatea 4), persoanele cu dizabilități (Prioritatea 6) și alte grupuri vulnerabile (Prioritatea 7) precum persoanele fără adăpost, victimele violenței domestice, persoanele eliberate din penitenciar, migranții și persoanele dependente de alcool și droguri, cea din urmă categorie fiind în creștere în România.

Pentru a încuraja comunitățile locale să dezvolte abordări integrate de jos în sus, programul finanțează, prin **Prioritatea 1** strategiile de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității. Această prioritate vine în sprijinul comunităților cu provocări locale specifice și stimulează capacitatea de schimbare prin încurajarea dezvoltării și descoperirii potențialului neexploatat din comunități, creșterea participării și a implicării în construirea comunității.

Programul își propune să lase la dispoziția grupurilor de acțiune locală (GAL) deciziile referitoare la mărimea grupului țintă și obiectivele ce se doresc atinse (în linie cu obiectivele de politică FSE+), fie că doresc să creeze mai multe locuri de muncă, să diminueze rata

abandonului școlar sau să înființeze un centru comunitar, în funcție de nevoile și specificitatea populației locale, conform obiectivelor specifice FSE+ ce pot fi alese în cadrul strategiilor. Dacă din punct de vedere al intervențiilor tip FSE+, strategiile DLRC se vor prezenta foarte divers, elementele comune vor fi constituite de componenta FEDR, respectiv toate vor prezenta o investiție în turism (mapare turistică, mici reabilitări etc), în considerarea potențialului turistic ridicat, dar insuficient exploatat și investiția în infrastructura socială în legătură directă cu măsurile tip FSE propuse spre finanțare în cadrul strategiei.

În prezent, în România, precum și în alte țări, numărul insuficient de locuințe sociale accentuează disparitățile între comunități și agravează procesele de integrare. Prin **Prioritatea 2** se va finanța atât infrastructura destinată locuințelor sociale, aceasta fiind o foarte importantă măsură de suport pentru grupurile vulnerabile din mediul urban, cât și alte infrastructuri destinate protejării dreptului la demnitate socială a unor grupuri specifice, precum veteranii și comunitatea evreiască.

Prioritatea 3 va sprijini populația rurală aflată sub incidența cea mai mare a riscului de sărăcie și excluziune socială. Astfel, se urmărește dezvoltarea sistemului de asistență socială primară, cu asistenți sociali și tehnicieni în asistența socială la nivel local, precum și prin asigurarea intervenției integrate prin dezvoltarea rețelei de asistență medicală comunitară și a consilierilor școlari. În acest fel se asigură accesul la servicii pentru populația din mediul rural, mediul în care sunt identificate și cele mai multe probleme sociale în rândul grupurilor vulnerabile (copii, persoane vârstnice, minoritatea romă, persoane cu dizabilități, familii monoparentale și familii cu mulți copii).

Cunoscute fiind problemele cu care se confruntă persoanele vârstnice și lipsa serviciilor pentru această categorie, se urmărește dezvoltarea serviciilor de îngrijire pentru persoanele vârstnice la nivel local în mediul rural. În acest context, vor fi două măsuri, una de sprijin pentru UAT din mediul rural în evaluarea nevoilor și realizarea planurilor de acțiune pentru dezvoltarea serviciilor sociale și una pentru dezvoltarea serviciilor la nivel local. De asemenea, va exista o măsură complementară, orientată pentru sprijinirea autorităților locale pentru reglementarea statutului juridic al așezărilor informale (inclusiv minoritatea romă) pentru cel puțin 100 de așezări.

Pentru a crește capacitatea de reacție a autorităților județene în caz de calamități și alte situații de urgențe, o măsură va urmări sprijinirea autorităților județene pentru a crește capacitatea de cazare pentru intervenții în aceste situații.

Sărăcia copiilor este o consecință a sărăciei familiilor lor. În toate țările UE copiii sunt cel mai vulnerabil grup, media UE28 (24.3%) ilustrând faptul că 1 din 4 copii se află în risc de

sărăcie sau excluziune socială, însă în România situația este mai precară, 2 din 5 copii aflându-se în risc de sărăcie sau excluziune socială (38.1%)¹.

În mediul rural există 185 de centre de zi pentru copii (copii în risc de separare, copii cu dizabilități etc), 25 dintre ele fiind centre de zi pentru familii cu copii (MMPS, mai 2020).

Ca răspuns la această situație și în întâmpinarea prevederilor strategiilor naționale, prin **Prioritatea 4**, se urmărește dezvoltarea de măsuri care să contribuie la reducerea deprivării materiale care afectează copiii (inclusiv prin sprijinirea familiilor monoparentale), reducerea riscului de separare a copilului de familie, precum și dezvoltarea de servicii specializate pentru copii.

Prin **Prioritatea 5** vor fi sprijinite **persoanele vârstnice**, categorie afectată de sărăcie (veniturile provenind din pensii fiind reduse în România), de boli cronice, de izolare, de excluziune socială și de lipsa serviciilor sociale de îngrijire dedicate.

Numărul total de servicii de îngrijire persoane vârstnice la domiciliu, licențiate, este de doar 259 la nivel național, iar căminele rezidențiale pentru persoane vârstnice licențiate sunt insuficiente (557 în toată țara, conform MMPS 2020). Din cele 259 de servicii de îngrijire vârstnici, doar 86 se află în mediul rural.

Aproximativ 6-7% din populația în vârstă a României are nevoie de servicii de îngrijire la domiciliu, însă doar 0,23% beneficiază efectiv de astfel de servicii. Persoanele vârstnice fără sprijin din partea familiei sunt expuse unui risc mai mare al sărăciei și excluziunii sociale, în special femeile în vârstă².

Numărul persoanelor vârstnice fără sprijin familial se așteaptă să crească pe viitor, mai ales din cauza migrației în masă peste hotare a populației active. Prin urmare, în contextul îmbătrânirii accelerate a populației, asigurarea unui spectru larg de servicii adaptate nevoilor specifice vârstnicilor trebuie să constituie o prioritate pentru politica socială a României.

Măsurile preconizate vor urmări sprijinul direct prin servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice din mediul urban (îngrijirea vârstnicilor din mediul rural fiind sprijinită în Prioritatea 3), servicii care vor ținti persoanele vârstnice cu venituri reduse, fără susținători legali sau cu susținători care nu au venituri suficiente, precum și prin dezvoltarea de măsuri destinate susținerii strategiei privind îmbătrânirea activă, corelat cu organizarea și funcționarea unui sistem național de coordonare și monitorizare a persoanelor vârstnice izolate, fără susținători legali. De asemenea, va fi dezvoltată infrastructura de sprijin pentru locuire temporară a vârstnicilor vulnerabili.

---

¹Raport de țară 2020 pentru România – Document de lucru al serviciilor Comisiei

²Studiu național desfășurat prin proiectul Servicii sociale pentru fiecare vârstnic”, 2018-2019 – Program Operațional Capacitate Administrativă

Persoanele cu dizabilități vor fi sprijinite prin **Prioritatea 6**. Această categorie de persoane este expusă unui risc crescut de sărăcie și excluziune socială, unele dintre persoanele cu dizabilități, în special cele cu dizabilități intelectuale sau psihosociale aflându-se într-un raport de tip „cerc vicios” cu sărăcia. Rata medie UE a persoanelor cu dizabilități în risc de sărăcie și excluziune socială este de 28,7%, în vreme ce în România este de 37,6%. În rândul persoanelor cu dizabilități care sunt încadrate în muncă, la nivel european rata medie de sărăcie este de 11%. Comparativ, în România aceasta este de 20,4%, România ocupând al doilea loc în Europa (Eurostat 2018).

La 30.06.2019, numărul total de persoane cu dizabilități în România a fost de 833.131. Dintre acestea, 97,88% (815.463 persoane) se află în îngrijirea familiilor și/sau trăiesc independent (neinstituționalizate) și 2,12 % (17.668 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale. Numărul persoanelor cu handicap grav reprezintă 39,39% din total, iar cele cu handicap accentuat 49,39%.

În România a fost pilotată cu succes funcționarea în județul Dolj a unei echipe mobile pentru persoanele cu dizabilități, POIDS propunându-și să extindă acest model în toate cele 41 de județe și în sectoarele capitalei, luând în considerare și faptul că, pentru acest grup vulnerabil, există doar 29 centre de recuperare de tip ambulator în România.

De asemenea, se va finanța dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor alternative de tip familial, prin înființarea de noi locuințe protejate (inclusiv centre de pregătire pentru viața independentă), centrele de zi (în comunitate) și centrele tip respiro.

Totodată se va avea în vedere și susținerea unor măsuri destinate oferirii de suport pentru încadrarea în muncă, dar și pentru cei care au nevoie de sprijin în exercitarea capacității juridice.

În vederea dezvoltării serviciilor pentru persoane cu dizabilități va exista o măsură de sprijin pentru formarea Asistenților Personali Profesioniști care să vină în întâmpinarea prevederilor legale și ale strategiei în domeniu.

Tehnologiile asistive (rampe electrice, softuri citire pentru nevăzători etc) pentru persoane cu dizabilități au un preț ridicat ce nu poate fi acoperit de majoritatea celor în nevoie de un asemenea dispozitiv. În perioada 2014-2020 au fost finanțate prin Programul Operațional Capital Uman asemenea dispozitive, dar doar pentru o parte dintre persoanele cu vârste între 18 și 64 de ani, Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 dorind să acopere și nevoile minorilor și ale vârstnicilor cu dizabilități în această privință.

La nivelul întregului program se va avea în vedere asigurarea accesibilității mediului fizic, informațional și comunicațional.

Prin **Prioritatea 7** vor fi implementate măsuri pentru **alte grupuri aflate în risc de excluziune socială**.

Persoanele care ies din regimul de detenție: în ianuarie 2017, din totalul persoanelor încarcerate în România, 38,09% sunt recidiviști și 23,52% sunt cu antecedente penale (amenzi penale, infracțiuni în timpul în care erau minori etc) – sursa Administrația Națională a Penitenciarelor. Această statistică, de 61%, plasează România printre țările cu cea mai mare rată a recidivei din UE. Numeroase studii internaționale subliniază legătura între criminalitate și situația socio-economică, recidiva fiind generată nu doar de slaba eficiență a sistemului, ci de lipsa șansei de a se putea reintegra cu succes în comunitate după ce se eliberează din penitenciar. Reinsertia socială a acestor persoane proaspăt eliberate din închisoare nu a constituit o preocupare în România, cei mai mulți dintre ei aflându-se și în situații economice grave. Lipsa asistenței postpenale contribuie și ea la recidivă.

Reinsertia în comunitate a foștilor deținuți poate fi facilitată prin măsurile dedicate din cadrul POIDS urmărind readaptarea corectă a acestora la societate, prin pachete de măsuri de consiliere și orientare.

Persoane dependente de alcool și droguri: România nu deține un sistem național dedicat monitorizării consumului de alcool, consecințelor sociale și economice în rândul populației generate de acest consum sau a impactului politicii anti-alcool, deși această situație a fost sesizată în documentul de fundamentare a Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020. Conform OMS, în România se consumă 12,6 l de alcool pur per capita, față de media de 11,3 a UE. În 2017, 2,16% dintre decesele din România erau datorate consumului de alcool, una dintre cele mai mari rate din Europa. În România nu există, în prezent, rețea consolidată de servicii specializate (în prezent, există doar două centre de tratament specializat, la București și Târgoviște) pentru persoanele cu consum problematic de alcool și niciun UAT din mediul rural nu are servicii specializate pentru aceste persoane.

Conform Agenției Naționale Antidrog, între 2017 și 2019 populația consumatoare de droguri a crescut cu 14,4%. Doar consumul de heroină este constant, crescând consumul pentru toate celelalte droguri. Prevalența infecțiilor cu HIV între consumatorii de droguri injectabile, admiși la tratament în anul 2018, a crescut cu 2,5% față de anul anterior și cu 15% incidența hepatitei C printre aceștia.

Ponderea consumatorilor de droguri autodeclarați din cadrul penitenciarelor reprezintă aproximativ 10% din populația penitenciară.

Pentru aceste persoane măsura vizează dezvoltarea de servicii de suport la nivel național.

Victime trafic de persoane: România este țară generatoare, dar și de tranzit, a marilor rețele de trafic de persoane, situându-se pe primul loc în topul celor 5 state de la nivelul UE,

raportat pentru perioada 2015-2016, care au acordat asistență victimelor. În cazul traficului intern, 69% dintre victime sunt traficate în scop sexual.

Victime violență domestică: Conform statisticii OMS, la nivelul UE, una din patru femei au fost victime ale violenței fizice și/sau sexuale ale partenerului și una din zece femei au fost victime ale violenței sexuale cauzată de o persoană străină, iar în România, trei din patru femei au fost victime ale violenței domestice. În România doar 3 UAT-uri rurale au servicii sociale pentru prevenirea violenței domestice.

Măsurile care vin în întâmpinarea nevoilor acestor categorii de persoane vulnerabile se referă la creșterea capacității serviciilor de adăpost de urgență la nivel național.

Persoane fără adăpost: Este dificil de estimat numărul persoanelor fără adăpost, ele nefiind incluse în sondajele care vizează gospodăria, deoarece, prin definiție acestea vizează doar persoanele care locuiesc în gospodării private. În consecință, persoanele fără adăpost nu figurează în statistici ale celor cu risc de sărăcie sau excluziune socială. Există o lipsă și mai acută de informații cu privire la caracteristicile personale ale persoanelor în cauză (vârstă și gen) și perioada de când sunt fără adăpost. În România nu există o strategie națională de colectare a datelor privind persoanele fără adăpost și singurii indicatori generali de incluziune socială sunt disponibili la nivel național, politicile publice în privința persoanelor fără adăpost bazându-se pe rezultatele studiilor și cercetărilor efectuate de ONG-uri care activează în domeniu.

O estimare din anul 2005, cu un grad satisfăcător de acuratețe, anunța că numărul persoanelor fără adăpost în România care trăiau pe străzi, în canale, în locuri publice sau în adăposturi de noapte este între 11000 și 14000³. Dintre aceștia, aproximativ 5000 sunt în București, iar numărul paturilor în adăposturile de noapte sunt insuficiente, respectiv doar 330 la nivelul Capitalei (2778 locuri în toată țara, conform MMPS, Registrul Serviciilor sociale, mai 2020).

Implicarea autorităților locale este redusă în România datorită lipsei fondurilor și a personalului specializat.

Măsurile destinate persoanelor fără adăpost din cadrul POIDS vor urmări dezvoltarea capacității de intervenție pentru această categorie, în mediul urban, serviciile dezvoltate urmând să fie integrate cu serviciile de suport existente la nivel local.

Migranți: Politica privind integrarea socială a străinilor este strâns legată de politica privind imigrația, ordinea și siguranța publică, urmărind menținerea coeziunii sociale.

³ Dan Adrian, Dan Mariana, Persoanele fără adăpost – o estimare a numărului acestora, Revista Calitatea Vieții, XVI, nr. 1–2, 2005, p. 101–122 (p.16 din studiu)

Prioritatea 8 – ajutor material pentru persoanele dezavantajate

În baza definiției naționale a sărăciei absolute, aproximativ 5% din populație nu își permite să achiziționeze un nivel minim de consum de bunuri și servicii. O treime din populație se confruntă cu lipsuri materiale grave și nu își permite lucruri considerate necesare sau chiar necesare pentru o viață decentă, conform standardelor statelor membre ale UE. În sprijinul acestor persoane vin măsurile Priorității 8, pentru cele mai defavorizate persoane, obiectivul vizat în cadrul acestei axe fiind creșterea calității prin acordarea de vouchere pentru achiziționarea de alimente sau masă caldă.

O măsură va fi adresată copiilor, astfel încât la naștere sau la începerea ciclului școlar primar, familiile să fie sprijinite material. Vor fi sprijiniți aproximativ 200.000 de copii/an, proveniți din familii cu venituri reduse prin asigurarea unui ajutor tip voucher “nou născut” sau “micul școlar”.

În aprilie 2020 în România existau 132 de cantine sociale licențiate (63 publice și 69 private), dintre acestea doar 19 în mediul rural. Prin această măsură, aproximativ 1.000.000 de persoane dezavantajate vor beneficia de voucher pentru masă caldă/alimente.

Acțiunile din cadrul acestor operațiuni vor fi însoțite de măsuri de acompaniere, inclusiv prin asistența socială, medicală, educație sanitară din partea serviciilor deja existente în comunitate, finanțate sau nu prin proiecte europene.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

Programul Operațional Educație și Ocupare este un program ce prezintă o viziune integrată privind accesul la învățământ și accesul pe piața muncii. Acest program operațional își propune să modernizeze instituțiile și serviciile oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Domeniile de intervenție ale POEO sunt:

- Ocuparea tinerilor: informare NEETs, centre /cluburi de tineret /rețele de lucrători de tineret, pachete integrate de măsuri active personalizate și adaptate nevoilor tinerilor;
- Educație: prevenirea abandonului școlar timpuriu, accesibilitatea educației;
- Ocupare: Accesul la ocupare pentru toți, creșterea ocupării în rândul femeilor, antreprenoriat și economie socială, anticipare competențe, dialog social / capacitate parteneri, sănătatea și securitatea în muncă, îmbătrânirea activă.

Programul operațional sănătate (POS)

Obiectiv general: Îmbunătățirea accesibilității, eficacității, eficienței și rezilienței sistemului de sănătate.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea eficacității serviciilor medicale de urgență
- Creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu
- Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
- Îmbunătățirea eficacității și eficienței serviciilor medicale prin investiții în cercetare și în digitalizarea sistemului medical
- Creșterea gradului de utilizare a metodelor moderne și inovative de investigație, intervenție și tratament

2. Strategii naționale

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adevărată adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale **Agendei 2030**, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării

Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

Ne vom opri în cele ce urmează asupra primelor 5 obiective care sunt relevante pentru domeniul social.

Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Ținte 2030

- ❖ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii
- ❖ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă
- ❖ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Ținte 2030

- ❖ Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- ❖ Finalizarea cadastrului agricol
- ❖ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- ❖ Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- ❖ Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- ❖ Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- ❖ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană
- ❖ Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică

Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Ținte 2030

- ❖ Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri
- ❖ Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor
- ❖ Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate
- ❖ Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE
- ❖ Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați
- ❖ Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- ❖ Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- ❖ Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- ❖ Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- ❖ Reducerea consumului de substanțe nocive

Obiectivul 4: Educație de calitate

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Ținte 2030

- ❖ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional

❖ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale

❖ Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă

❖ Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli

❖ Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional

❖ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri

❖ Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropiării României de media performanțelor din statele membre ale UE

❖ Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe

❖ Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul

❖ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor

❖ Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile

Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Ținte 2030

- ❖ Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
  - ❖ Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

Figura nr. 2 – Obiectivele de dezvoltare durabilă

2.2. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei

În luna aprilie 2022 a apărut Hotărârea Guvernului nr. 440/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027.

Strategia națională pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 reprezintă un factor catalizator al eforturilor și angajamentului Guvernului României asumate pentru dezvoltarea durabilă a României în orizontul 2030 și totodată, pentru asigurarea unei vieți echitabile, demne și prospere locuitorilor săi, oferind cadrul general de intervenție pentru atingerea coeziunii sociale și combaterea provocărilor complexe generate de sărăcie și excluziune socială și accentuate de criza economică ce se întrevede în contextul pandemiei de SARS-CoV-2, acordând o atenție specială incluziunii grupurilor vulnerabile.

Strategia este adaptată cadrului de referință european și internațional. Astfel, respectând exigențele europene ce decurg din calitatea României de stat membru al Uniunii Europene, Strategia este în acord cu obiectivele naționale asumate pentru implementarea Strategiei Europa 2020 (prin Programul Național de Reformă) și a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU (transpusă în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030), cu recomandările rezultate în cadrul procesului Semestrului European în domeniul sărăciei și excluziunii sociale, aliniindu-se deopotrivă principiilor și drepturilor înscrise în Pilonul european al drepturilor sociale adoptat în cadrul Summitului social pentru creștere și locuri de muncă echitabile de la Göteborg din 17 noiembrie 2017 și care vizează egalitate de șanse și acces pe piața forței de muncă, condiții de muncă echitabile, protecție și incluziune socială. Această corespondență permite totodată încadrarea obiectivelor Strategiei în obiectivele de politică de la nivel european, în cadrul cărora vor fi susținute investițiile din fonduri europene nerambursabile.

Strategia fixează în cadrul Planului său de acțiune pentru perioada 2022-2027 noile direcții și măsuri în contextul unei arhitecturi solide a obiectivelor asumate, construite în jurul unui obiectiv general care propune ca, **până în anul 2027, numărul de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială să fie redus cu cel puțin 7% față de anul 2020.**

Provocările inerente evoluției oricărei societăți generează adesea dezechilibre socio-economice neprevăzute la nivelul populației (pierderea locului de muncă, a locuinței, a capacității fizice etc.), uneori segmente importante și în special grupurile vulnerabile, confruntându-se cu sărăcia monetară generată de o insuficiență a veniturilor. Din aceste considerente, primul obiectiv strategic vizează combaterea situațiilor tranzitorii de sărăcie monetară pentru ca acestea să nu se transforme în probleme structurale de sărăcie și excluziune socială, cu accent pe asigurarea unor quantumuri adecvate ale veniturilor pentru acoperirea

necesităților de bază ale populației (implementarea Venitului Minim de Inserție, salarii și pensii adecvate, actualizarea Indicatorului Social de Referință). Totodată, având ca premise principalele riscuri cu care oamenii continuă să se confrunte prin parcurgerea diferitelor etape ale ciclului lor de viață, Strategia se sprijină pe un set de obiective, măsuri și acțiuni programate pentru următorii șapte ani ce contribuie la consolidarea demersurilor strategice desfășurate în domeniu în perioada 2015-2020 și care subsumează:

- investiții sociale, intervenții directe asupra principalelor cauze de transmitere a sărăciei pe mai multe generații (obiectivul strategic nr. 2);
- modernizarea sistemului de protecție socială (obiectivul strategic nr. 3);
- îmbunătățirea capacității administrative (obiectivul strategic nr. 4) pentru coordonarea acestor măsuri în acord cu exigențele europene.

În lumina acestor considerente, grupul țintă al Strategiei naționale de incluziune și reducere a sărăciei pentru perioada 2022-2027 și al Planului de acțiune pentru perioada 2022-2027 este reprezentat de grupul persoanelor sărace și aflate în risc de excluziune socială, inclusiv al persoanelor care, din cauza unor circumstanțe neprevăzute se confruntă cu situații tranzitorii de sărăcie sau excluziune socială.

Scopul final este reducerea ponderii populației aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

Obiectivele și măsurile specifice au în vedere următoarele categorii:

➤ **Persoanele aflate în risc de sărăcie (AROP)/sărăcie relativă** – venituri care se situează sub pragul de 60% din venitul median, exprimat per adult echivalent. Astfel, obiectivul este ca până în anul 2027 să se obțină reducerea numărului acestor persoane cu minim 7% față de valoarea de referință aferentă anului 2020. Concomitent cu reducerea numărului de persoane aflate în sărăcie relativă obiectivul Strategiei este de a reduce nivelul de inegalitate a veniturilor, măsurat prin indicele Gini;

➤ **Persoanele aflate în deprivare materială severă (DMS)**. În anul 2018, aproximativ 3.2 milioane de persoane se aflau în DMS, însă având în vedere trendul de scădere (în anul 2007 aproximativ 8 milioane de persoane se aflau în DMS, iar în 2016 aproximativ 4.7 milioane) obiectivul este ca până în anul 2027 să se obțină reducerea numărului acestor persoane cu cel puțin 20% față de valoarea de referință aferentă anului 2020;

➤ **Persoane care locuiesc în gospodării cu intensitate scăzută a muncii (ISM)**. În anul 2018 aproximativ 1,1 milioane de persoane locuiau în gospodării ISM, obiectivul pentru 2027 fiind reducerea numărului acestor persoane cu cel puțin 20% față de valoarea de referință aferentă anului 2020;

➤ **Persoane care sunt considerate ca aparținând unor grupuri vulnerabile:** copii și tineri aflați în perioada de pregătire a reintegrării în societate după o perioadă de protecție specială (inclusiv lipsiți de sprijin parental); persoane vârstnice (singure sau dependente și/sau cu nevoi de îngrijire de lungă durată); persoane cu dizabilități (copii și adulți); persoane cu un nivel scăzut de educație; persoane care locuiesc în zone urbane sau rurale marginalizate; șomerii de lungă durată; alte grupuri vulnerabile (categoriile identificate în studiul diagnostic realizat în vederea fundamentării Strategiei, precum: persoane de etnie romă, persoane fără adăpost, persoane lipsite de libertate, persoane liberate aflate în perioada de reintegrare socială, refugiați, persoane victime ale traficului de ființe umane, persoane consumatoare de droguri etc.). Din acest punct de vedere, prezenta Strategie este complementară strategiilor sectoriale (privind ocuparea forței de muncă, etc);

➤ **Persoane care din cauza unor circumstanțe neprevăzute se confruntă cu situații tranzitorii de sărăcie monetară (generate în principal de lipsa veniturilor) sau excluziune socială.**

Categoriile menționate se pot suprapune. De exemplu, o parte dintre persoanele menționate mai sus se află și în sărăcie relativă și în deprivare materială severă și locuiesc într-o gospodărie cu o intensitate scăzută a muncii. De asemenea, pot să facă parte din grupurile vulnerabile enumerate. Astfel, orientată spre investițiile în oameni (persoane vulnerabile și în nevoie, copii, tineri, adulți, persoane vârstnice etc), educație și formare, protecție socială și totodată spre prevenție, Strategia propune un cadru care să asigure oportunități și egalitatea de șanse necesare pentru ca aceștia să-și poată maximiza potențialul de care dispun pentru o dezvoltare personală armonioasă, inserție stabilă pe piața muncii și îmbătrânire activă și nu în ultimul rând, incluziune socială.

Pentru combaterea fenomenului sărăciei și excluziunii în rândul copiilor (0-17 ani), care, similar de altfel tuturor țărilor din Uniunea Europeană, rămâne cel mai vulnerabil grup, actuala Strategie continuă, prin consolidare, abordarea simultană atât a sărăciei copiilor, cât și pe cea a adulților din aceeași gospodărie utilizată în cadrul strategiei anterioare (2015-2020), punând însă accent pe promovarea transversală a acestei abordări, la nivelul tuturor obiectivelor sale strategice.

În egală măsură, Strategia țintește, prin măsuri integrate, rezultate care să reflecte reducerea decalajelor mari manifestate între mediul rural și cel urban, precum și progresul social și la nivelul zonelor sărace și a comunităților marginalizate socio-economic, inclusiv la nivelul așezărilor informale reglementate de legislația românească.

Nu în ultimul rând, Strategia urmărește creșterea performanței administrative în ceea ce privește alinierea politicilor, în atingerea obiectivelor, precum și pentru o acoperire și echitate

cât mai extinse a rezultatelor din sectorul muncă și protecție socială, prin regândirea mecanismelor de coordonare inter-instituționale în domeniu, consolidare instituțională, optimizare a sistemului de acordare a serviciilor sociale cu beneficiile sociale, susținerea sistemului de servicii sociale în contextul promovării dialogului bazat pe implicarea activă a beneficiarilor și factorilor interesați.

Priorități-cheie

Prioritățile avute în vedere de Strategia națională de incluziune și reducere a sărăciei pentru perioada 2022-2027 sunt generate de provocările specifice actualei stări de fapt privind sărăcia și excluziunea socială în România și care vizează, în principal, ocuparea, nivelul scăzut de educație și formare, nevoile persoanelor dependente, îmbătrânirea populației, dialogul social deficitar, necesitatea consolidării capacității administrative în sectorul muncă și protecție socială, în pofida progreselor obținute prin implementarea Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020 și care, totodată sunt accentuate de criza economică ce se întrevade în contextul pandemiei de SARS-CoV-2. Necesitatea abordării integrate și multidimensionale a acestor provocări reclamă, în acord cu prioritățile guvernamentale actuale în ceea ce privește incluziunea și combaterea sărăciei, susținerea următoarelor priorități-cheie:

1. asigurarea dreptului la asistență socială și a aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, sau în risc de excluziune socială, la nivelul fiecărei localități, prin:

a. funcționarea Serviciului Public de Asistență Socială (SPAS) în fiecare unitate administrativ-teritorială cu asistent social angajat/contractat;

b. reglementarea prin lege a atribuțiilor de asistență socială care sunt partajate între stat și autoritățile administrației publice locale la nivel de comună, oraș, municipiu și județ, cu respectarea principiilor și regulilor de descentralizare prevăzute de Codul administrativ;

c. sprijinirea acordării de către SPAS a serviciilor de asistență comunitară pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale;

d. program național de sprijinire a SPAS în implementarea atribuției de inițiere și coordonare a măsurilor pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale prevăzută de Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, de legile speciale și de prezenta strategie;

e. asigurarea din bugetul județean sau după caz, prin bugetul de stat, a sumelor necesare cheltuielilor de personal pentru asistenții sociali din cadrul serviciilor publice de asistență

socială care deserveșc localități defavorizate, pentru realizarea evaluărilor și elaborarea planurilor de intervenție, cu respectarea prevederilor art. 47 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, și asigurarea managementului de caz în cadrul serviciilor de asistență comunitară pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale;

f. instituirea unui mecanism de indexare care determină revizuirea beneficiilor de asistență socială într-o manieră previzibilă și acordarea acestora ca măsură de asistență socială în cadrul planului inițial de intervenție elaborat de asistentul social;

g. funcționarea consecventă și eficientă a Mecanismului județean de incluziune socială;

h. elaborarea și implementarea de programe comunitare și intercomunitare pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale care să acopere domeniile cheie în combaterea sărăciei și excluziunii sociale: asistență socială, sănătate, educație, locuire, ocupare;

i. sprijinirea dezvoltării de servicii sociale publice și private, creșterea accesului la servicii sociale, de ocupare și de sănătate, de calitate și sustenabile;

j. reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;

k. asigurarea accesului egal la educație, favorabilă incluziunii, dar și la învățarea pe tot parcursul vieții, cu accent pe accesul la educația timpurie, pe prevenirea neșcolarizării, a abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, precum pe îmbunătățirea accesului și a participării la educație a elevilor dezavantajați socio-economic, a elevilor de etnie romă și/sau a celor cu dizabilități și/sau CES;

l. asigurarea accesului la locuire decentă, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la locuințe sociale și tarife sociale pentru utilități;

m. combaterea efectelor excluziunii sociale asupra persoanelor vârstnice (mai ales dependente) aflate în risc de sărăcie sau în altă situație de vulnerabilitate;

n. reducerea sărăciei și integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate, inclusiv cele în care există populație de etnie romă;

2. reducerea disparităților sociale și economice la nivelul comunităților locale, prin plasarea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității;

3. consolidarea și sprijinirea antreprenoriatului social și a economiei sociale;

4. îmbunătățirea mecanismelor de dialog social;

5. îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor active de ocupare bazate pe dialog social real, printr-o mai bună integrare cu educația și serviciile sociale, cu accent pe valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, precum și pe creșterea capacității de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități și a lucrătorilor în vârstă;

6. îmbunătățirea protecției sociale pentru cei care sunt încadrați în muncă precară și/sau informală, a muncitorilor expuși abuzurilor din partea angajatorilor sau intermediarilor care facilitează procesul de angajare, a șomerilor și a persoanelor cu venituri reduse.

Procesul de fundamentare și elaborare a Strategiei naționale de incluziune și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 a avut drept repere direcțiile și obiectivele următoarelor documente strategice de referință elaborate până la această dată:

- Obiectivele de Politică (OP) ale Uniunii Europene;
- Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței;
- Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions „Youth Employment Support: a Bridge to Jobs for the Next Generation”, COM(2020) 276 final;
- Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Conturarea viitorului digital al Europei”, COM/2020/67 final;
- Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European, Planul de acțiune al UE 2017-2019 „Combaterea diferenței de remunerare între femei și bărbați”, COM/2017/0678 final;
- Agenda 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015;
- Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”;
- Pilonul European al Drepturilor Sociale, adoptat la data de 17 noiembrie 2017 de către Parlamentul European, Consiliul și Comisia Europeană;
- Agenda Urbană a Uniunii Europene;
- Strategia Europa 2020;
- Recomandarea Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret;
- Programul Comunitar „Connecting Europe Facility” (CEF) TELECOM;
- Documentele rezultate în urma procesului Semestrul European;
- Programul de Guvernare;
- Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
- Planul strategic instituțional al Ministerului Muncii și Justiției Sociale, 2018 - 2021;

- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014 - 2020;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 - 2020;
- Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014 - 2020;
- Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020;
- Strategia națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități” 2016 - 2020;
- Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018 - 2021;
- Strategia națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020 - 2024;
- Strategia Națională Antidrog pentru perioada 2013 - 2020;
- Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- Planul de Implementare a Garanției pentru Tineret 2017 - 2020.

Scop

Scopul final al strategiei este reducerea ponderii populației aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027, cu cel puțin 7% față de anul 2020.

Strategia națională de incluziune și reducerea sărăciei pentru perioada 2022 - 2027 stabilește 1 Obiectiv General (OG) și 4 Obiective Strategice (OS) care sunt în acord cu obiectivele României asumate pentru implementarea Strategiei Europa 2020 (prin Programul Național de Reformă) și a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU (prin Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030).

OG Reducerea cu cel puțin 7% față de anul 2020 a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027;

OS. 1 Un trai decent pentru toți, în temeiul principiului „Nimeni nu este lăsat în urmă”;

OS. 2 Investiții sociale pentru promovarea coeziunii;

OS. 3 Protecție socială pe tot parcursul vieții unei persoane;

OS. 4 Îmbunătățirea capacității administrative pentru coordonarea politicilor în plan național în acord cu exigențele europene.

Pentru fiecare obiectiv strategic sunt identificate și promovate obiective specifice, direcții de acțiune și rezultatele așteptate, toate aceste elemente regăsindu-se cuprinse în Planul de Acțiune al Strategiei pentru perioada 2022 - 2027.

OS. 1 Un trai decent pentru toți, în temeiul principiului „Nimeni nu este lăsat în urmă”

Obiectivul specific 1.1. Asigurarea unor cantumuri adecvate ale veniturilor minime pentru o viață demnă și un trai decent, cu următoarele direcții de acțiune:

- 1.1.1. Asigurarea dreptului la asistență socială pentru cetățenii din fiecare localitate;
- 1.1.2. Actualizarea ISR și revizuirea modalității de actualizare a cantumurilor unor beneficii de asistență socială;
- 1.1.3. Asigurarea unui sistem de pensii adecvat și sustenabil;
- 1.1.4. Asigurarea unor salarii adecvate din muncă prin implementarea agendei privind munca decentă;
- 1.1.5. Revizuirea definițiilor deprivarea materială severă, deprivare materială și a riscului de sărăcie și excluziune socială (ARPE) față de schimbările economice și sociale impuse de pandemia Covid 19.

Obiectivul specific 1.2. Dezvoltarea și concertarea unor măsuri economice, sociale și administrative care să contribuie la reducerea sărăciei și creșterea incluziunii sociale, cu următoarele direcții de acțiune:

- 1.2.1. Includerea prevederilor referitoare la prevenirea polarizării sociale, a segregării economice și etnice, a segregării spațiale, referitoare la responsabilitatea socială a întreprinderilor etc. în strategia de dezvoltare economică a UAT, în programele de acțiune comunitară, în criteriile de atribuire a contractelor publice, pentru darea în folosință gratuită a spațiilor sau în alte acțiuni ale administrației în limitele legale etc.;
- 1.2.2. Accesibilizarea informației publice pentru toți cetățenii (neadresându-se exclusiv persoanelor cu dizabilități);
- 1.2.3. Dezvoltarea parteneriatelor public-public și public-privat în combaterea sărăciei și excluziunii sociale;
- 1.2.4. Participarea socială și economică a grupurilor vulnerabile;
- 1.2.5. Creșterea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de interes public general;
- 1.2.6. Asigurarea continuității activității și a măsurilor de redresare și reziliență în sistemul de servicii sociale în contextul Covid-19 sau a altor situații speciale.

OS. 2 Investiții sociale pentru promovarea coeziunii

Obiectiv specific 2.1. Educație și formare eficiente, echitabile și incluzive, cu următoarele direcții de acțiune:

2.1.1. Consolidarea sistemului național de burse, extinderea măsurilor de ajutor social și a altor mecanisme financiare;

2.1.2. Creșterea capacității comunității educaționale de a furniza servicii educaționale adecvate la diversitatea nevoilor educaționale;

2.1.3. Stimularea participării la îngrijirea și educația timpurie a copiilor;

2.1.4. Asigurarea unei abordări unitare a programelor aferente învățământului obligatoriu și de calitate pentru evitarea insuccesului și abandonului școlar;

2.1.5. Asigurarea unui mediu educațional sigur, tolerant, incluziv și divers;

2.1.6. Creșterea relevanței ofertelor educaționale și de formare pe piața muncii în contextul îmbunătățirii participării la învățare pe tot parcursul vieții (ÎPV);

2.1.7. Dezvoltarea competențelor digitale la toate nivelele de educație, în vederea reducerii decalajelor digitale și a creșterii incluziunii socio-economice.

Obiectiv specific 2.2. Ocupare deplină, echitabilă și incluzivă în contextul promovării creșterii economice competitive, cu următoarele direcții de acțiune:

2.2.1. Personalizarea programelor de formare și a serviciilor de sprijin pentru participarea pe piața muncii în funcție de caracteristicile grupurilor vulnerabile prin colaborarea între serviciile publice de interes general, în principal SPAS, AJOFM, CJRAE;

2.2.2. Sprijinirea inițiativelor de promovare a spiritului antreprenorial, a inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale;

2.2.3. Stimularea creării noilor locuri de muncă;

2.2.4. Reducerea ocupării în sectorul informal, cu accent pe scăderea numărului de lucrători pe cont propriu și lucrători familiari neremunerați din agricultură și a celor care emigrează cu scopul practicării de munci informale;

2.2.5. Susținerea și extinderea turismului, cu accent pe turismul sau activitățile de agrement în mediul rural;

2.2.6. Dezvoltarea și extinderea accesului la piața muncii pentru populația din mediul rural;

2.2.7. Creșterea eficacității dialogului social;

2.2.8. Îmbunătățirea condițiilor de muncă.

OS. 3 Protecție socială pe tot parcursul vieții unei persoane

Obiectiv specific 3.1. Un sistem de sănătate mai eficace, mai accesibil și mai rezilient, cu următoarele direcții de acțiune:

3.1.1. Consolidarea sistemului de sănătate;

3.1.2. Asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu, la servicii de sănătate de calitate și cost eficace, precum și la medicație, în special pentru grupurile vulnerabile;

3.1.3. Îmbunătățirea sănătății publice și a performanței serviciilor preventive;

3.1.4. Îmbunătățirea colaborării intersectoriale pentru o stare de sănătate mai bună a populației, în special a grupurilor vulnerabile.

Obiectiv specific 3.2. Locuințe și servicii de bază adecvate, sigure, într-un mediu sănătos și la prețuri accesibile, cu următoarele direcții de acțiune:

3.2.1. Creșterea accesului la locuințe adecvate pentru toate categoriile de persoane, în special pentru tineri și alte grupuri vulnerabile, precum și pentru persoanele care locuiesc în așezări informale;

3.2.2. Stabilirea de criterii la nivel național pentru acordarea de locuințe sociale;

3.2.3. Creșterea calității condițiilor de locuire pentru categoriile cu venituri reduse și vulnerabile;

3.2.4. Acțiuni integrate de reducere a inegalităților teritoriale și integrarea comunităților marginalizate din zonele rurale;

3.2.5. Reducerea fenomenului de segregare spațială rezidențială.

Obiectiv specific 3.3. Servicii sociale, integrate, orientate spre promovarea unui trai independent în comunitate, cu următoarele direcții de acțiune:

3.3.1. Dezvoltarea serviciilor sociale adresate grupurilor vulnerabile concomitent cu creșterea accesului acestora la servicii sociale;

3.3.2. Consolidarea dezvoltării rețelei de servicii sociale la nivel local;

3.3.3. Dezvoltarea și/sau consolidarea abordării integrate a intervenției și a modului de furnizare a serviciilor publice la nivel comunitar;

3.3.4. Eliminarea/ diminuarea discriminării grupurilor vulnerabile;

3.3.5. Promovarea incluziunii sociale în zonele rurale și urbane marginalizate.

OS. 4 Îmbunătățirea capacității administrative pentru coordonarea politicilor în plan național în acord cu exigențele europene

Obiectiv specific 4.1 Consolidarea capacității instituționale a autorităților și instituțiilor din sectorul muncă și protecție socială, cu următoarele direcții de acțiune:

4.1.1. Consolidarea capacității de planificare strategică cu integrarea deplină a tuturor inițiativelor de inovare socială și dezvoltarea unui sistem integrat de monitorizare și evaluare;

4.1.2. Consolidarea mecanismelor de coordonare din sectorul muncă și protecție socială;

4.1.3. Creșterea capacității instituționale a serviciilor de asistență socială prin racordarea la tehnologia digitală;

4.1.4. Consolidarea și optimizarea sistemului electronic de acordare a asistenței sociale.

Obiectivul specific 4.2 Eficientizarea coordonării politicilor naționale în acord cu exigențele UE, cu următoarea direcție de acțiune:

4.2.1. Eficientizarea sincronizării cu agenda UE pentru promovarea incluziunii sociale și a reducerii sărăciei.

Obiectiv specific 4.3 Promovarea implicării active a părților interesate în procesul elaborării politicilor publice naționale și locale, cu următoarele direcții de acțiune:

4.3.1. Promovarea consultării cu beneficiarii și cu părțile interesate implicate în sectorul muncă și protecție socială și a participării lor active;

4.3.2. Încurajarea dialogului cu sectorul privat;

4.3.3. Eficientizarea procesului de participare a copiilor, adolescenților și tinerilor în adoptarea deciziilor care îi privesc.

2.3. Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027

Viziunea Strategiei “Copii protejați, România sigură” este de a asigura, cu implicarea copiilor, realizarea efectivă a drepturilor tuturor copiilor, inclusiv a celor mai vulnerabili, în toate domeniile vieții, prin asigurarea deplină a accesului la servicii publice de calitate.

Prezenta strategie “Copii protejați, România sigură” reafirmă principiile care stau la baza promovării și respectării drepturilor copiilor, astfel cum au fost adoptate de strategia anterioară, acestora adăugându-li-se altele noi, rezultate în urma evaluării realizate cu privire la implementarea Strategiei naționale anterioare, ce a vizat perioada 2014-2020.

Pe cale de consecință, principiile de bază ce au stat la baza procesului de elaborare a prezentei strategii naționale sunt:

1. Promovarea unui model de societate a bunăstării centrată pe asigurarea celei mai bune vieți pentru copii;
2. Asigurarea incluziunii și coeziunii sociale;
3. Promovarea și respectarea interesului superior al copilului;
4. Nediscriminarea;

5. Primordialitatea responsabilității părinților în creșterea și îngrijirea copiilor și caracterul subsidiar, dar responsabil, al intervențiilor autorităților statului;
6. Promovarea parteneriatului interinstituțional, cu societatea civilă și cu beneficiarii;
7. Participarea și consultarea copiilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea deciziilor care îi privesc;
8. Echitatea și transparența alocărilor financiare destinate copiilor;
9. Utilizarea evidențelor acumulate și a dovezilor;
10. Monitorizarea, evaluarea și, după caz, revizuirea măsurilor destinate protecției și promovării drepturilor copilului.

2.4. Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânirea activă pentru perioada 2023 - 2030

Viziune

Prin atingerea obiectivelor generale și specifice prevăzute în prezenta strategie, până în anul 2030, sistemul de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice din România ar trebui să poată asigura accesul tuturor persoanelor vârstnice dependente, din orice localitate și indiferent de venituri, la o formă adecvată de suport, de îngrijire și asistență. Strategia recunoaște ca obiective prioritare sustenabilitatea resurselor financiare și umane pentru dezvoltarea continuă a sistemului de îngrijire de lungă durată.

Strategia privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânirea activă 2023 - 2030 este în concordanță cu direcțiile acestor reforme de anvergură și cu evoluțiile globale. Aceasta își propune să ofere fundamentul analitic pentru dezvoltarea unui cadru strategic pentru îmbunătățirea accesului, calității și sustenabilității serviciilor de îngrijire pe termen lung pentru persoanele în vârstă.

Actuala strategie a fost dezvoltată pe baza unei analize detaliate a Strategiei Naționale pentru îmbătrânire activă, 2015 - 2020, și urmărește cu precădere continuarea progreselor în ceea ce privește obiectivele anterioarei strategii, cât și extinderea acestora ca răspuns la schimbările din contextul național și internațional.

Îngrijirea de lungă durată (ÎLD) pentru persoanele vârstnice nu este un serviciu care răspunde unei situații excepționale, ci unei nevoi sociale firești și care este în creștere, într-o societate îmbătrânită. Prin urmare, soluțiile pentru asigurarea îngrijirii de lungă durată pentru persoanele vârstnice trebuie să fie sustenabile. Durabilitatea acestor soluții se bazează pe responsabilitatea persoanei și a comunităților, obligația de întreținere prevăzută de Codul Civil, accesul la servicii de prevenire și, complementar, asistența socială.

Viziunea globală a prezentei strategii este de a ne asigura că toate persoanele vârstnice din România pot trăi cu demnitate și își pot menține calitatea vieții, autonomia și posibilitatea de alegere, indiferent de starea lor funcțională, și de a reduce perioadele trăite cu limitări funcționale și capacitatea intrinsecă la vârste înaintate.

Pentru a realiza această viziune, strategia urmărește, prin atingerea obiectivelor consolidarea și dezvoltarea unui sistem de îngrijire pe termen lung care să asigure accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de calitate tuturor celor care au nevoie de acestea, în cadrul ales de aceștia, respectându-le preferințele și răspunzând în mod eficient la schimbările în ceea ce privește nevoile lor de îngrijire.

2.5. Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost pentru perioada 2022 - 2027

Viziune

Excluziunea socială a persoanelor fără adăpost reprezintă o problemă care necesită o abordare multisectorială din punct de vedere al politicilor publice cu rol în soluționarea acesteia.

Datele culese prin interviurile semi-structurate cu furnizori de servicii sociale în cadrul activității A 2.3, Proiect Sipoca 575 - FIECARE OM CONTEAZĂ! Evaluarea nevoilor persoanelor fără adăpost și a impactului serviciilor sociale existente asupra calității vieții acestora indică faptul că incidența fenomenului persoanelor fără adăpost în România comparativ cu alte state europene este apreciată ca fiind destul de crescută, însă lipsa unei campanii de identificare și monitorizare constantă a persoanelor fără adăpost face dificil de comparat fenomenul persoanelor fără adăpost din România cu celelalte state europene. Reprezentanții furnizorilor publici de servicii sociale adresate persoanelor fără adăpost tind să considere că incidența fenomenului persoanelor fără adăpost este relativ mai scăzută comparativ cu alte state europene, spre deosebire de reprezentanții furnizorilor de servicii sociale din mediul privat care apreciază că fenomenul este mai crescut în România.

Majoritatea participanților la interviurile semistructurate le lipsește însă o imagine de ansamblu asupra acestui fenomen, motiv pentru care aceștia se raportează mai degrabă la experiența lor imediată dobândită în lucrul cu persoanele fără adăpost atunci când sunt rugați să estimeze incidența fenomenului persoanelor fără adăpost în România comparativ cu alte state europene. Percepția respondenților este, de asemenea, influențată și de gradul de vizibilitate socială a persoanelor fără adăpost. În lipsa unor acțiuni ferme de identificare și monitorizare a acestora este dificilă estimarea numărului de persoane fără adăpost din localitățile în care activează furnizorii de servicii sociale participanți la interviurile semistructurate. Respondenții

care estimează un număr global de persoane fără adăpost se raportează în general la dimensiunea grupului de beneficiari ai serviciului pe care îl reprezintă și mai puțin la populația totală de persoane fără adăpost de la nivelul localității. De remarcat, însă, este faptul că furnizorii de servicii sociale din localitățile mai mici estimează un număr mai mic de persoane fără adăpost la nivelul localităților lor, numărul estimat de participanți la interviurile semistructurate crescând în cazul localităților mai mari/localităților reședință de județ. Din analiza răspunsurilor rezultă că și fenomenul migrației influențează de persoane fără adăpost de la nivelul localităților, persoanele fără adăpost având tendința de a migra din localitățile mici/rurale, către localități mai mari atunci când nu găsesc sprijin în localitatea de domiciliu.

Pe lângă necesitatea unor măsuri de identificare și monitorizare a persoanelor fără adăpost, aspecte precum măsuri de prevenire sau de depistare timpurie a situației de vulnerabilitate sunt menționate în cadrul interviurilor ca măsuri cu potențial de diminuare a numărului acestora. Datele culese prin interviurile semistructurate cu furnizori de servicii sociale nu indică existența unor inițiative de recenzare/de identificare a numărului de persoane fără adăpost. Analiza răspunsurilor furnizorilor de servicii sociale nu evidențiază faptul că ar fi existat astfel de inițiative nici la nivel de localități, nici la nivel județean, ci mai degrabă au existat campanii de identificare a persoanelor aflate pe străzi și în adăposturi improvizate în perioadele reci ale anului, în vederea acordării unor servicii de prim ajutor (cazare și masă).

Situația celor care locuiesc pe stradă sau în adăposturi improvizate este mai bine cunoscută la nivelul localităților mai mici, unde furnizorii de servicii sociale apreciază că nici nu se impun recensăminte/acțiuni de identificare numerică a acestora. În cazul localităților mari, respondenții conștientizează necesitatea recenzării, însă apreciază că este nevoie de o mobilizare mai amplă de resurse umane și totodată de colaborări interinstituționale.

2.6. Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă”, 2022 - 2027

Viziune

Strategia 2022 - 2027 continuă și dezvoltă demersul de implementare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități.

Obiectiv general

Obiectivul general al Strategiei 2022 - 2027 este: Asigurarea participării depline și efective a persoanelor cu dizabilități, bazată pe libertatea de decizie, în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient.

Domeniul prioritar *ACCESIBILITATE ȘI MOBILITATE* are ca obiectiv general: Asigurarea accesului fizic, informațional și comunicațional al persoanelor cu dizabilități la produsele, serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi.

Domeniul prioritar *PROTECȚIA EFECTIVĂ A DREPTURILOR PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI* are ca obiectiv general: Recunoașterea egală în fața legii a persoanelor cu dizabilități pentru exercitarea tuturor drepturilor fundamentale, inclusiv de a lua decizii în toate aspectele vieții lor.

Domeniul prioritar *OCUPARE* are ca obiectiv general: Asigurarea oportunității persoanelor cu dizabilități de punere în aplicare și de dezvoltare a calificării și a competențelor, precum și a potențialului creativ și productiv, într-o ocupație liber aleasă și într-un loc de muncă incluziv, accesibil, adaptat.

Domeniul prioritar *PROTECȚIE SOCIALĂ, INCLUSIV ABILITARE/REABILITARE* are ca obiectiv general: Asigurarea unui standard de viață adecvat pentru persoanele cu dizabilități cu șanse egale cu toate celelalte persoane.

Domeniul prioritar *VIAȚĂ INDEPENDENTĂ ȘI INTEGRARE ÎN COMUNITATE, INCLUSIV ACCESUL LA SERVICII PUBLICE* are ca obiectiv general: Asigurarea vieții independente pentru persoanele cu dizabilități, drept fundamental al omului, esențială pentru dezvoltarea identității personale și realizarea potențialului uman.

Domeniul prioritar *EDUCAȚIE* are ca obiectiv general: Accesul copiilor și tinerilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale, numite în continuare CES, la o educație incluzivă de calitate în comunitate, în condiții de egalitate cu ceilalți copii și tineri, astfel încât să își poată atinge potențialul maxim de dezvoltare.

Domeniul prioritar *SĂNĂTATE* are ca obiectiv general: Asigurarea de servicii de sănătate de cea mai bună calitate pentru persoanele cu dizabilități.

Domeniul prioritar *PARTICIPARE POLITICĂ ȘI PUBLICĂ* are ca obiectiv general: Asigurarea participării active a persoanelor cu dizabilități, ca membri depline ai societății, cu drepturi egale.

2.7. Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022 - 2030

Viziune

Viziunea asumată prin Strategia dezinstituționalizării este: Toate persoanele cu dizabilități au dreptul să trăiască independent în comunitate, în egală măsură ca orice altă persoană, cu acces la sprijinul de care ar putea avea nevoie pentru exercitarea acestui drept, inclusiv cu acces la resurse care să le ofere șanse egale pentru a putea trăi demn și autonom ca cetățeni activi în cadrul societății.

Strategia dezinstituționalizării referă această viziune la grupul țintă format din persoanele adulte cu dizabilități instituționalizate din România al căror profil a fost determinat în cadrul cartografierii complete a situației individuale, desfășurată la nivel național în anul 2022, cu sprijinul Băncii Mondiale.

Obiective generale și specifice

Obiectivul general al Strategiei dezinstituționalizării îl constituie creșterea numărului persoanelor adulte cu dizabilități care reușesc să trăiască independent, beneficiind atât de servicii de sprijin particularizate conform nevoilor individuale cât și de serviciile destinate populației generale, într-o comunitate incluzivă și rezilientă.

Obiectivele specifice ale Strategiei dezinstituționalizării ținesc spre rezolvarea problemelor identificate prin seturi de măsuri pe fiecare direcție de acțiune.

Direcția de acțiune 1: „Coordonarea procesului de dezinstituționalizare la nivel național, județean și local și de integrare în comunitate a persoanelor adulte cu dizabilități” are două obiective specifice:

Obiectiv strategic 1.1. Întărirea coordonării metodologice a procesului de dezinstituționalizare la nivel central și județean și de integrare în comunitate;

Obiectiv strategic 1.2. Monitorizarea și evaluarea progresului și rezultatelor procesului de dezinstituționalizare și integrare în comunitate.

Direcția de acțiune 2: „Asigurarea abordării centrate pe persoană a tranziției la viața independentă și integrare în comunitate” are trei obiective specifice:

Obiectiv strategic 2.1. Asigurarea cadrului pentru planificarea și monitorizarea centrate pe persoană a tranziției la viața independentă și integrare în comunitate;

Obiectiv strategic 2.2. Planificarea și monitorizarea centrate pe persoană a tranziției la viața independentă și integrării în comunitate;

Obiectiv strategic 2.3. Prevenirea riscului de instituționalizare și excluziune socială a persoanelor cu dizabilități care trăiesc în comunitate.

Direcția de acțiune 3: „Dezvoltarea serviciilor în comunitate pentru viața independentă a persoanelor adulte cu dizabilități, inclusiv pentru prevenirea instituționalizării” are trei obiective specifice:

Obiectiv strategic 3.1. Asigurarea locuirii accesibile și adecvate în comunitate;

Obiectiv strategic 3.2. Dezvoltarea serviciilor de sprijin personalizat pentru adulții cu dizabilități;

Obiectiv strategic 3.3. Asigurarea calității serviciilor persoanelor cu dizabilități.

Direcția de acțiune 4: „Pregătirea și motivarea personalului care lucrează cu și pentru persoane adulte cu dizabilități” are două obiective specifice:

OS 4.1. Pregătirea inițială și continuă a profesioniștilor care vor lucra în comunitate;

Obiectiv strategic 4.2. Creșterea atractivității sectorului de servicii de sprijin pentru persoanele cu dizabilități;

Direcția de acțiune 5: „Asigurarea suportului pentru familie în vederea susținerii vieții independente în comunitate a persoanei adulte cu dizabilități” are un singur obiectiv specific:

Obiectiv strategic 5.1. Asigurarea suportului pentru familie în vederea susținerii vieții independente în comunitate a persoanei adulte cu dizabilități.

Direcția de acțiune 6: „Conștientizarea societății în vederea susținerii vieții independente în comunitate a persoanelor cu dizabilități” are un obiectiv specific:

Obiectiv strategic 6.1. Conștientizarea societății în vederea susținerii vieții independente în comunitate a persoanelor cu dizabilități.

2.8. Planul Național de Redresare și Reziliență

Prin oportunitățile de redresare și reziliență ale Uniunii Europene, din instrumentul „Următoarea Generație UE” (Next Generation EU), România a elaborat planul său de reforme și modernizare pentru cele 29,2 miliarde euro.

Planul răspunde nevoilor sectoriale din principalele domenii economico-sociale, fiind promovate o serie de reforme importante care să conducă la creșterea capacității de adaptare la situațiile de criză. Reformele și investițiile sectoriale se întrepătrund prin abordări integrate și sustenabile care converg spre strategiile statului român:

- ❖ Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.
- ❖ Strategia Națională de Sănătate 2021-2027.
- ❖ Strategia Națională pentru prevenirea situațiilor de urgență 2016-2025.
- ❖ Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung - 2020-2050.
- ❖ Strategia de dezvoltare teritorială a României (SDTR) 2018-2035.

- ❖ Master Planul General de Transport și planurile de mobilitate urbană.
- ❖ Politica Urbană a României 2020-2035.
- ❖ Strategia Națională a Locuirii 2018-2030.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României la momentul actual.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR), așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, Art.4.

Astfel, obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin Next Generation EU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Structura PNRR

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament:

Tabelul nr. 1 – Componentele Planului Național de Redresare și Reziliență

Piloni	Componente
Pilonul I. Tranziția verde	I.1 Sistemul de management al apei
	I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
	I.3 Managementul deșeurilor
	I.4 Transport sustenabil
	I.5 Fondul pentru Valul Renovării
	I.6 Energie
Pilonul II. Transformare digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme publice digitale
Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	III.1 Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii
	III.2 Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
	IV.1 Fondul local pentru tranziția verde și digitală

Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială	IV.2 Turism și cultură
Pilonul V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză	V.1 Sănătate
	V.2 Reforme sociale
	V.3 Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali
Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele	VI.1. România Educată

În cadrul Pilonului V - Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză, vom prezenta Componenta V.2 Reforme sociale, aceasta fiind de referință pentru domeniul serviciilor sociale.

Componenta V.2 Reforme sociale

Obiectiv general:

Creșterea gradului de integrare și de acces la serviciile sociale și de inserție socio-profesională a unor categorii defavorizate, dezvoltarea unor politici active de stimulare a formalizării muncii și de creștere a impactului și calității serviciilor de asistență socială și de ocupare, coroborat cu stimularea accesului pe piața forței de muncă prin dezvoltarea unor formule flexibile de lucru și a unor măsuri de activare în zona economiei sociale

Obiective specifice:

Asigurarea cadrului legal necesar desfășurării activității de prevenire a separării copilului de familie și sprijinirea familiei în ceea ce privește creșterea și îngrijirea copilului expus riscului de separare.

Asigurarea “drepturilor egale tuturor persoanelor vulnerabile, cu precădere cu dizabilități și a altor lucrători vulnerabili de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți” prin oferirea de servicii sociale și de inserție specifice și integrate care răspund nevoilor lor și care să le crească gradul de independență.

Creșterea gradului de acoperire și de adecvare a prestațiilor sociale și coroborarea acestora cu măsuri de activare pe piața muncii.

O acțiune integrată pentru *reducerea sărăciei, includerea pe piața forței de muncă a grupurilor vulnerabile, inclusiv cele aflate în risc de excludere din cauza sărăciei, reducerea fenomenului muncii nedeclarate pentru categorii vulnerabile, precum și creșterea rolului economiei sociale în reducerea gradului de sărăcie și creșterea nivelului de incluziune socială a grupurilor vulnerabile.*

Reforme:

Reforma 1 - Crearea unui nou cadru legal pentru oferirea de soluții adecvate sprijinirii familiilor care trăiesc în sărăcie, cu copii în întreținere, astfel încât aceștia să poată fi menținuți în familie

Reforma 2 - Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități: intensificarea acțiunilor de creștere a rezilienței sociale în comunitate, având ca scop prevenirea instituționalizării și îmbunătățirea calității vieții persoanelor adulte cu dizabilități

Reforma 3 – Implementarea Venitului Minim de Incluziune

Reforma 4 – Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici

Reforma 5 - Îmbunătățirea și modernizarea legislației privind economia socială

Investiții:

Investiția 1 - Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii în situații de risc

Investiția 2 – Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități

Investiția 3 - Operaționalizarea sistemului instituțional și tehnic pentru implementarea Venitului Minim de Incluziune

Investiția 4 - Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă în domeniul lucrătorilor casnici

Investiția 5 – Implementarea unor scheme de granturi pentru sprijinirea economiei sociale

Cost estimat: 216 milioane euro

3. Strategia de Dezvoltare Regiunii VEST – 2021 - 2027

Regiunea de Dezvoltare Vest, este situată în partea de vest a României, la granița cu Ungaria și Serbia, are o suprafață de 32.034 kmp, comparabil cu suprafața Republicii Moldova sau Belgia și este formată din Județele: Arad, Timiș, Hunedoara și Caraș-Severin.

Județele Timiș și Arad, sunt motorul de dezvoltare economică a regiunii iar județele Caraș-Severin și Hunedoara, județe industriale, cu foste industrii minieră, siderurgică, metalurgică, energetică și grea nerestructurate, pentru care încă nu s-au identificat soluții economice sustenabile.

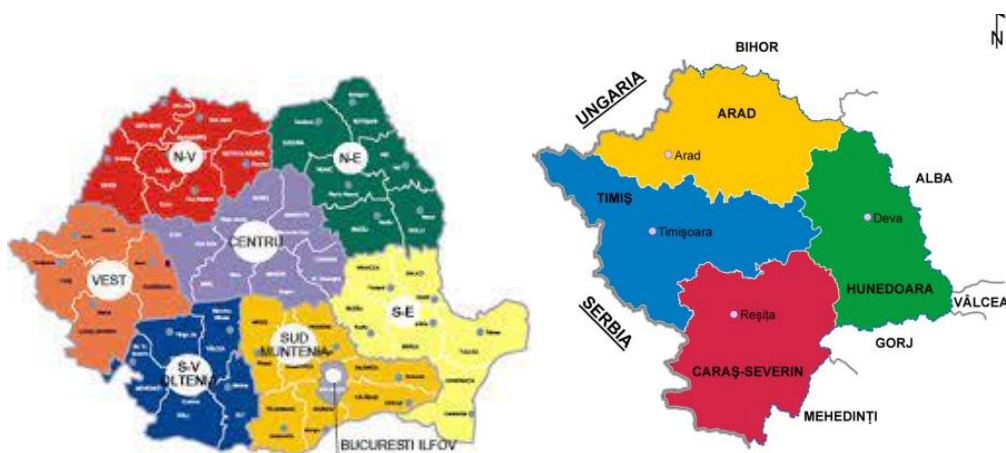

Figura nr. 3 – Regiunea de dezvoltare Vest

VIZIUNE

La orizontul anului 2030, Regiunea Vest este o referință națională pentru modelul de dezvoltare inovativ, sustenabil și incluziv, bazat pe creștere economică susținută datorată promovării inovării, digitalizării și creativității la toate nivelurile și pe o dezvoltare teritorială echilibrată, care asigură tuturor acces echitabil la servicii publice moderne, educație și oportunități.

Ca urmare a analizei socio-economice și parteneriale realizate la nivel de regiune, pentru perioada 2021-2027, au fost identificate 7 domenii majore de intervenție - PILONI în care trebuie să se concentreze investițiile.

Aceste domenii sunt strâns interconectate, atingerea viziunii regionale depinzând de progresul fiecăruia. Pentru fiecare pilon, au fost identificate priorități, iar pentru fiecare prioritate măsuri, care se vor transpune ulterior în proiecte.

PILON 1. Economie prosperă, competitivă, bazată pe inovare

Prioritatea 1. Transformarea regiunii într-un ”hub de inovare”

Obiectiv Specific: Dezvoltarea unui ecosistem de inovare, care să permită transformarea regiunii Vest într-un pol național de referință în inovare

Măsuri:

➤ Hard:

- dezvoltarea și sprijinirea infrastructurilor de CDI, clusterelor, hub-urilor de inovare;
- dezvoltarea și sprijinirea entităților de transfer tehnologic;
- susținerea parteneriatelor pentru inovare între toți actorii din Quadruplu Helix, pentru transferul rezultatelor cercetării în piață;
- dezvoltarea și sprijinirea infrastructurilor de sprijin a afacerilor;
- sprijin pentru crearea de spin-offuri și start-upuri inovative;
- sprijin pentru dezvoltarea / achiziționarea și utilizarea de tehnologii avansate;
- susținerea achiziționării de brevete, mărci, licențe și know-how.

➤ Soft

- consolidarea culturii asociative în rândul firmelor din regiune;
- promovarea spiritului antreprenorial, a culturii inovării, leadership-ului;
- atragerea forței de muncă înalt calificate și cercetătorilor în regiune prin programe integrate;
- dezvoltarea serviciilor pentru inovare și transfer tehnologic;
- îmbunătățirea continuă a competențelor personalului CDI;

- dezvoltarea unor centre de excelență în județele regiunii;
- crearea unei Agenții Regionale de Inovare.

Prioritatea 2. O regiune cu companii dinamice și competitive

Obiectiv Specific: Transformarea economiei prin creșterea bazată pe inovare a productivității și competitivității IMM-urilor

Măsuri:

- Hard:
  - susținerea investițiilor în inovare, noi tehnologii, digitalizare a firmelor;
  - sprijin pentru diversificarea / dezvoltarea capacității de producție sau a serviciilor IMM-urilor;
  - sprijin pentru infrastructuri de afaceri, incubatoare, start-upuri;
  - sprijin pentru achiziționarea de facilități de micro-producție și/sau testare prototipuri.
- Soft:
  - încurajarea spiritului antreprenorial îndeosebi a tinerilor antreprenori, a culturii riscului;
  - îmbunătățirea sprijinului pentru start-upuri / spin-off-uri;
  - dezvoltarea instrumentelor financiare specifice pentru IMM-uri;
  - susținerea activităților de internaționalizare și marketing.

Prioritatea 3. O regiune pregătită pentru era digitalizării

Obiectiv Specific: Adoptarea și integrarea tehnologiilor digitale în economie și sectorul public

Măsuri:

- Hard:
  - investiții în IMM pentru achiziționarea de servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală;
  - sprijin pentru digitalizare la nivelul proceselor de producție pentru trecerea la Industry 4.0;
  - sprijin pentru întărirea capacității firmelor din regiune de a prelua, dar și de a dezvolta noi tehnologii (IoT, AI, Robotică);
  - dezvoltarea e-comerțului;
  - sprijin pentru dezvoltarea Hub-ului Inovativ Digital (DIH) Regiunea Vest.
- Soft:
  - sprijinirea dezvoltării competențelor digitale la toate nivelurile.

PILON 2. Tranziție verde și schimbări climatice

Prioritatea 1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu

Obiectiv specific: Acces crescut la servicii edilitare de calitate prin investiții în infrastructura de alimentare cu apă, apă uzată, reciclarea și valorificarea deșeurilor

Măsuri:

➤ Hard:

- continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă/apă uzată;
- reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuire a apei destinate consumului uman și apă uzată;
- construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/ reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile;
- investiții în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile;
- consolidarea și extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor și a sistemelor integrate de management al deșeurilor;
- investiții în infrastructura de colectare și sortare deșeuri, compostarea deșeurilor biodegradabile.

➤ Soft:

- consolidarea capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare;
- consolidarea capacității actorilor din sistem, pentru a susține tranziția la economia circulară, inclusive conștientizarea publicului, prevenirea deșeurilor, colectarea separată, reciclarea și întoarcerea materialelor rezultate în circuitul de producție.

Prioritatea 2. Protejarea și conservarea biodiversității regionale și decontaminarea siturilor poluate

Obiectiv specific: Creșterea bunăstării locuitorilor regiunii și scăderea poluării prin refacerea, protejarea și valorificarea biodiversității regionale

Măsuri:

➤ Hard:

- Investiții pentru protejarea, restaurarea și utilizarea sustenabilă a siturilor Natura 2000;

- Măsurile de menținere și de refacere a speciei și habitate în cadrul siturilor Natura 2000, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate;
  - Acțiuni pentru ecologizarea și reconversia siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor;
  - Achiziția de echipamente și sisteme informatice pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental.
- Soft:
- Elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii;
  - Acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice;
  - Consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate.

Prioritatea 3. Îmbunătățirea eficienței energetice și a energiei din surse regenerabile

Obiectiv specific: Îmbunătățirea confortului termic și scăderea costurilor cu energia prin creșterea eficienței energetice și prin valorificarea resurselor regenerabile de energie

Măsuri:

- Hard:
- Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice;
  - Renovarea infrastructurilor publice în vederea creșterii eficienței energetice;
  - Proiecte de eficiență energetică în mari întreprinderi și măsuri de sprijin adiacente;
  - Înlocuirea surselor de alimentare bazată pe cărbune pentru sisteme de încălzire centralizată cu surse regenerabile sau din cogenerare;
  - Creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al clădirilor.
- Soft:
- Schimbarea paradigmei de consum energetic a populației;
  - Întărirea capacității actorilor locali de implementare a proiectelor de eficiență energetică.

Prioritatea 4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței la dezastre

Obiectiv specific: Îmbunătățirea capacității de previziune și intervenție în situațiile de risc climatic și de mediu

Măsuri:

- **Hard:**
  - Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a regiunii la riscurile legate de climă și dezastre naturale;
  - Investiții în infrastructura verde (în special împăduriri);
  - Investiții în sisteme noi sau modernizate de monitorizare, de pregătire, de alertă și de reacție în caz de dezastre.
- **Soft:**
  - Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme;
  - Îmbunătățirea educației și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.

PILON 3. Accesibilitate

Prioritatea 1. Continuarea investițiilor la infrastructura aferentă rețelelor TEN-T

Obiectiv specific: Îmbunătățirea conectivității și mobilității inter-regionale și transfrontaliere prin investiții la axele TEN-T

Măsuri:

- **Transport Rutier:**
  - Finalizarea celor aproximativ 15 km din Autostrada A1 dintre Margina și Holdea;
  - Construcția centurilor rutiere ocolitoare pentru orașele de pe rețeaua rutieră europeană (de bază și extinsă);
  - Demararea construcției Autostradei Via Carpatia, tronsonul Lugoj – Drobeta Turnu Severin;
  - Demararea construcției Autostrăzii Timișoara – Belgrad (50-60 km), care ar asigura legătura dintre Timișoara și granițe cu Serbia;
- **Transport feroviar:**
  - Continuarea reabilitării tronsonului feroviar Simeria – Coșlariu;
  - Modernizarea coridorului Orient/Est-Mediteranean pe relația Arad – Timișoara – Caransebeș – Drobeta Turnu Severin;
  - Modernizarea stației de cale ferată Timișoara Nord;
  - Modernizarea liniei de cale ferată Timișoara – Stamura Moravița;
  - Modernizarea unor linii de cale ferată secundare, pentru eficientizarea transportului public regional;
- **Transport naval:**
  - Modernizarea și dezvoltarea portului Moldova Nouă ca nod de transport multimodal de pasageri și marfă;

- Introducerea unui sistem performant de monitorizare a parametrilor de navigație, de-a lungul Dunării și de informare asupra situațiilor “speciale”.

➤ Transport aerian:

Creșterea importanței naționale a Aeroportului Timișoara prin:

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare prin lucrări de întreținere/reparații ale pistelor de decolare/aterizare, căilor de rulare, platformelor de îmbarcare/debarcare și aerogărilor;
- modernizarea și dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiului aerian și a sistemelor de dirijare, informare aeronautică și informare meteorologică pentru compatibilitate cu standardele Eurocontrol;
- îmbunătățirea legăturilor intermodale, pentru o mai rapidă și eficientă legătură cu alte destinații (conexiunile rutiere cu autostrada A1, căi de acces feroviar, modernizarea infrastructurii de transport urban care să facă legătura între aeroport și rețeaua de transport public din municipiul Timișoara);
- Dezvoltarea rolului Aeroportului Arad;
- Intervenții la aeroportul Caransebeș, în vederea omologării acestuia în trafic intern.

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T

Obiectiv specific: Îmbunătățirea conectivității și mobilității intra-regionale, care să conducă la creșterea mobilității durabile și inteligente între localități

Măsuri:

- modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă (drumuri județene sau trasee compuse din mai multe drumuri județene legate direct) sau indirectă (drumuri județene/trasee legate de rețea prin intermediul unui drum național modernizat) cu rețeaua TEN-T;
- construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;
- construcția / modernizarea variantelor ocolitoare pentru orașe cu statut de drum județean;
- investiții în infrastructura de drumuri de interes local și a conectivității cu drumurile de interes județean și național în cadrul UAT-urilor din cadrul ZUF;
- îmbunătățirea sistemelor și marcajelor de semnalizare și siguranță rutieră;
- construirea/modernizarea de stații pentru transport public pe traseul drumului județean;

- realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru pietoni și bicicliști;
- realizarea de perdele forestiere și parapet pentru protecție, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme.

Prioritatea 3. Dezvoltarea infrastructurii digitale

Obiectiv specific: Dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații, interoperabile și sigure

Măsuri:

- Dezvoltarea serviciilor de telefonie și internet mobil în zonele mai puțin accesibile;
- Dezvoltarea și extinderea infrastructurii de bandă largă (broadband), în special în mediul rural;
- Dezvoltarea rețelelor de Wi-Fi gratuit pentru cetățeni;
- Dezvoltarea infrastructurii de tip 5G, în special în instituțiile publice.

PILON 4. Educație, Sănătate și Sisteme sociale performante

Prioritatea 1. Acces egal la o educație modernă, conectată la tendințele pieței muncii

Obiectiv specific: Asigurarea unui acces incluziv la educație și formare și optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii

Măsuri:

➤ **Hard:**

- Reabilitarea/modernizarea unităților de învățământ din regiune, în funcție de nevoile identificate;
- Construirea/extinderea unităților de învățământ în zonele supraaglomerate;
- Dotarea școlilor cu echipamente specifice, săli/ terenuri de sport de sport, astfel încât să se asigure o bază materială modernă și să se creeze spații de învățare proiectate special pentru a promova noi abordări de predare și învățare, inclusiv cu ajutorul tehnologiilor moderne;
- Achiziția de mijloace de transport destinate transportului elevilor, cu precădere în arealele periferice;
- Transformarea infrastructurii școlare și achiziționarea de echipamente, astfel încât să se permită digitalizarea procesului educațional;
- Înființarea/construirea unor centre de reconversie profesională/pregătire profesională/învățare pe parcursul vieții în mediul urban și mediul rural;

- Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi pentru tineret orientate către activități specifice și consiliere/monitorizare.

➤ Soft:

- Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Îmbunătățirea accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES;
- Adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor din toate categoriile, inclusiv medii dezavantajate;
- Susținerea adoptării unor metode educaționale flexibile, centrate pe elev;
- Identificarea, sprijinirea și promovarea copiilor supradotați;
- Programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile;
- Dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice, inclusiv în ceea ce privește digitalizarea;
- Extinderea programelor after-school;
- Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET;
- Facilitarea dobândirii de calificări pentru persoanele care au părăsit timpuriu școala;
- Creșterea accesului și participării adulților la programe pentru dezvoltarea competențelor cheie;
- Pachete de formare pentru angajați adaptate nevoilor pieței;
- Extinderea și diversificarea ofertei pentru programele de școală duală;
- Cursuri de formare pentru personal.

Prioritatea 2. Acces incluziv la servicii medicale performante și inovative, orientate către pacient

Obiectiv specific: Îmbunătățirea stării de sănătate a populației și creșterea duratei de viață prin dezvoltarea unui sistem medical eficient și accesibil

Măsuri:

➤ Hard:

- Înființarea unui spital regional;
- Modernizarea/reabilitarea/ unităților medicale existente și achiziții de aparatură medicală de ultimă generație;

- Înlocuirea spitalelor vechi care nu mai corespund standardelor actuale cu unele noi;
  - Investiții în servicii medicale de urgență;
  - Dezvoltarea rețelei și a serviciilor oferite în regim ambulatoriu;
  - Crearea unui centru Cercetare-Dezvoltare-Inovare în domeniul medical;
  - Dezvoltarea și modernizarea centrelor medicale de permanență din zonele rurale;
  - Dezvoltarea rețelei de centre de recuperare pentru bolile cu incidență mare;
  - Dezvoltarea rețelei de diagnostic de precizie și a medicinei personalizate;
  - Dezvoltarea și dotarea unităților medicale școlare cu aparatură specifică;
  - Modernizarea, extinderea și dotarea rețelei de medicină de familie și școlară;
  - Dezvoltarea, modernizarea și dotarea centrelor medicale de permanență.
- Soft:
- Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de CDI între sistemul medical și firmele din domeniul IT;
  - Digitalizarea sistemului medical prin servicii de tip e-Sănătate și specializarea personalului;
  - Realizarea unui sistem de monitorizare a pacienților care suferă de boli grave;
  - Dezvoltarea serviciilor de reabilitare/recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung;
  - Îmbunătățirea calității îngrijirii pacienților pe tot lanțul de îngrijiri;
  - Creșterea gradului de siguranță a pacientului în unitățile sanitare;
  - Îmbunătățirea răspunsului echipajelor de intervenție rapidă;
  - Acțiuni de conștientizare la nivelul populației a importanței prevenției medicale;
  - Realizarea de programe privind educația sanitară și promovarea unui stil de viață sănătos;
  - Creșterea accesibilității a persoanelor vulnerabile către sistemul medical;
  - Sprijinirea programelor de instruire și formare profesională, cu accent pe abordările inovative;
  - Sprijinirea schimburilor de experiență interregionale și internaționale în vederea perfecționării;
  - Asigurarea unui acces egal și echitabil la servicii de sănătate a tuturor categoriilor de persoane;
  - Asigurarea accesului a elevilor și studenților la servicii de medicină școlară;
  - Reducerea mortalității prin boli transmisibile și netransmisibile;
  - Modelarea serviciilor medicale în funcție de specificul și tendințele demografice;

- Asigurarea accesului elevilor și studenților la servicii medicale.

Prioritatea 3. Asigurarea unor servicii sociale echitabile, limitarea excluziunii sociale și riscului de sărăcie

Obiectiv specific: Reducerea numărului de persoane vulnerabile, aflate în pragul sărăciei sau în fața riscului de excluziune socială, prin servicii calibrate nevoilor beneficiarilor

Măsuri:

➤ Hard:

- Crearea/modernizarea/extinderea/dotare a serviciilor sociale;
- Crearea de locuințe sociale pentru persoanele aflate în risc de sărăcie și excluziune socială;
- Dezvoltarea rețelei de locuințe sociale, inclusiv pentru victimele violenței în familie;
- Dezvoltarea unei rețele de asistență socială în zonele marginalizate;
- Dezvoltarea/ reabilitarea serviciilor de îngrijire destinate copiilor vulnerabili;
- Dezvoltarea infrastructurii care asigură servicii de alimentație;
- Creșterea capacității de recuperare a persoanelor cu handicap și includerea acestora în activități socio-economice;
- Creșterea accesibilității fizice a persoanelor cu dizabilități în localități;
- Înființarea și dotarea cu infrastructură și logistică specifică a unor centre județene cu echipe mobile de servicii sociale;
- Dezvoltarea întreprinderilor din sectorul economiei sociale.

➤ Soft:

- Diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale;
- Creșterea accesului la servicii sociale a tuturor categoriilor defavorizate (persoane vârstnice, persoane cu handicap, victime ale violențelor și abuzurilor în familie, familii monoparentale, copii, șomeri și alte categorii vulnerabile);
- Creșterea accesului pe piața muncii a persoanelor vulnerabile;
- Creșterea implicării serviciilor sociale în relațiile cu tinerii care abandonează școala;
- Creșterea capacității centrelor de educație și reconversie profesională pentru șomeri;
- Dezvoltarea parteneriatelor între furnizorii publici și privați de servicii sociale;
- Sprijinirea înființării și dezvoltării ONG-urilor din domeniul social;
- Specializarea personalului din serviciile sociale;
- Asigurarea unui acces egal la servicii de asistență socială;
- Încurajarea voluntariatului în servicii de asistență socială;
- Implicarea persoanelor vulnerabile în activități cultural-sportive;

- Digitalizarea serviciilor sociale și crearea unei rețele de monitorizare de tip SMART pentru persoanele vârstnice;
- Dezvoltarea și specializarea serviciilor sociale pentru reabilitarea persoanelor care se confruntă cu adicție.

Prioritatea 4. Creșterea ocupării forței de muncă și asigurarea incluziunii pe piața muncii

Obiectiv specific: Creșterea gradului de ocupare și sprijinirea accesului tuturor pe o piață a muncii modernă, inclusivă și flexibilă

Măsuri:

➤ **Hard:**

- Consolidarea și sprijinirea antreprenoriatului și economiei sociale pentru integrarea forței de muncă din categoriile dezavantajate;
- Sprijinirea înființării de noi afaceri;
- Crearea /continuarea dezvoltării de programe regionale de tip ”a doua șansă”;
- Sprijinirea creării unor centre de reconversie și formare profesională.

➤ **Soft:**

- Măsuri pentru integrarea tinerilor pe piața muncii;
- Dezvoltarea culturii antreprenoriatului;
- Promovarea produselor și serviciilor furnizate de întreprinderi sociale;
- Asigurarea accesului la piața muncii a tuturor persoanelor, inclusiv a celor defavorizate;
- Asigurarea unui venit minim garantat pentru persoanele vulnerabile;
- Asigurarea protecției financiare a persoanelor vulnerabile;
- Asigurarea egalității de șanse și gen pentru toți;
- Îmbunătățirea calității și eficienței actorilor implicați în sistemul de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea flexibilității și reconversiei profesionale în vederea mobilității profesionale;
- Actualizarea și dezvoltarea competențelor formatorilor;
- Sprijinirea mobilității regionale în vederea asigurării unui loc de muncă;
- Sprijinirea și ameliorarea condițiilor de muncă;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe;
- Stimularea întreprinderilor pentru inserția tinerilor NEETs în câmpul muncii;

- Creșterea accesului copiilor din zonele rurale marginalizate la educație, orientare și consiliere profesională personalizate.

PILON 5. Sustenabilitate prin turism și cultură

Prioritatea 1: Crearea unui brand turistic regional prin promovarea potențialului endogen

Obiectiv specific: Diversificarea și promovarea integrată a ofertei turistice regionale, cu accent pe nișele de turism care prezintă avantaje competitive

Măsuri:

➤ Hard:

- reabilitarea, modernizarea și echiparea stațiunilor turistice;
- valorizarea resurselor de ape minerale pentru promovarea regiunii ca destinație turistică medicală transfrontalieră și regiune pilot anti-îmbătrânire;
- dezvoltarea și punerea în valoare a infrastructurii turistice publice, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- investiții în tabere și centre de agrement pentru refuncționalizare, modernizare, extindere și dotare;
- punerea în valoare a patrimoniului natural regional în scopul dezvoltării ecoturismului;
- dezvoltarea unor rute turistice, culturale și de agrement integrate;
- dezvoltarea infrastructurii turistice și a serviciilor conexe în zonele cu potențial turistic;
- investiții integrate în orașele cu potențial pentru turism de afaceri/MICE care să pună în valoare principalele elemente de patrimoniu cultural, investiții în facilitate pentru petrecerea timpului liber.

➤ Soft:

- promovarea resurselor stațiunilor turistice pe plan național și internațional;
- promovarea patrimoniului natural;
- dezvoltarea unor produse turistice integrate;
- suport pentru dezvoltarea unor planuri de marketing a destinațiilor turistice prioritare, la nivel regional și local;
- măsuri specifice care încurajează persoanele defavorizate de a participa la realizarea actului turistic;
- pregătirea profesională inițială și formarea profesională continuă a forței de muncă în turism.

Prioritatea 2: Valorificarea patrimoniului cultural

Obiectiv specific: Punerea în valoare a patrimoniului cultural pentru creșterea atractivității turistice și dezvoltării sustenabile locale

Măsuri:

➤ Hard:

- Cercetarea, conservarea și reabilitarea obiectelor de patrimoniu de importanță națională și a celor înscrise în patrimoniul mondial UNESCO;
- Punerea în valoare a clădirilor ce fac parte din ansambluri sau situri urbane cu scopul de a promova identitatea culturală regională și de a ridica atractivitatea zonei;
- Punerea în valoare a patrimoniului din orașe mici și comune ca suport socioeconomic pentru abordarea problemelor identificate la nivel local, stabilite în cadrul unor strategii participative de dezvoltare bazate pe valorile patrimoniale - arhitectural-urbanistice, istorice;
- Reabilitare/reamenajarea/revitalizarea patrimoniului construit din stațiunile balneare;
- Reabilitarea și refuncționalizarea patrimoniului industrial pentru conservarea și exploatarea acestuia în scop economic;
- Cercetarea, conservarea și reabilitarea obiectelor de patrimoniu de importanță locală cu potențial turistic;
- Dezvoltarea infrastructurii turistice (inclusiv și îndeosebi pentru persoanele cu dizabilități) care să protejeze monumentele ce pot fi afectate de turismul în masă.

➤ Soft:

- Pregătirea profesională a forței de muncă din domeniul construcțiilor și restaurărilor pentru meserii specifice restaurării clădirilor de patrimoniu și a obiectelor aparținente;
- Pregătirea de specialiști arhitecți, urbanisti, istorici pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare prin patrimoniu;
- Acțiuni de educare și conștientizare a locuitorilor de importanța și rolul patrimoniului;
- Identificarea peisajelor culturale; crearea de branduri și circuite turistice (eventual transfrontaliere) pe baza acestora;
- Promovarea patrimoniului imaterial;
- Facilitarea accesului spre elementele de patrimoniu cultural din zona rurală (inclusiv și îndeosebi pentru accesul persoanelor cu dizabilități);
- Dezvoltare integrată a zonei adiacente a patrimoniului cultural reabilitat;

- Dezvoltarea și extinderea colaborărilor la nivel interregional și internațional în vederea promovării patrimoniului, inclusive prin includerea monumentelor din regiune.

Prioritatea 3. Promovarea culturii în regiune

Obiectiv specific: Asigurarea unei game variate de facilități în scop cultural, recreațional și educațional, care să promoveze cultura, ca avantaj comparativ al regiunii Vest

Măsuri:

➤ Hard:

- Modernizarea infrastructurii și serviciilor culturale, cu accent pe păstrarea și valorificarea identității regionale;
- amenajare de muzee/centre expoziționale moderne și interactive care să crească potențialul turistic regional;
- realizare/amenajare spații destinate organizării de evenimente culturale de anvergură care să deservească serviciile turistice;
- implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale pentru promovarea infrastructurilor culturale;
- investițiile în facilități pentru petrecerea timpului liber și în dezvoltarea de servicii culturale;
- dezvoltarea unor rute culturale.

➤ Soft:

- crearea unui portofoliu de evenimente culturale de anvergură care să consolideze statutul cultural regional;
- sprijin pentru organizarea de evenimente, festivaluri, expoziții, târguri de talie internațională care sporesc vizibilitatea națională și internațională a regiunii în plan cultural.

PILON 6. Dezvoltare urbană durabilă

Prioritatea 1. Mobilitate urbană durabilă

Obiectiv specific: Reducerea poluării și congestiei în orașe, prin încurajarea modurilor ecologice de transport

Măsuri:

➤ Hard:

- dezvoltarea /modernizarea infrastructurii sistemelor de transport public curat;
- dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și a zonelor pietonale;

- dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic, car-sharing, smart parking;
  - utilizarea căilor ferate din jurul marilor orașe pentru operarea transportului public metropolitan;
  - dezvoltarea unui sistem de transport public inter-județean;
  - accesibilizarea mediului fizic pentru persoanele cu dizabilități.
- Soft:
- promovarea și încurajarea tipurilor de transport ecologice.

Prioritatea 2. Orașele Regiunii Vest – orașe smart

Obiectiv specific: Creșterea calității vieții în orașele din regiune, prin susținerea utilizării tehnologiilor digitale și inovative

Măsuri:

- Hard:
- implementarea de proiecte ce utilizează pe scară largă tehnologii „smart” în diverse domenii/sectoare;
  - sprijinirea digitalizării serviciilor publice;
  - dezvoltarea infrastructurilor pentru interoperabilitatea serviciilor publice.
- Soft:
- promovarea utilizării tehnologiilor smart/digitale pentru dezvoltarea durabilă a orașelor;
  - sprijin pentru întărirea capacității administrative de a utiliza și gestiona soluții de tip smart city a autorităților locale.

Prioritatea 3. Regenerare urbană

Obiectiv specific: 3. Regenerare urbană

Măsuri:

- Hard:
- valorificarea terenurilor publice neutilizate prin transformarea acestora în spații verzi sau reconversie pentru integrare în viața orașului;
  - îmbunătățirea și modernizarea spațiilor verzi în orașe, inclusiv a accesibilității și conectivității acestora;
  - dezvoltarea sistemului de spații publice în orașe;
  - amenajarea de locuri de joacă pentru copii;
  - dezvoltarea sistemelor de supraveghere a spațiilor publice;
  - modernizarea și reabilitarea fondului de clădiri pentru creșterea atractivității spațiilor publice.

➤ Soft:

- consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului și implementarea strategiilor teritoriale integrate;
- digitalizarea serviciilor de amenajare teritorială și urbanism;
- digitalizarea Registrului Local al Spațiilor Verzi;
- consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea, gestionarea și evidența spațiilor verzi.

PILON 7. Tradiție și diversificare în mediul rural

Prioritatea 1: Dezvoltarea sustenabilă și inteligentă a spațiului rural

Obiectiv specific: Reducerea decalajelor sociale și economice față de mediul urban, prin susținerea activităților tradiționale și încurajarea diversificării economice

Măsuri:

➤ Hard:

- Dezvoltarea rețelelor de infrastructură tehnică edilitară (apă, canalizare, gaze naturale) și a infrastructurii de drumuri;
- Susținerea diversificării activităților economice;
- Susținerea producătorilor locali, încurajarea meșteșugurilor și activităților tradiționale;
- Dezvoltarea rețelelor de medicină de familie și acțiuni de conștientizare a prevenției;
- Dezvoltarea rețelelor de colectare și depozitare a produselor agricole și susținerea modernizării agriculturii;
- Crearea și modernizarea de rețele de irigații inteligente în contextul schimbărilor climatice;
- Valorificarea sustenabilă, regenerarea și extinderea suprafețelor silvice;
- Modernizarea și dezvoltarea târgurilor și piețelor locale;
- Amenajarea de spații de agrement, spații publice și spații verzi;
- Susținerea lucrărilor de îmbunătățiri funciare, ecologizarea terenurilor, protejarea și adaptarea la schimbările climatice;
- Asigurarea unui acces egal la servicii sociale de bază (educație, sănătate, sociale);
- Sprijinirea dezvoltării turismului rural și a ramurilor ecoturismului.

➤ Soft:

- Consolidarea și diversificarea mediului antreprenorial din sectorul non agricol;
- Încurajarea investițiilor în digitalizare și crearea unui sector agricol inteligent;
- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură și silvicultură;
- Sprijinirea investițiilor în CDI în sectorul agroalimentar;

- Sprijinirea acțiunilor de tranziție spre o economie circulară;
- Sprijinirea reconversiei profesionale a persoanelor active din mediul rural;
- Creșterea vizibilității zonelor rurale cu potențial turistic și agro-alimentar;
- Încurajarea micilor producători locali pentru a se asocia în activitatea agricolă;
- Încurajarea natalității pentru a contracara declinul populației.

4. Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul județului Caraș-Severin pentru perioada 2024-2029

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul județului Caraș-Severin pentru perioada 2024-2029 își propune implementarea unui sistem prin care autoritatea locală să răspundă nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunității, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate ori dependență, pentru creșterea calității vieții și promovarea coeziunii sociale, să valorizeze și să asigure o viață decentă tuturor persoanelor care vor beneficia de drepturi și oportunități reale în vederea îmbunătățirii calității vieții personale.

Misiunea sa este aceea ca, prin serviciile sociale și beneficiile sociale acordate, să asigure dezvoltarea capacităților indivizilor și/sau a comunităților pentru soluționarea propriilor nevoi sociale, precum și pentru creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

SCOPUL STRATEGIEI

Scopul Strategiei este de a asigura, cu implicarea copiilor, realizarea efectivă a drepturilor tuturor copiilor, inclusiv a celor mai vulnerabili, în toate domeniile vieții, prin asigurarea deplină a accesului la servicii publice de calitate.

Prezenta strategie reafirmă principiile care stau la baza promovării și respectării drepturilor persoanelor vulnerabile, astfel cum au fost adoptate de strategia anterioară, acestora adăugându-li-se altele noi, rezultate în urma evaluării realizate cu privire la implementarea Strategiei județene anterioare, ce a vizat perioada 2018-2023.

OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE PENTRU PERIOADA 2024-2029

În domeniul protecției și promovării drepturilor copilului.

O.G. 1 Creșterea nivelului de participare a copiilor la luarea deciziilor care îi privesc.

O.S. 1.1 Creșterea gradului de conștientizare cu privire la dreptul copiilor de participare la luarea deciziilor în problemele care îi privesc.

O.S. 1.2 Creșterea gradului de participare activă și incluzivă a copiilor în toate etapele deciziilor care îi privesc.

O.G. 2 Reducerea sărăciei și excluziunii sociale în rândul copiilor.

O.S. 2.1 Reducerea inechităților care afectează copii din grupurile vulnerabile.

O.G. 3 Îmbunătățirea stării de sănătate a copilului.

O.S. 3.1 Creșterea accesului la servicii de sănătate publică, asistență medicală primară și de specialitate de calitate pentru toți copiii, cu accent pe serviciile preventive și pe copiii vulnerabili.

O.G. 4 Dezvoltarea unor mecanisme de protecție a copiilor împotriva violenței.

O.S. 4.1 Creșterea gradului de conștientizare a publicului larg în general și a copiilor în particular cu privire la formele de violență și impactul violenței asupra copilului.

O.G. 5 Asigurarea unei justiții prietenoase pentru copii.

O.S. 5.1 Asigurarea accesului copiilor la un sistem de proceduri penale, civile și administrative prietenos cu copiii și suportiv cu drepturile acestora.

O.G. 6 Asigurarea accesului copiilor la servicii digitale în condiții de siguranță.

O.S. 6.1 Creșterea capacității adulților de a sprijini utilizarea în siguranță a mediului virtual de către copii.

O.S. 6.2 Creșterea siguranței utilizării mediului virtual de către copii.

În domeniul persoanelor adulte cu dizabilități

Obiectivul 1 - Creșterea accesului persoanelor cu dizabilități la etapele procedurale ale sistemului de justiție

Măsura 1.1. Îmnunătățirea procedurilor de reclamație privind încălcarea drepturilor, astfel încât să fie disponibile, accesibile și să respecte confidențialitatea, în special pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate, prin furnizarea de sprijin formal sau informal, precum „sprijin între egali” sau alt tip de sprijin.

Obiectiv General 2 - Ocupare

Obiectivul specific 2.1. Creșterea accesului persoanelor cu dizabilități la ocupare

Măsura 2.1.1. Derularea de programe de pregătire pentru muncă, formare și dezvoltare a abilităților pentru muncă ale persoanelor cu dizabilități.

Măsura.2.1.2. Elaborarea unui ghid pentru angajatori privind adaptarea locului de muncă.

Măsura 2.1.3. Finanțarea angajării asistate și a programelor de pregătire pentru muncă, astfel încât să existe cel puțin un program la nivelul fiecărui județ.

Obiectiv specific 2.2. Creșterea accesului persoanelor cu dizabilități cu formare profesională

Măsura 2.2.1. Dezvoltarea unei metodologii de evaluare a competențelor și abilităților de ocupare ale persoanelor cu încadrare în vârstă activă, care să acopere toate componentele experienței trăite a persoanei așa cum sunt ele descrise în Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății.

Măsura 2.3.2. Implementarea la nivel județean a Metodologiei de evaluare a competențelor și abilităților de ocupare ale persoanelor încadrate în grad de handicap de vârstă activă și furnizarea de servicii de orientare profesională persoanelor cu dizabilități interesate de angajare.

Obiectiv General 3 - Protecție socială, inclusiv abilitare/reabilitare

Obiectiv specific 3.1. Îmbunătățirea acoperirii cheltuielilor suplimentare legate de dizabilitate prin programele existente

Măsura 3.1.1. Revizuirea sistemului de evaluare a dizabilității pe baza modelului psiho-sociale, urmărind nevoile individuale specifice determinate de tipurile de handicap și abordarea holistică a persoanei; sistemul include instrumente de evaluare a nevoii de beneficii și servicii.

Obiectiv General 4 - Viață independentă și integrare în comunitate, inclusiv accesul la servicii publice

Obiectiv specific 4.1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru serviciile sociale

Măsura 4.1.1. Creșterea numărului de specialiști care aplică metoda managementului de caz, inclusiv pentru persoanele adulte cu dizabilități care nu sunt instituționalizate.

Obiectiv specific 4.2. Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități

Măsura 4.2.1. Dezvoltarea unei Metodologii de monitorizare a procesului de dezinstituționalizare și publicarea pe site, cel puțin anual.

Măsura 4.2.2. Dezinstituționalizare

Măsura 4.2.3. Înființare locuințe incluzive

Obiectiv specific 4.3. Îmbunătățirea accesului la serviciile sociale în comunitate necesare pentru o viață independentă

Măsura 4.3.1. Asigurarea de servicii sociale de tip centre respiro de criză, prin înființarea a cel puțin unui centru în fiecare județ până în 2027, inclusiv cu dizabilități și al aparținătorilor acestora cu privire la existența lor.

Măsura 4.3.2. Realizarea unei evaluări a modului în care locuințele protejate pregătesc beneficiarii pentru viață independentă în comunitate.

Măsura 4.3.3. Asigurarea de servicii sociale de tip centre de zi pentru persoanele adulte cu dizabilități, prin înființarea, inclusiv externe nerambursabile, și/sau contractarea acestora și derularea, în rândul persoanelor cu dizabilități și al aparținătorilor acestora, de acțiuni de conștientizare cu privire la existența și scopul lor.

Măsura 4.3.4. Desfășurarea de campanii de informare în rândul APL-urilor privind legislația angajării asistenților personali, precum și drepturile și obligațiile acestora.

Măsura 4.3.5. Desfășurarea de campanii de informare privind dreptul persoanei cu handicap grav de a opta între angajarea unui asistent personal și acordarea indemnizației lunare în loc de asistent personal.

Măsura 4.3.6. Dezvoltarea rețelei de asistenți personali profesioniști (APP), inclusiv cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

Măsura 4.3.7. Publicarea în formate accesibile, inclusiv pe pagina web, a modalității de depunere de sesizări, reclamații sau petiții cu privire la nerespectarea acordării drepturilor sociale, inclusiv neacordarea asistentului personal, admiterea în centru de zi etc., și monitorizarea rezolvării acestora.

Obiectiv General 5 - Educație

Obiectiv General 5.1. Îmbunătățirea accesului la educație de calitate pentru toate nivelurile de învățământ preuniversitar

Măsura 5.1.1. Îmbunătățirea sistemului de identificare a nevoilor educaționale și realizarea Planului de Servicii Personalizat (PSP) și a Programului de Intervenție Personalizat (PIP); dezvoltarea unui sistem de monitorizare de către ISJ/ISMB a modului în care măsurile prevăzute în PSP și PIP sunt implementate, inclusiv la nivelul instituțiilor implicate în acest proces.

Măsura 5.1.2. Modernizare prin dotare cu echipamente IT în vederea comunicării online cu familia sau persoane apropiate.

În domeniul protecției persoanelor vârstnice și a altor persoane adulte aflate în situații de dificultate

Obiective generale și specifice

Obiectivul general al strategiei urmărește creșterea numărului persoanelor vârstnice care reușesc să trăiască o viață independentă cât mai mult timp posibil pe măsură ce îmbătrânesc și îmbunătățirea accesului la servicii adecvate de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice dependente, asigurând egalitate în accesarea acestora și reziliența și sustenabilitatea sistemului de îngrijiri de lungă durată.

Programe – direcții de acțiune

Obiectiv specific 1: Consolidarea responsabilității și managementului îngrijirii de lungă durată pentru persoanele vârstnice.

Direcția de acțiune 1.1. Dezvoltarea de instrumente și instituții pentru a promova abordarea sustenabilă a îngrijirii de lungă durată pentru persoanele vârstnice

Direcția de acțiune 1.2. Sprijinirea dezvoltării capacităților locale și a capacității administrative a autorităților administrației publice locale în domeniul ÎLD.

Obiectiv specific 2: Asigurarea unui continuum al serviciilor ÎLD pentru persoanele în vârstă din România și respectarea drepturilor fundamentale.

Direcția de acțiune 2.1. Dezvoltarea de servicii pentru persoanele vârstnice care și-au păstrat autonomia funcțională

Direcția de acțiune 2.2. Dezvoltarea de servicii pentru persoanele cu autonomie funcțională în scădere și nevoi reduse de îngrijire

Direcția de acțiune 2.3. Dezvoltarea de servicii pentru persoane cu pierderi semnificative ale autonomiei funcționale

Direcția de acțiune 2.4. Acțiuni transversale pentru creșterea ofertei de servicii și reducerea riscului de instituționalizare a persoanelor vârstnice

Obiectiv specific 3: Asigurarea finanțării durabile a serviciilor ÎLD pentru persoanele în vârstă.

Direcția de acțiune 3.1. Creșterea finanțării la nivel național pentru centrele de zi și serviciile de îngrijire la domiciliu.

Direcția de acțiune 3.2. Asigurarea complementarității măsurilor de asistență socială și implementarea principiului liberei alegeri.

Obiectiv specific 4: Consolidarea forței de muncă pentru ÎLD pentru persoanele în vârstă.

Direcția de acțiune 4.1. Creșterea gradului de conștientizare a populației generale și consolidarea capacității autorităților locale pentru organizarea ÎLD pentru persoanele vârstnice din comunitate.

Obiectiv specific 5: Promovarea participării sociale active și demne a persoanelor vârstnice.

Direcția de acțiune 5.1. Organizarea de acțiuni pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la îmbătrânirea activă.

Direcția de acțiune 5.2. Reorganizarea unor servicii sociale destinate persoanelor vârstnice/persoanelor fără adăpost.

În domeniul violenței domestice și combaterea violenței sexuale

OS1. Prevenire primară

Măsura 1. Informarea și instruirea copiilor din sistemul de protecție în scopul conștientizării necesității educării în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu: servicii sociale, familie/familie extinsă, comunitate, societate.

OS2. Prevenirea terțiară/Măsurile de combatere a violenței sexuale

Măsura 1. Educarea tinerilor delicvenți, condamnați pentru infracțiuni de natură sexuală, prin programe de intervenție specifice, inclusiv în vederea prevenirii recidivelor în cazurile de viol.

Măsura 2. Întărirea capacității serviciilor de sprijin pentru victimele infracțiunilor din cadrul DGASPC, care acordă sprijin victimelor infracțiunilor.

Măsura 3. Furnizarea de sprijin psihologic adecvat pentru victimele violenței sexuale.

OS3. Capacitate instituțională și infrastructură socială

Măsura 1. Elaborarea unui program de formare pentru echipe mobile care asigură intervenția de urgență în situațiile de violență domestică și pentru specialiștii din cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice.

Măsura 2. Derularea unui program de formare pentru specialiștii compartimentelor specializate de violență domestică la nivelul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului care intervin în situațiile de violență.

CAPITOLUL II: LEGISLAȚIA APLICABILĂ SERVICIILOR SOCIALE

Prezenta *Strategie* este elaborată cu respectarea legislației internaționale și române în vigoare:

- *Declarația Universală a Drepturilor Omului;*
- *Convenția Europeană a Drepturilor Omului (1950);*
- *Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului (1989);*
- *Declarația Națiunilor Unite cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată în anul 1993;*
- *Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999;*
- *Convenția de la Haga privind protecția copiilor și cooperării în materia adopției internaționale;*
- *Carta Socială a Organizației Națiunilor Unite privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (art. 15 - partea a doua);*
- *Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă pentru egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, 1992;*
- *Politica de coeziune 2021-2027;*
- *Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, cu modificările ulterioare;*
- *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la această convenție, ratificată prin Legea nr. 30/1994, cu modificările ulterioare;*
- *Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane;*
- *Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului;*
- *Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);*
- *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027;*
- *Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale – Județul Nume_județ;*
- *Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 7/2007 privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului;*
- *Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 100/2024 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale, precum și pentru completarea Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România și pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 132/2011, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2017, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2020 pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea implementării Programului operațional Ajutorarea persoanelor defavorizate POAD, aprobată cu modificări prin Legea nr. 28/2021;*
- *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 48/2002, republicată, cu modificările ulterioare;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1439/2004 privind serviciile specializate destinate copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 522/2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 691/2015 pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind*

- colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;*
  - *Hotărârea Guvernului nr. 15/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate și a procedurii de acordare a tichetelor sociale pentru grădiniță, cu modificările și completările ulterioare;*
  - *Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare;*
  - *Hotărârea Guvernului nr. 324/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea, funcționarea și finanțarea activității de asistență medicală comunitară;*
  - *Hotărârea Guvernului nr. 440/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027;*
  - *Hotărârea Guvernului nr. 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă” 2022-2027;*
  - *Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție;*
  - *Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului;*
  - *Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, al ministrului sănătății și al ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 1985/1305/5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale special;*
  - *Ordinul ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale nr. 146/2578/2018 privind modalitatea de gestionare a cazurilor de violență domestică de către polițiști;*
  - *Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor;*
  - *Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 28/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;*
  - *Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare*

CAPITOLUL III: PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL COMUNEI BOZOVICI

1. Caracteristici teritoriale

Într-o țară "cu țări", Țara Almăjului este o zonă bine individualizată, fie pentru că Dumnezeu a așezat-o într-o mirifică alcătuire geografică, fie pentru că oamenii ei au știut să-i construiască o personalitate aparte, să-i cultive cu grijă moștenirile și să-i creioneze atent fiecare zi de mâine.

Depresiune intramontană străjuită de cleanțuri, dacă nu semețe prin altitudine, atunci impresionante prin desenul pantelor și cromatica de argint vechi a pietrei, Almăjul a văzut în localitatea Bozovici centrul său geo-spațial și administrativ, spre care localnicii își vor fi îndreptate fie speranțele de apărare a drepturilor cu greu câștigate, fie cele privind viitorul copiilor lor, adus cât mai aproape de casă, nu risipit spre alte zări dinspre care tinerii să nu mai vadă locul de baștină, să nu se mai poată identifica și regăsi în el.

1.1. Așezare geografică

Localitatea Bozovici este așezată la 45 de grade latitudine nordică și la 22 de grade longitudine estică și la o altitudine de 250 m.

Localitatea este încadrată de Munții Almăjului și Aninei, având în apropiere două înălțimi muntoase distincte: Gosna, la poalele căreia este și poiana cu același nume, și Bigărul, acolo unde se află cunoscuta cascadă și punctul care este marcat pentru trecerea paralelei de 45 de grade.

În județul Caraș-Severin, satul Bozovici ocupă o poziție central-sudică. Prin localitate trece râul Miniș, principalul afluent al râului Nera, care trece prin imediata apropiere a comunei.

Între toate dealurile care înconjoară Bozoviciul, Crîstul (denumirea vine de la Crist), supranumit și "Dealul Calvarului" are o semnificație aparte pentru localnici din cel puțin trei motive: pe vârful lui, la 340 m înălțime sunt trei cruci de piatră așezate acolo în secolul XVIII de către comunitatea catolică; de pe Crîst este o panoramă completă și impresionantă a localității și în general a Văii Almăjului; de mulți ani, pe vârful dealului Crîst se adună localnici în noaptea Învierii și aprind focuri mari la miezul nopții.

Componenta administrativă

Teritoriul administrativ al comunei este compus din 4 sate:

- Satul Bozovici, reședința administrativă;
- Satul Poneasca, este situat la 10 km față de reședința comunei;
- Satul Prilipeț, este situat la 13 km față de reședința comunei;
- Satul Valea Minișului, este situat la 17 km față de reședința comunei.

Căile de comunicație rutieră la nivel teritorial:

Căile de acces spre Bozovici sunt exclusive rutiere, principalul drum fiind DN-57 dinspre Anina și Reșița. Se mai poate intra în Bozovici și dinspre Iablanita, deviind de la E-94 (Timișoara-București), pe DN-57 B, iar dinspre sud, de la Dunăre, de la Șopotu Nou prin Dalboșeț, se ajunge la Bozovici pe DJ-13.

Foto nr. 1 – Consiliul Local Bozovici

Stema Comunei Bozovici

Descrierea stemei

Stema comunei Bozovici, potrivit Figura Nr. 4, se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tripartit.

În primul câmp, pe fond albastru, se află un pește, de argint, înotând spre dreapta.

În câmpul al doilea, pe fond argintiu, se află două prune în culori naturale, unite printr-o codiță, având o frunză verde spre stânga.

În câmpul inferior, pe fond roșu, se află trei albine, de aur, dispuse două la una.

Scutul este trimbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate

Peștele (păstrăvul) reprezintă bogăția piscicolă a zonei, în localitate existând și o păstrăvărie.

Albinele reprezintă o importantă îndeletnicire a locuitorilor, și anume apicultura.

Prunele simbolizează bogăția pomicolă a zonei.

Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

Figura nr. 4 – Stema Comunei Bozovici

Figura nr. 5 – Harta județului Caraș-Severin - localizarea Comunei Bozovici în cadrul județului

Suprafața teritoriului administrativ a Comunei este **19.506 ha**, din care **1161 ha** teren arabil.

Categoriile de folosință a suprafețelor teritoriului administrativ:

Categoriile de folosință	Suprafață [ha]
Arabil	1161
Pășuni	4274
Fânețe	1491
Vii	0
Livezi de pomi, pepiniere pomicole, arbuști fructiferi	323
Total terenuri agricole	7249
Păduri și alte terenuri forestiere	11.550
Terenuri cu ape și ape cu stuf	34
Căi de comunicații și căi ferate	28
Curți și construcții	103
Terenuri degradate și neproductive	542
Total terenuri neagricole	12.257
Total	19.506

Tabelul nr. 2 – Categoriile de folosință ale terenurilor în Comuna Bozovici

1.2. Repere istorice

Denumirea comunei Bozovici

Din punct de vedere al denumirii comunei Bozovici, Iorgu Iordan (1952) face o asociere cu cuvântul maghiar *bozo*, sau *bozovo*, adică locul unde crește bozul, plantă ierbacee cu denumirea latinească „*Sambucus ebulus*”.

În istoriografia maghiară din secolul al XV-lea îl aflăm ca proprietar al comunei pe Lazarus de Bohowitz sau Lazăr de Bozovici (vicecastelan sau subprefect al cetății Caransebeșului), de la care ar deriva și numele comunei.

În decursul istoriei, comuna este înregistrată cu diferite denumiri, după cum urmează:

- 1484 – BOHOWYTH;
- 1551 – BOZOVYTTH;
- 1591 – BOZOWITT;
- 1690/1700 – BOVICS;
- 1774 – BOSOVICS (Pesty, Szareny II 3236, 1829 Bozovich), BOLOVICH (Nagy – 202);

- 1840 – BOSOVICH (Fenyés VI-204) (după Coriolan Suciu, Dicționar istoric al localităților din Transilvania, vol. I, Editura Academiei, București 1967, p.100)
După alți autori, am avea de-a face cu următoarele denumiri:
Bozovici, Bozoviciu, u. BOZOWYTTTH, 1951 Bozovitti, Bozovics, cu căț.
Poneasca (PONYSZKA), cm., cott. Caraș-Severin (KRASSO-SZURENY vm.)
cerc. Bozoviciu (BOZOVICSI J.)

Atestare documentară

Epoca străveche este atestată prin ciocanul de piatră șlefuită găsit la Bozovici (Loneștea) în 1966 de prof. Marin Jurchescu și predat la Muzeul de Istorie al Banatului din Timișoara. Datarea este din neolitic.

Perioada daco-romană a coincis cu o dezvoltare în primul rând de natură economică din moment ce avem mărturii precum cetatea romană de lângă cimitirul catolic, (obiectiv arheologic necercetat încă), o piatră cu inscripție romană aflată la "cetate" și predată la Muzeul de Istorie din Timișoara.

Ca atestare documentară, potrivit istoriografiei maghiare, anul este 1484, atunci este pomenit ca proprietar al localității și ca trimis al lui Matei Corvin în zonă pe Lazarus de Bohowitz sau Lazăr de Bozovici. De la numele acestuia se pare că ar deriva și denumirea localității Bozovici.

Împărăteasa Maria Tereza a dispus ca să se zidească la Bozovici o cazarmă cu scopul ca să se cazeze plăieșii în timpul instruirii și serviciului. Construcția Cazărmii s-a făcut între anii 1745-1750, prin robota bozovicenilor și a satelor almăjene. Clădirea avea locuințe pentru căpitani, locotenenți, sublocotenenți, cadeți, plutonieri, furieri, felceri și preot. Pe lângă acestea se adăugau 15 camere mari și 3 mai mici pentru soldați. La intrarea în cazarmă era o cameră de gardă și una pentru arest. Avea două nivele pentru două companii de infanterie, două pivnițe și grajd pentru 17 cai. Stilul arhitectural era de inspirație germană.

Bozoviciul devine un centru tot mai important în Valea Almăjului, mai ales din punct de vedere militar și economic. De aceea, autoritățile sunt interesate și de starea drumurilor. În anul 1722 a început lărgirea și amenajarea drumului care lega Bozoviciul de Mehadia, iar în anul 1736 începe construcția șoselei care face legătura între Bozovici și Oravița.

Toate aceste lucrări de amenajare a drumurilor s-au făcut cu munca locuitorilor din zonă, ceea ce le-a înrăutățit în mod deosebit viața și i-a determinat pe mulți dintre ei să apuce calea haiduciei, mișcare ce s-a amplificat foarte mult mai ales în perioada războaielor austro-turce dintre anii 1737-1739. Mai mult de atât, localnicii au preferat să treacă de partea turcilor în conflictul armat cu austriecii.

Pentru a potoli populația, austriecii au constituit corpul așa numiților "plăieși", localnici semi-militarizați. Creșterea importanței corpului de plăieși a determinat pe împărăteasa Maria Tereza (1740-1780) să mărească numărul acestora și a dispus ca să se zidească la Bozovici o cazarmă cu scopul ca să se cazeze plăieșii în timpul instruirii și serviciului.

Construcția Cazărmii s-a făcut între anii 1745-1750, prin robota bozovicenilor și a satelor almăjene. Clădirea avea locuințe pentru căpitani, locotenenți, sublocotenenți, cadeți, plutonieri, furieri, felceri și preot. Pe lângă acestea se adăugau 15 camere mari și 3 mai mici pentru soldați. La intrarea în cazarmă era o cameră de gardă și una pentru arest. Avea două nivele pentru două companii de infanterie, două pivnițe și grajd pentru 17 cai. Stilul arhitectural era de inspirație germană.

Acest corp al plăieșilor, ca instituție, a fost premergătoare celei militare grănicerești, care se înființează în anul 1773 Confiniul militar al Almăjului, cunoscut și sub numele de Granița. Până în anul 1780 compania de grăniceri de la Bozovici avea un efectiv de 566 soldați și 446 soldați socotiți semi-invalizi. Comandantul divizional al companiilor de la Prigor și Bozovici avea sediul la Bozovici.

În anul 1787 apare legea grănicerească "Sistemul Verandung", ce modifică organizarea regimentului grăniceresc, și Almăjul devine "cerc militar" în frunte cu un maior sau căpitan, cu un sublocotenent și un stegar, cu sediul la Bozovici, unde era și sediul Companiei a II-a a regimentului, de care aparțineau satele Bănia, Gârbovăț și Prilipeț.

Cele două companii de grăniceri de la Prigor și Bozovici, care aveau un efectiv de peste 1000 de oameni, au fost cuprinși în batalionul I "de linie" al regimentului grăniceresc și conform ordinului Consiliului Aulic de Război nr. 19.146 din 9.VIII.1793 au plecat spre frontul Rinului, stând până în 1796 și s-au distins la apărarea localității Weissenburg.

Apoi grănicerii almăjeni vor lupta în nordul Italiei contra lui Napoleon Bonaparte în bătăliile cele mai importante.

La campania din 1809 participă din nou grănicerii almăjeni, inclusiv la marea bătălie finală, cea de la Wagram, (5-6 iulie 1809), în cadrul unităților austriece conduse de generalul Francisc Graf de Kolleredo. Apoi în anul 1812 vor fi din nou mobilizați, de data aceasta pentru campania din Rusia, alături de Napoleon contra rușilor, participând ca trupe de pază în Boemia.

După dezastrul din Rusia grănicerii au participat și la Bătălia popoarelor de la Leipzig, din 16-19 octombrie 1813. După încheierea păcii la Congresul de la Viena din 1815, pentru grăniceri a venit o perioadă destul de lungă de pace, până în 1848. După anul 1838 apar trei companii, la Dalboșeț, Bozovici și Prigor care fac parte din batalionul I al regimentului și vor participa la evenimentele din 1848-1849.

O nouă încorporare a grănicerilor almăjeni a avut loc în primăvara anului 1849, la apărarea cetății Timișoara, asediată vreme îndelungată de trupele generalului Bem.

Numeroasele războaie duse de Austria în secolele XVIII-XIX, au angrenat și participarea grănicerilor bozoviceni, unii dintre ei s-au afirmat și remarcat atât de mult încât au fost avansat până la gradul de general.

Cele trei companii de grăniceri din Almăj aveau în sarcină, după ce s-au făcut măsurătorile, conscripțiile și cărțile funciare, administrarea politică nu numai militară a Almăjului.

În anul 1862 a apărut legea comunală prin care administrația comunelor s-a desprins de cea militară, având o structură organizatorie proprie.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX sunt semnalate primele încercări directe de maghiarizare din partea autorităților maghiare, dar localnicii din Bozovici au reacționat prin acțiuni de protest directe sau indirecte.

Din anul 1913 toate satele din Valea Almăjului vor primi denumiri ungurești, dar acest lucru nu va dura mult pentru că va veni anul 1918, când stăpânirea maghiară va dispărea.

Primul Război Mondial a prins comunitatea din Bozovici din plin, și ca participare și ca sacrificii. La sfârșitul lunii Iulie 1914 au fost mobilizați almăjenii, în număr de 6614 soldați.

Din cei 3408 locuitori câți avea Bozoviciul la începutul războiului, 980 au plecat pe front. Din aceștia 108 au murit și 21 au rămas invalizi. Numele celor care au jertfit propriul sânge în acest război, este înscris pe crucea comemorativă din comuna Bozovici.

În Octombrie 1918 era clar că Austro-Ungaria va pierde războiul. La fel ca în toată Transilvania, și în Banat, nu mai exista autoritate austro-ungară.

La Marea Adunare Națională de la Alba Iulia va participa și locotenentul bozovicean Grigore Mihăiuț, dar ca reprezentant militar al orașului Lugoj. În această calitate își va depune semnătura pe actul istoric de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918. Comuna Bozovici și locuitorii ei au sărbătorit, cu mare bucurie și emoție, actul de la 1 Decembrie 1918 și evenimentele care l-au urmat.

În perioada interbelică comuna Bozovici a avut un reprezentant pe scena politică românească. Acesta a fost Iancu Conciatu, ca membru în Partidul Național Liberal, a ajuns deputat în Parlamentul României, la alegerile din 1922 și 1927, reușind să facă lucruri bune și pentru bozoviceni, înființând Banca "Almăjul" și a împiedicat intenția Uzinelor și Domeniilor

Reșita de a pune stăpânire pe pădurile de la Poneasca, Cusec, Gabriac și Liciovasea, iar pentru mai multă siguranță le-a trecut în proprietatea localității Bozovici ca izlazuri.

Viața economică, socială, politică și culturală de la Bozovici a decurs normal și chiar a prosperat în anumite domenii în deceniile care au urmat Primului Război Mondial, dar această

situație va fi întreruptă de apariția norilor negri ai următorului război mondial, Al Doilea Război Mondial.

Începând cu seara zilei de 26 Septembrie 1944 și continuând cu zilele de 27-29 Septembrie, târgușorul Bozovici, reședința de plasă, a fost teatrul celui mai crâncen război din Banat. Trupele hitleriste au luptat cu disperare, baricadându-se prin casele locuitorilor și în cazarmă. Ca să-i poată scoate din dispozitivul lor de luptă, ostașii noștri au folosit focuri de artilerie și de branduri și au purtat lupte de stradă, luptând cu grenadele și cu baioneta. Mitraliera instalată în turnul bisericii ortodoxe a fost luată cu asalt, fiind cel mai greu asalt al armatei noastre. Aici și la asaltul cazărmii s-au înregistrat cele mai grele pierderi umane.

În ziua de 30 Septembrie 1944, inamicul a fost complet lichidat în Almăj, pierzând numai în jurul Bozoviciului 8 tunuri, 45 care blindate, armament și multă muniție.

Tot în ziua de 30 Septembrie 1944, în vreme ce se întorceau de pe la sălașe, locuitorii din Bozovici și din satele din jur, flăcări imense mistuiau cazarma din Bozovici, cu arhivele militare de pe vremea Graniței, ale Judecătoriei, ale Percepției și cu întreaga "Carte Funduară" a satelor almăjene. Au mai ars: clădirea cu etaj a Primăriei din Bozovici, cu toată arhiva, apoi arhiva Preturii, oficiul poștal, secția și postul de jandarmi, Fromageria Almăj, magazinele negustorilor Bîrsan, Schuster, Radivoievici, Staschek. Alte 50 de case ale localnicilor și alte câteva sute au suferit distrugerii parțiale.

După terminarea războiului, mulți copii și chiar adulți au căzut victime ale minelor așezate în curtea Cazărmii de hitleriști pentru a arunca în aer comuna Bozovici, mine rămase neexplodate.

După 1945 viața locuitorilor din Bozovici nu a mai fost tulburată de evenimente majore precum războaiele mondiale.

Dupa 1990 comuna Bozovici și-a păstrat, din punct de vedere administrativ, statutul de localitate rurală mare, cu avantajele (mai multe) și dezavantajele care decurg din acest fapt, iar din punct de vedere politic se înscrie în cursul întregii societăți românești, cu tendințe locale vizibile spre democratizare, modernizare și deschidere spre Europa de Vest.

1.3. Relieful

Teritoriul comunei Bozovici se întinde, pe mai multe forme de relief: munte, piemont, și depresiune. Vetrele satelor principale, localitățile Bozovici și Prilipeț, fac parte din Depresiunea Bozovici, adică au apărut și s-au dezvoltat acolo unde au fost condiții care să le permită extinderea, pe când cătunele Valea Minișului și Poneasca, așezate în cadrul montan, au trăsături cu totul diferite. Zona montană a comunei în care se dezvoltă cătunele se caracterizează printr-o energie mare de relief datorită văilor adâncite puternic și în profil transversal, în formă

de V. Aceste caracteristici se grefează pe roci dure din grupa calcarului sau a cristalinelui, versanții sunt abrupti dominând valea cu 150-200 m, sau chiar 300 m uneori.

Platoul calcaros pe deasupra cheilor Minișului este destul de accidentat dând forme carstice specifice: doline, lopiezuri, abrupturi, chei și cascade.

Zona piemontană, care face racordul între zona montană și depresiunea propriu-zisă, se caracterizează prin altitudini de 200-450 m, având aspectul unei prispe ușor înclinate și secționată de văi în culmi paralele ce coboară spre depresiune.

Către zona înaltă, limita este dată de abruptul calcarelor din platoul Leordișului, 1160 m, și vârful Pușcașul Mare, cel mai nordic punct, 1000 m. În lungul acestuia relieful coboară aproape vertical, de la 800-900 m la 650-700 m, unde începe prispa cea mai importantă din punct de vedere al așezărilor umane. Depresiunea Bozoviciului (Almăjului sau Nerei), una dintre cele mai tipice depresiuni intramontane din țară, drenată prin mijloc de valea râului Nera ce o străbate de la un capăt la altul.

În mare, formele depresiunii se desfășoară în două planuri: primul este cel al luncii, al teraselor joase, iar cel de-al doilea, al culmilor alungite perpendicular pe Nera. Elementul morfologic principal al depresiunii îl constituie terasele. Acestea au fost studiate de către Grigore Poșca și V. Gârbicea, care a distins un număr de șapte terase dezvoltate în lungul văii Nera și pe unele văi afluențe ale Nerei (pe valea Minișului, în amonte de confluența cu Nera, unde, de altfel este amplasată actuala vatră a comunei Bozovici).

Procesele de eroziune sunt destul de puternice pe partea dreaptă a râului Nera, pe versanții văilor Lighidia sau a celor din nordul satului Prilipeț, fiind reprezentate de eroziunea aveoloasă sau cea în adâncime (șiroaie, rovenare și torențialitate). Aici defrișările și pășunatul intensiv au declanșat procesele de degradare, facilitată de valorile ridicate ale fragmentării pe orizontală, energiei reliefului și declinității versanților.

1.4. Clima

Zona microregiunii Bozovici, componentă fizico și economico-geografică a Depresiunii Almăjului, prin poziția și prin condițiile fizico-geografice locale specifice depresiunilor intramontane, se individualizează prin anumite caracteristici ale principalilor parametri logici. Frecvența componentelor sud-vestici și nord-vestici ai circulației generale atmosferice, distribuția rețelei hidrografice și alte trăsături ale cadrului natural duc la conturarea unor delimitări climatice locale, cu caracter de topoclimat. Astfel, în zona depresiunii, valorile medii anuale ale temperaturii anului variază în jurul a 9,0-10,4°C, iar sumele anuale ale cantităților de precipitații căzute pe raza comunei Bozovici ajung la valoarea de 700 mm, aceasta datorită în mare măsură a frecvenței mari a maselor de aer umed care se produc în partea posterioară a

ciclonilor ce se formează și dezvoltă în cadrul frontului polar. Dinamica aerului din această zonă este determinată în cea mai mare măsură de contrastul boarei – orizontul creat în cadrul circulației generale a atmosferei între cele două mari compartimente geomorfologice. În general se reține caracterul turbulent al vântului în sectoarele înalte ce înconjoară depresiunea și intensitatea lui pe direcția principalelor văi ce coboară spre colectorul principal, Nera.

1.5. Hidrografie

Apele care drenează depresiunea Bozovici aparțin bazinului hidrografic al Nerei, tributar Dunării. Aspectele hidrografice și cele hidrometrice reflectă conlucrarea în timp a factorilor interni și externi, precum și ritmul de dezvoltare imprimat de aceștia arterelor hidrografice.

Hidrografia comunei Bozovici, reprezentată prin ape subterane și ape de suprafață, marchează existența pânzelor freatice la adâncimea de 5-10 m, în cea mai mare parte bazinele hidrografice din perimetrul comunei fiind situate în regiunea cu ape subterane, în roci poroase, permeabile, argile și nisipuri. Importante pentru alimentarea populației sunt izvoarele din depozitele de terase.

Apele de suprafață sunt reprezentate prin apele de șiroire, torenți, pâraie și râuri.

Râul principal, Nera, colector al întregii rețele hidrografice a comunei Bozovici, are o lungime totală de 131 km. Izvorăște din Munții Semenicului, la altitudinea de 1440 m, sub Vârful Piatra Goznei, unde este cunoscut sub numele de Nergana. Cel mai mare afluent al său, Minișul, care desparte comuna Bozovici în două, are o lungime de 27 km, o suprafață a bazinului de 24 km², și are obârșia în apropierea Aninei.

Primul afluent al râului Miniș este pârâul Poneasca, cu o lungime de 13 km, apoi Izbucl (cascada) Bigăr, 1 km lungime, Tăria cu lungimea de 8 km, pârâul Bozovici, râul Nera este cel care primește așadar un afluent important, râul Miniș și pârâul Agreș (12 km).

1.6. Vegetația și fauna

Din punct de vedere al vegetației, Depresiunea Bozovici face parte din subetajul pădurilor de fag, considerat ca o ultimă unitate zonală a munților.

Flora

Formațiunile vegetale întâlnite aici au permis delimitarea, pe direcția S-N, a următoarelor componente:

- Vegetația din imediata apropiere a râului Nera (plopul tremurător, salcia și aninul negru);

- Vegetația ierboasă (sulfina, coada șoricelului, clopoței, păiușul roșu, specii de trifoi etc);
- Vegetația forestieră (fag, molid, brad, cornul, alunul, plopul alb, teiul și uneori mesteacănul).

Fauna

Animalele întâlnite sunt: veverițele, pârșul, vulpea, iepurele, cerbul, căprioara, lupul, mistrețul, ursul brun, râsul, jderul, bursucul etc. Bogată este și fauna păsărilor din pădurile de fag și de amestec: ierunca, ciocănitorea de munte, cucul, buha, huhurezul, corbul, uliul, cocoșul de munte, fazanul.

Fauna apelor curgătoare este și ea destul de bogată, compusă fiind din specii de diptere, trichoptere, pleocoptere și efemesoptere etc. Hidrofauna din această zonă constă într-un număr redus de specii: păstrăvul indigen este specia caracteristică sectoarelor de curs superior al apelor de munte. Celelalte specii de pești din zonă sunt: zglăvoaca, moieoaga, boișteanul, cleanul, scobarul, mreana etc.

Arii protejate de interes național

1. Situl Depresiunea Bozovici - Zonă de protecție Natura 2000 este o zonă protejată (arie de protecție specială avifaunistică - sit SPA) situată în partea centrală sud-vestică a României, pe teritoriul județului Caraș-Severin.

Aria naturală se întinde în extremitatea sud-vestică a județului Caraș-Severin, pe teritoriile administrative ale comunelor: Bănia, Bozovici, Dalboșeț, Eftimie Murgu și Lăpușnicu Mare. Situl este străbătut de drumurile județene DJ 571 B și DJ 571 G.

Situl Depresiunea Bozovici (cu o suprafață de 9.659 ha.) a fost declarat arie de protecție specială avifaunistică prin Hotărârea de Guvern nr. 971 din 5 Octombrie 2011 (pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România).

Încadrat în bioregiunea geografică continentală a Țării Almăjului (dealurile și depresiunea Bozoviciului), la confluența râului Nera cu apele pâraielor Rudăria și Agriș), situl dispune de șase tipuri de habitate naturale: Culturi cerealiere extensive (inclusiv culturile de rotație cu dezmiriștire), Pajiști ameliorate, Păduri în tranziție, Păduri caducifoliolate, Plantații de arbori sau arbuști (inclusiv livezi, crânguri, vii) și alte terenuri arabile; ce asigură condiții prielnice de odihnă, hrănire, cuibărire și reproducere pentru diferite păsări migratoare, de pasaj sau sedentare.

La baza desemnării sitului se află mai multe specii avifaunistice protejate la nivel european prin Directiva 79/409/CEE din 2 aprilie 1979 (privind conservarea păsărilor sălbatice) sau aflate pe lista roșie a IUCN; printre care: acvilă-țipătoare-mică (*Aquila pomarina*), șerpar (*Circaetus gallicus*), erete de stuf (*Circus aeruginosus*), erete vânăt (*Circus cyaneus*), erete cenușiu (*Circus pygargus*), cristel de câmp (*Crex crex*), caprimulg (*Caprimulgus europaeus*), dumbrăveancă (*Coracias garrulus*), ciocănitoare de stejar (*Dendrocopos medius*), ciocănitoare de grădină (*Dendrocopos syriacus*), presură de grădină (*Emberiza hortulana*), muscar-gulerat (*Ficedula albicollis*), sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*), ciocănitoare de pădure (*Lullula arborea*), sfrânciocul cu frunte neagră (*Lanius minor*), viespar (*Pernis apivorus*), ciocănitoare verzuie (*Picus canus*) și silvie porumbacă (*Sylvia nisoria*).

2. Râul Nera între Bozovici și Moceriş

Râul Nera între Bozovici și Moceriş este un sit de importanță comunitară (SCI) desemnat în scopul protejării biodiversității și menținerii într-o stare de conservare favorabilă a florei spontane și faunei sălbatice, precum și a unor habitate naturale de interes comunitar aflate în arealul zonei protejate. Acesta este situat în sud-vestul României, pe teritoriul județului Caraș-Severin.

Aria naturală se află în partea sudică a județului Caraș-Severin, pe teritoriile administrative ale comunelor Bănia, Bozovici, Dalboșeț și Lăpușnicu Mare.

Zona a fost declarată sit de importanță comunitară prin Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr. 46 din 2016 (privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 396,50 hectare.

Situl reprezintă o zonă (încadrată în bioregiune continentală) umedă (din bazinul hidrografic al râului Nera) ce conservă și adăpostește mai multe specii faunistice (mamifere, pești, amfibieni) enumerate în anexa I-a a Directivei Consiliului European 92/43/CE din 22 Mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică) sau aflate pe Lista roșie a IUCN; printre care: vidra de râu (*Lutra lutra*), liliacul cu urechi mari (*Myotis bechsteinii*), liliacul cu urechi de șoarece (*Myotis blythii*), liliacul comun (*Myotis myotis*), liliacul mare cu potcoavă (*Rhinolophus ferrumequinum*), liliacul mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*), mreana balcanică (*Barbus balcanicus*), fâsa mare (*Cobitis elongata*), buhaiul de baltă cu burtă galbenă (*Bombina variegata*) și tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*).

3. Parcul Național Cheile Nerei Beușnița

Parcul Național Cheile Nerei - Beușnița este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a II-a IUCN (parc național), situată la limita sud-vestică a țării, în sudul Munților Aninei din județul Caraș-Severin.

Aria naturală se întinde în partea sud-vestică a județului Caraș-Severin, pe teritoriile administrative ale orașelor Anina și Oravița și pe cele ale comunelor: Bozovici, Cărbunari, Ciclova Română, Lăpușnicu Mare, Sasca Montană și Șopotu Nou și este străbătută de drumul național DN 57 B care leagă orașul Oravița de satul Bozovici.

Acesta cuprinde zona carstică de pe cursul mijlociu al râului Nera (coloana vertebrală a parcului reprezentată de Cheile Nerei) și cursul pârlărilor Beu, Șușara de la vărsarea în Nera spre izvoare. Parcul cuprinde obiective precum: Lacul Dracului, faimoasele cascade ale Beușniței, lacul Ochiul Beului, Cascada Bigăr, Cascada Șușara și Cascada Mocerîș.

Parcul național reprezintă o zonă montană cu abrupturi calcaroase, doline, lapiezuri, peșteri (Peștera Lenuța, Peștera de sub Padina Popii, Peștera Bijuteria), avene, grohotișuri, chei, cascade, ponoare, pajiști și păduri. Acesta include rezervațiile naturale Cheile Nerei - Beușnița, Izvorul Bigăr, Cheile Șușarei, Ducin, Valea Ciclovei - Ilidia, Dealul Cărăula și Poiana Liciovacea.

Prin decizia Comitetului Patrimoniului Mondial UNESCO din 12 iulie 2017 de la Cracovia, în patrimoniul natural Unesco a fost introdusă o suprafață de peste 4200 hectare de pădure seculară de fag aflată pe teritoriul Parcului Național Cheile Nerei - Beușnița.

1.7. Solul

Formarea și evoluția solurilor din comuna Bozovici a fost determinată de multitudinea factorilor fizico-geografici care au acționat asupra lor. Perimetrul comunei este situat în zona solurilor brune de pădure aflate în diferite stadii de dezvoltare. Repartiția solurilor în cadrul comunei este în general rezultatul schimbărilor bioclimatice legate de distribuția altitudinală a reliefului, cele mai importante categorii fiind: soluri brune, acide, soluri brune și brune podzolite-argiloase, reudzinele, soluri brune pendoghizate local, soluri brune ghizate, soluri aluviare și aluviuni.

Resursele minerale

Pe teritoriul comunei Bozovici, pe lângă varietatea formelor de relief, există și o diversitate mare a formațiunilor geologice care conțin numeroase substanțe minerale utile.

Unele dintre aceste bogății au făcut obiectul unor exploatări foarte vechi, ca, de exemplu, exploatarea cărbunelui și a aurului între anii 1872-1904, 1910-1916-1922, iar altele, descoperite ulterior, fac obiectul exploatării de astăzi (cărbunele de suprafață îndeosebi).

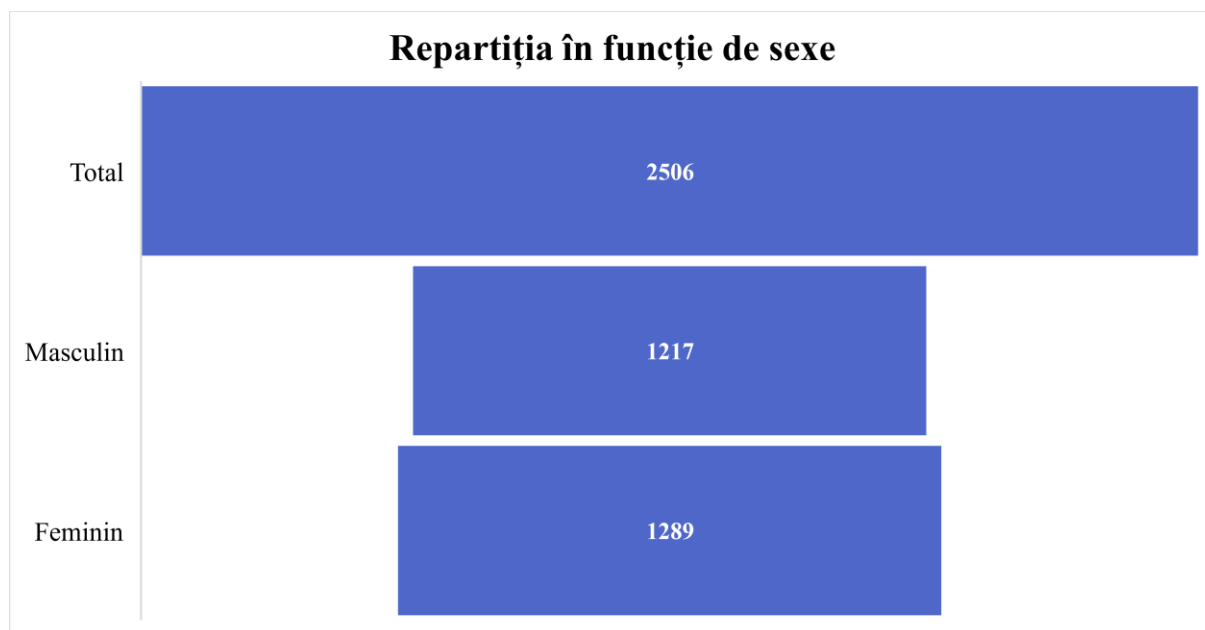
Dintre aceste zăcăminte amintim: cărbune lignit în straturi groase de 1,68-1,80 m; minereu de fier; argilă smeietică pentru coloranți; aur filonian cu 24 gr; aur filatonă; șisturi cristaline; șisturi de gnais; pirită; mică argiloasă; granit; azbestul amfibolic etc.

2. Indicatori demografici

2.1. Populația Comunei Bozovici

Conform datelor definitive postate pe site-ul oficial <https://insse.ro/cms/> la recensământul populației României din anul 2021, Comuna Bozovici înregistra un număr de **2506 locuitori**, din care **1217** de sex masculin și **1289** de sex feminin.

În ultimii ani populația Comunei se înscrie pe un trend descendent, cauzat de migrarea locuitorilor Comunei către alte zone sau în afara țării.

Graficul nr. 1 – Repartiția populației în funcție de sexe

Populația pe satele componente se prezintă astfel:

- Bozovici, 1853 locuitori dintre care:
  - 895 locuitori de sex masculin;
  - 958 locuitori de sex feminin.
- Poneasca, 8 locuitori dintre care:
  - 3 locuitori de sex masculin;
  - 5 locuitori de sex feminin.
- Prilipeț, 642 locuitori dintre care:

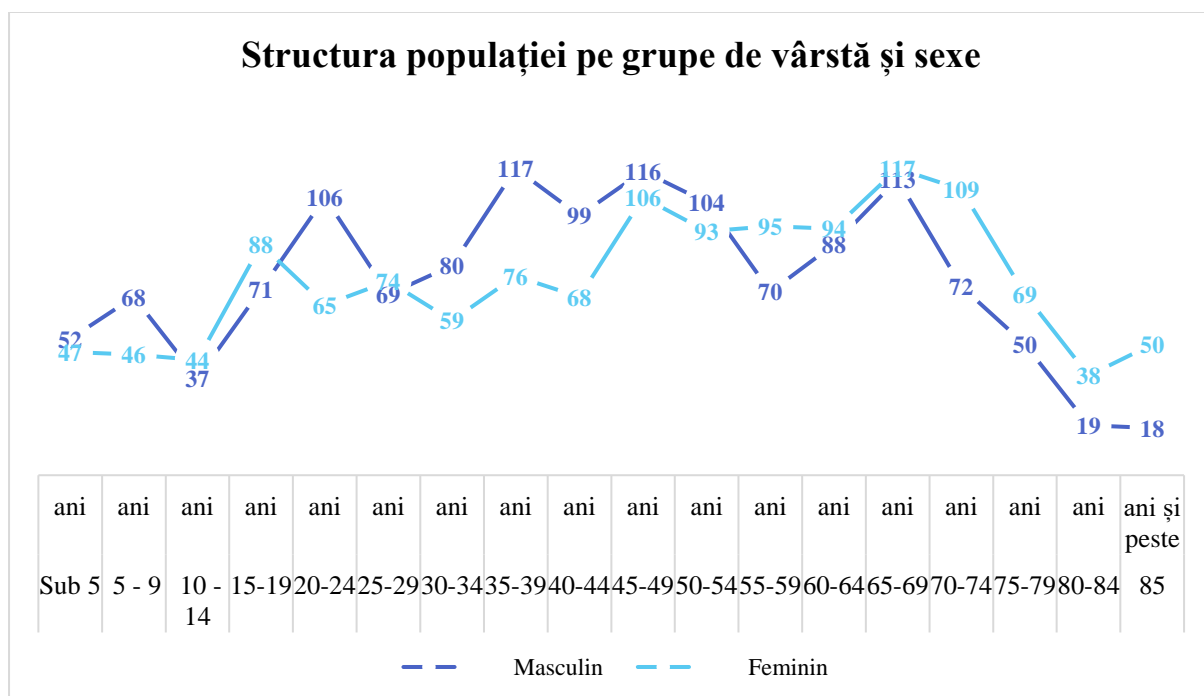
- 317 locuitori de sex masculin;
- 325 locuitori de sex feminin.
- Valea Minișului, 3 locuitori dintre care:
  - * locuitori de sex masculin;
  - * locuitori de sex feminin.

La nivelul anului 2023⁴, populația stabilă pe grupe de vârstă și sexe se prezintă astfel:

Grupe de vârstă	Număr locuitori		
	Total	Masculin	Feminin
Sub 5 ani	99	52	47
5-9 ani	114	68	46
10-14 ani	81	37	44
15-19 ani	159	71	88
20-24 ani	171	106	65
24-29 ani	143	69	74
30-34 ani	139	80	59
35-39 ani	193	117	76
40-44 ani	167	99	68
45-49 ani	222	116	106
50-54 ani	197	104	93
55-59 ani	165	70	95
60-64 ani	182	88	94
65-69 ani	230	113	117
70-74 ani	181	72	109
75-79 ani	119	50	69
80-84 ani	57	19	38
85 ani și peste	68	18	50

Tabelul nr. 3 – Structura populației pe vârste și sexe – 2023

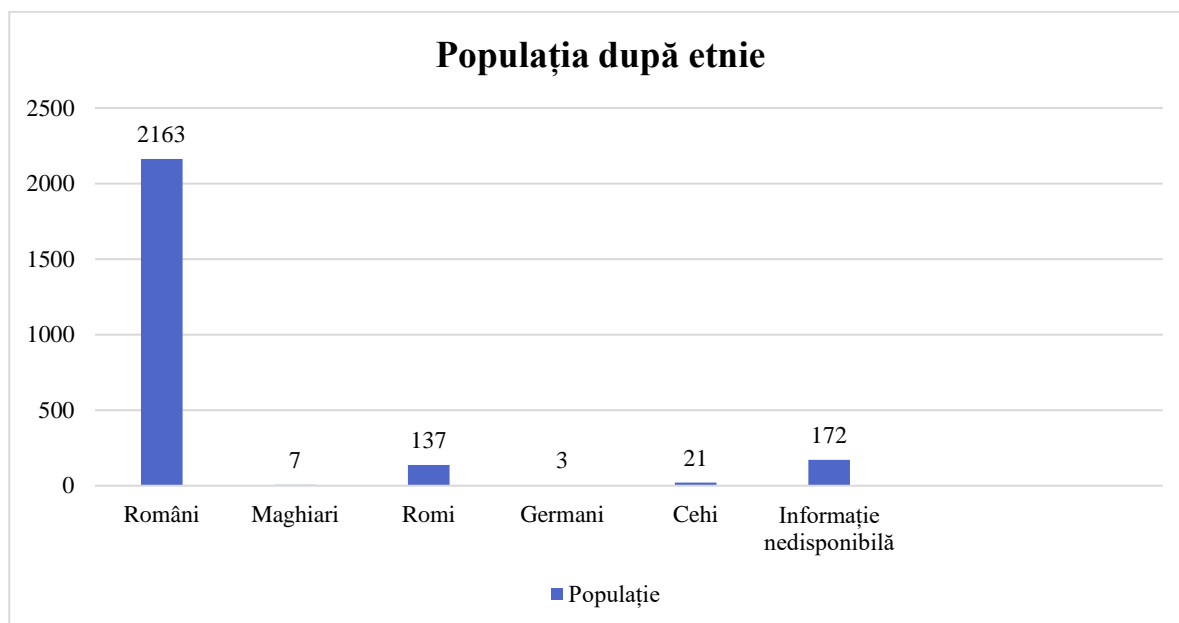
⁴ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Graficul nr. 2 – Structura populației pe grupe de vârstă și sexe – 2023

Din punct de vedere etnic, populația Comunei Bozovici se prezintă astfel:

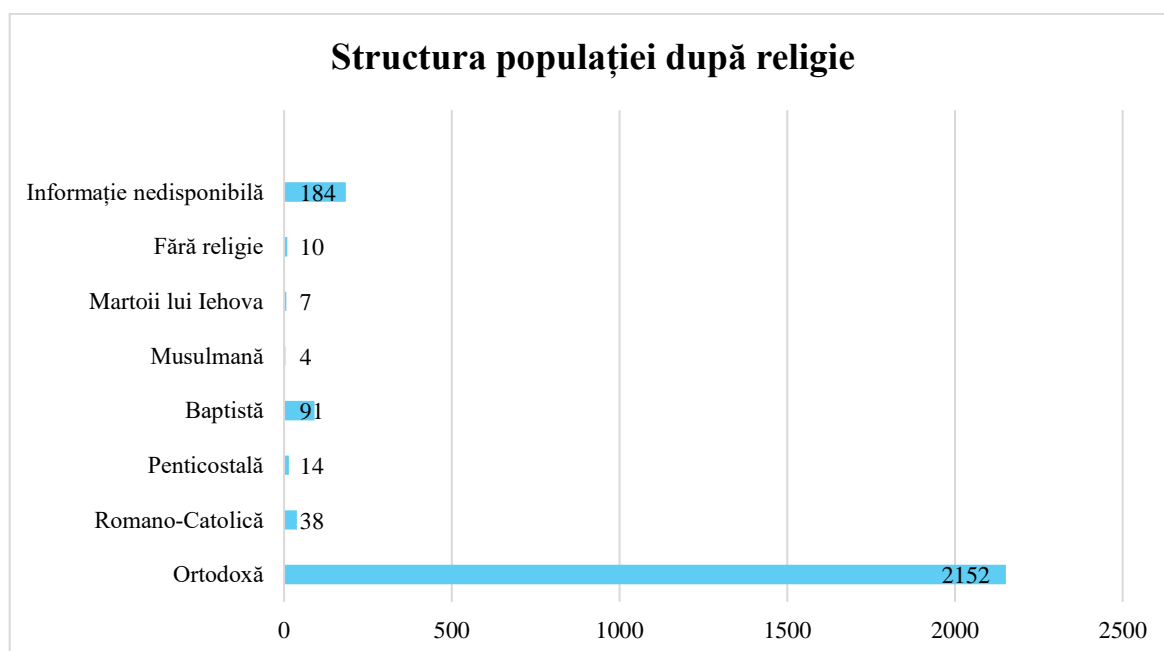
- 2163 locuitori români;
- 7 locuitori maghiari;
- 137 locuitori romi;
- 3 locuitori germani;
- 21 locuitori cehi;
- Informație nedisponibilă: 172 locuitori.

Graficul nr. 3 – Structura populației în funcție de etnie

Din punct de vedere a confesiunii religioase, populația Comunei Bozovici are următoarea structură:

- Ortodoxă (Biserica Ortodoxă Română): 2152 locuitori;
- Romano-Catolică: 38 locuitori;
- Penticostală (Cultul Creștin Penticostal - Biserica lui Dumnezeu Apostolică): 14 locuitori;
- Baptistă (Cultul Creștin Baptist): 91 locuitori;
- Musulmană (Cultul Musulman): 4 locuitori;
- Martorii lui Iehova: 7 locuitori;
- Fără religie: 10 locuitori;
- Informație nedisponibilă: 184 locuitori.

Graficul nr. 4 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

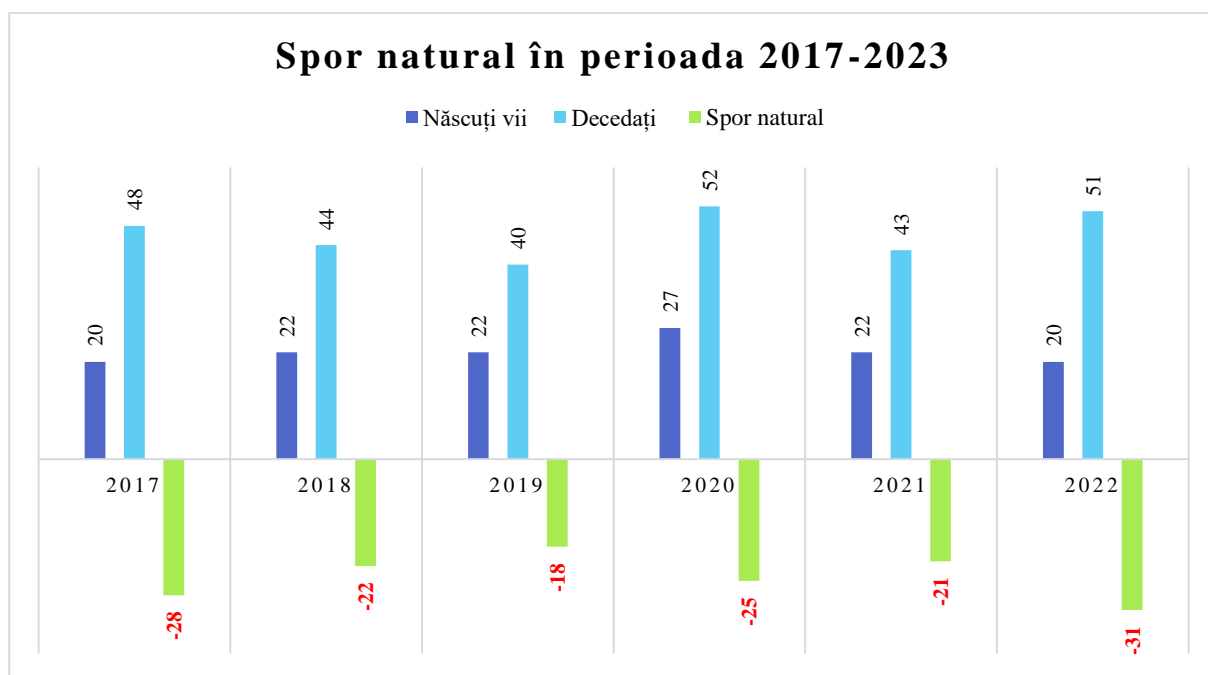
Sporul natural este un indicator demografic dependent de natalitate și mortalitate, care se calculează pe baza diferenței dintre rata de natalitate și rata de mortalitate generală într-o anumită perioadă de timp, sau diferența dintre numărul născuților vii și cel al deceselor în rândul unei populații determinate într-o perioadă de timp.

În continuare prezentăm situația privind mișcarea naturală a populației Comunei Bozovici în perioada 2017-2023, evidențiind sporul natural.

Sporul natural la nivelul Bozovici în ultimii ani este negativ, numărul născuților vii este mai mic decât cel al persoanelor decedate.

Categorie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Născuți vii	20	22	22	27	22	20	13
Decedați	48	44	40	52	43	51	43
Spor natural	-28	-22	-18	-25	-21	-31	-30

Tabelul nr. 4 – Mișcarea naturală a populației Comunei Bozovici 2017-2023

Graficul nr. 5 – Sporul natural Comunei Bozovici în perioada 2017-2023

Migrația internă

La nivel de țară⁵, în ultimii ani se constată o creștere a migrației interne din mediul urban spre mediul rural față de migrația internă din mediul rural în mediul urban:

Migrația internă în anul 2022		
Structura fluxurilor migrației interne urbane și rurale, determinate de	Total	457.872
	Din rural în urban	98.414
	Din urban în urban	125.517

⁵ Date extrase din Breviarul statistic al INS „România în cifre”, accesibil la adresa https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/romania_in_cifre_2023.pdf

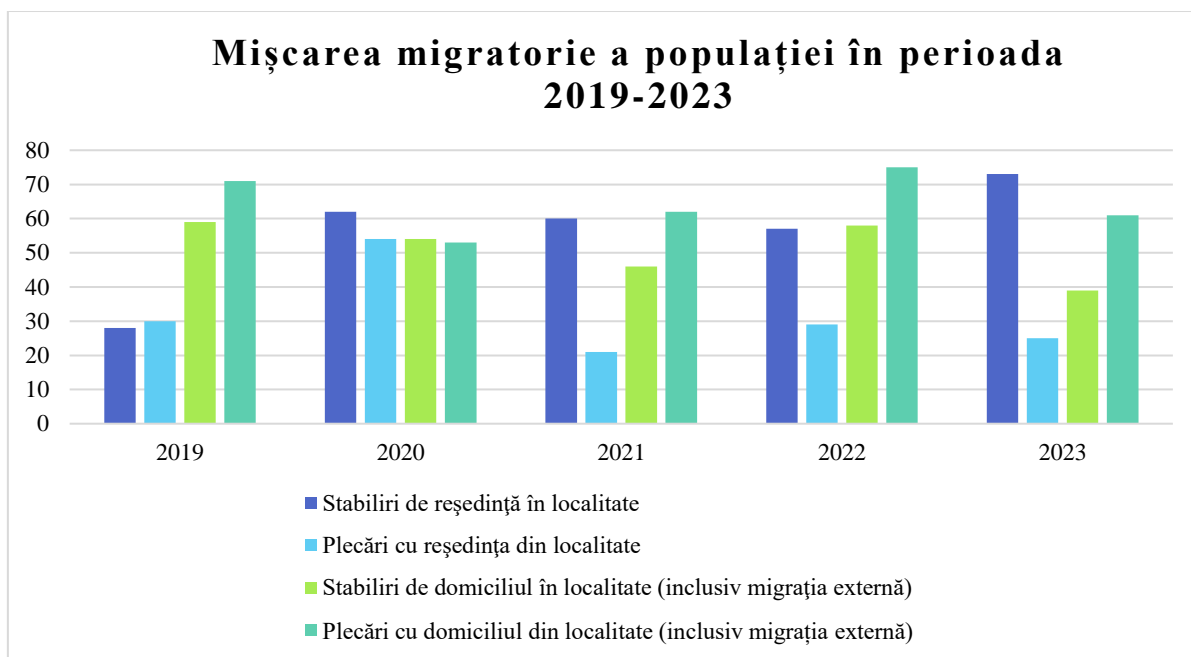
schimbarea domiciliului (date absolute)	Din rural în rural	89.267
	Din urban în rural	144.674
Rate (la 1000 locuitori)	Total	20,9
	Din rural în urban	8,0
	Din urban în urban	10,2
	Din rural în rural	9,3
	Din urban în rural	15,2

Tabelul nr. 5 – Migrația internă la nivel național în anul 2022

O imagine a procesului de migrare în perioada 2019-2023 la nivelul Comunei Bozovici o putem desprinde urmărind datele prezentate în tabelul de mai jos:

Categorie	2019	2020	2021	2022	2023
Stabiliri de reședință în localitate	28	62	60	57	73
Plecări cu reședința din localitate	30	54	21	29	25
Stabiliri cu domiciliul în localitate (inclusiv migrația externă)	59	54	46	58	39
Plecări cu domiciliul din localitate (inclusiv migrația externă)	71	53	62	75	61

Tabelul nr. 6 – Mișcarea migratorie a populației Comunei Bozovici 2019-2023

Graficul nr. 6 – Mișcarea migratorie a populației Comunei Bozovici în perioada 2019-2023

În perspectivă, evoluția populației trebuie proiectată ținând seama de mai mulți factori decisivi în stabilirea nivelului de evoluție.

O serie de factori de „atractivitate” sporită pentru creșterea economică-agricultura, mica industrie, serviciile, turismul, etc – vor jura rol important în echilibrarea structurilor demografice.

3. Analiza situației socio-economice

3.1. Economia

Din punct de vedere economic, comuna și respectiv localitatea Bozovici se situează în categoria localităților cu funcțiune agricolă, turistică, montană.

Activități economice specifice zonei

- Agricultură;
- Exploatarea și prelucrarea lemnului;
- Creșterea animalelor;
- Exploatare minieră;
- Pomicultură;
- Apicultură;
- Comerț;
- Prestări servicii;
- Turism;
- Cazare;
- Alimentație publică;
- Mica industrie;
- Pescuit;
- Construcții;
- Panificație;
- Meșteșuguri tradiționale;
- Transport etc.

Agricultura și creșterea animalelor

În comuna Bozovici, creșterea animalelor este practică în general în gospodăriile familiale. Așadar, este vorba de exploatații de semi-subzistență, dar mai ales de subzistență în

care producția agricolă este destinată consumului propriu, foarte puține fiind acele gospodării care reușesc să disponibilizeze mici cantități de produse în vederea comercializării.

În fermele de semi-subzistență, fermierii desfășoară diverse activități agricole de cultivare a porumbului, cartofilor, orzului, grâului precum și activități de creștere a animalelor.

Din evidențele Primăriei Comunei Bozovici rezultă următoarea situație privind efectivele de animale:

Animale	Număr
Bovine	
Semestrul 1	687
Semestrul 2	47
Cabaline	
Semestrul 1	22
Semestrul 2	7
Ovine	
Semestrul 1	3000
Semestrul 2	362
Caprine	
Semestrul 1	433
Semestrul 2	5
Porcine	
Semestrul 1	287
Semestrul 2	75
Iepuri	
Semestrul 1	27
Semestrul 2	10
Păsări	
Semestrul 1	6061
Semestrul 2	2425
Familii de albine	
Semestrul 1	1857
Semestrul 2	829

Tabelul nr. 7 – Situația efectivelor de animale 2024

Industrie și construcții

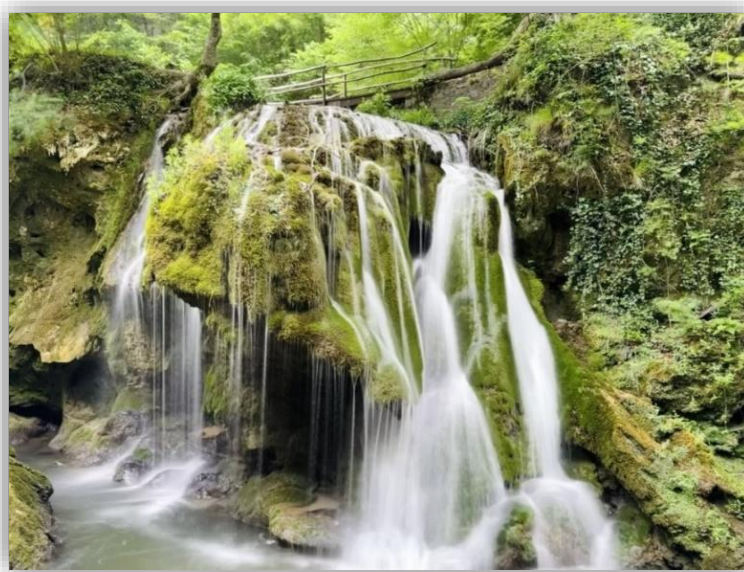
Pe raza comunei Bozovici există și resurse miniere (de suprafață), impunându-se exploatarea acestora, ceea ce ar conduce la crearea de locuri de muncă pentru localnici și venituri la bugetul local.

În ceea ce privește domeniul construcțiilor, dezvoltarea acestuia este direct legată de investițiile atrase la nivelul localității.

Turism

Comuna Bozovici dispune de un bogat potențial turistic, principala atracție turistică fiind Cascada Bigăr, declarată cea mai frumoasă cascadă din lume pentru felul în care apa cade peste mușchiul care formează cascada. Cascada Bigăr se află amplasată pe teritoriul administrativ al comunei Bozovici, face parte din Rezervația Naturală Bigăr, fiind delimitată de Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița și Parcul Național Semenic-Cheile Carașului. În data de 07.06.2021 o parte din Cascada Bigăr s-a rupt, motivul fiind travertinul și mușchii care s-au acumulat în timp, greutatea devenind prea mare, iar cascada a cedat sub propria greutate.

Accesul spre Cascada Bigăr este asigurat prin intermediul drumului național DN 57 B, fie că se vine dinspre Iablanița, fie că se vine dinspre Anina sau Oravița. Traseul drumului național DN 57 B, străbătut dinspre Anina spre Bozovici, scoate în evidență, nu numai frumusețea Cascadei Bigăr, dar și splendoarea Cheilor Minișului, prin mijlocul cărora își face loc Râul Miniș.

Foto nr. 2 – Cascada Bigăr

În imediata apropiere a Cascadei Bigăr se află amenajată Păstrăvăria Miniș, administrată de către Ocolul Silvic Bozovici.

Lacul Gura Golumbului este un alt obiectiv turistic al comunei Bozovici.

Lacul Tăria Mare și zona adiacentă este o altă zonă cu un real potențial turistic. Fiind administrată de către Apele Române, această zonă, situată la 2 km de DN 57 B, a beneficiat de

unele investiții din partea administratorului dar sunt necesare și investiții private pentru dezvoltarea zonei din preajma barajului.

Tot din DN 57 B, la aproximativ 2 km, pe cursul de apă al Pârâului Poneasca, s-a construit un impresionant baraj, dar ale cărui lucrări nu au fost finalizate. În apropierea Barajului de la Poneasca se află situată Peșterea Poneasca.

Dealul Crîst, supranumit și "Dealul Calvarului" este situat în partea de nord-vest a localității Bozovici și are o semnificație aparte pentru localnici din cel puțin trei motive: pe vârful lui sunt trei cruci de piatră așezate acolo în secolul XVIII de către comunitatea catolică, de pe Crîst este o panoramă completă și impresionantă a localității și în general a Văii Almăjului, de mulți ani, pe vârful dealului Crîst se adună localnicii în noaptea Învierii și aprind focuri mari la miezul nopții. În anul 2013, pe Dealul Crîst, a fost ridicată și o cruce metalică iluminată, având o înălțime de 14 metri și o deschidere de 8 metri.

Date statistice referitoare la economia comunei Bozovici

Din datele publicate pe site-ul www.topfirme.com, în comuna Bozovici în anul 2023, existau 322 agenți economici, 1,25% din totalul agenților economici din Județul Caraș-Severin.

Cifra de afaceri fiind de 121,9 milioane lei (27,7 milioane euro), 1,50% din cifra de afaceri din Județul Caraș-Severin.

Număr angajați: 327, 1,20% din totalul de angajați din Județul Caraș-Severin.

Profit: 7 milioane lei (1,6 milioane euro), 1,04% din profitul net realizat în Județul Caraș-Severin.

Principalii operatori economici de pe teritoriul comunei Bozovici:

Nr. crt.	Denumire	Domeniu de activitate
1.	S.C. C & C GIVACO S.R.L.	Reciclare
2.	S.C. YSL LUSSYS S.R.L.	Materiale de construcții
3.	S.C. EURO NERA DISTRIBUTION S.R.L.	Materiale de protecție
4.	S.C. ASICORS ASIG S.R.L.	Asigurări
5.	S.C. A.G. DERATOX BLACK & YELLOW S.R.L.	Deratizare
6.	S.C. OTE PLAST S.R.L.	Reciclare
7.	S.C. MINIS S.A.	Transport
8.	S.C. MAGATILY FLAV S.R.L.	Panificație
9.	S.C. LUTOSINI TOURS S.R.L.	Restaurant
10.	S.C. STEFANESTI COM S.R.L.	Benzinărie
11.	S.C. PHOENIX IMP S.R.L.	Benzinărie

12.	S.C. MITOCARII FOREST S.R.L.	Prelucrarea lemnului
13.	S.C. NORMAMED S.R.L.	Cabinet medical
14.	S.C. BASIC SPARK CONSULT S.R.L.	Benzinărie + Consultanță
15.	S.C. HARZĂPARU ZUINISI FERMA S.R.L.	Creșterea animalelor
16.	S.C. NERA GOSP BOZOVICI S.R.L.	Prestări servicii comunale
17.	S.C. BN NICOFARM S.R.L.	Farmacie
18.	S.C. CEAPAEV CONSTRUCT S.R.L.	Construcții
19.	S.C. PAM SA S.R.L.	Prelucrarea lemnului
20.	S.C. EUROCLASS EXCELENT BBS S.R.L.	Patiserie
21.	S.C. N&M BUDESCU S.R.L.	Magazin alimentar

Tabelul nr. 8 – Operatorii economici cu personalitate juridică cu domiciliul fiscal/sediul social în localitate - anul 2024

În comuna Bozovici funcționează următoarele francize:

- Profi;
- La Doi Pași;
- Rompetrol.

Comuna Bozovici face parte din:

- Asociația Comunelor din România, Filiala Județeană Caraș-Severin;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "INTERCOM DEȘEURI" Caraș-Severin.
- Grupul de Acțiune Locală CĂLUGĂRA;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Carașului-Valea Almăjului-Clisura Dunării.

Asociații de pe teritoriul comunei Bozovici

- Asociația "IZVOARE ALMĂJENE";
- Asociația Clubul Sportiv Nera Bozovici;
- Asociația Consiliilor Locale "Sănătate Pentru Almăj";
- Asociația Casa de Ajutor Reciproc Bozovici.

Foto nr. 3 – Casa de Ajutor Reciproc Bozovici

3.2. Dotări culturale, monumente istorice

Conform Listei monumentelor istorice Caraș-Severin – L.M.I. aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 113 bis/15.II.2015, cu modificările și completările ulterioare, Comuna Bozovici figurează cu 9 monumente istorice.

Nr. crt.	Denumire	Cod LMI	Localitate	Localizare	Datare
1.	Situl arheologic de la Prilipeț, punct „Spânzurătoare - Comoara”	CS-I-s-B-10869	sat Prilipeț; comuna Bozovici	„Spânzurătoare - Comoara”	sec. II–III p. Chr., Epoca romană
2.	Așezare	CS-I-m-B-10869.01	sat Prilipeț; comuna Bozovici	„Spânzurătoare - Comoara”, la 2 km de sat, la intersecția drumului ce duce spre Rudăria, pe panta dealului și pe terasa dinspre pârâul Rudăria	sec. II–III p. Chr., Epoca romană
3.	Necropolă	CS-I-m-B-10869.02	sat Prilipeț; comuna Bozovici	„Spânzurătoare - Comoara”, la 2 km de sat, la intersecția drumului ce duce spre Rudăria, pe panta dealului și pe terasa dinspre pârâul Rudăria	sec. II–III p. Chr., Epoca romană
4.	Ansamblul de mori din Bozovici	CS-II-a-B-11046	sat Bozovici; comuna Bozovici	În valea râului Miniș	1890–1897
5.	Moara Neamțului	CS-II-m-B-11046.01	sat Bozovici; comuna Bozovici	În valea râului Miniș	1895
6.	Moara Curpanița		sat Bozovici; comuna Bozovici	În valea râului Miniș	1897
7.	Moara de peste Râu	CS-II-m-B-11046.02	sat Bozovici; comuna Bozovici	În valea râului Miniș	1890
8.	Moara mică	CS-II-m-B-11046.04	sat Bozovici; comuna Bozovici	În valea râului Miniș	1897
9.	Biserica „Înălțarea Domnului”	CS-II-m-B-11047	sat Bozovici; comuna Bozovici	Comuna Bozovici, Nr. 219	1798

10.	Statuia Eftimie Murgu	CS-III-m-B-11238	sat Bozovici; comuna Bozovici	sat Bozovici; comuna Bozovici	Mijl. Sec XX
-----	-----------------------	------------------	-------------------------------	-------------------------------	--------------

Tabelul nr. 9 – Monumente istorice din Comuna Bozovici

3.3. Cultura

Pe teritoriul comunei se află următoarele instituții culturale și culte religioase:

- Căminul Cultural Bozovici;
- Căminul Cultural Prilipeț;
- Biblioteca Comunală Bozovici;
- Muzeul Sătesc „Almăj Vatră Strămoșească” Bozovici;
- Biserica ortodoxă Bozovici;
- Biserica ortodoxă Prilipeț;
- Mănăstirea Țara Almăjului;
- Biserica Catolică Bozovici;
- Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Bozovici;
- Biserica Creștină Baptistă Bozovici;
- Biserica Creștină Baptistă ”Emanuel” Prilipeț;
- Biserica Penticostală ”Betel” Bozovici;
- Capela Bozovici.

Foto nr. 4 – Căminul Cultural Bozovici

Foto nr. 5 – Căminul Cultural Prilipeț

Foto nr. 6 – Biserica ortodoxă Bozovici

Foto nr. 7 – Biserica Catolică Bozovici

Foto nr. 8 – Biserica ortodoxă Prilipeț

Foto nr. 9 – Mănăstirea Țara Almăjului

Foto nr. 10 – Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea Bozovici

Foto nr. 11 – Biserica Penticostală "Betel" Bozovici

Foto nr. 12 – Biserica Creștină Baptistă "Emanuel" Prilipeț

Foto nr. 13 – Biserica Creștină Baptistă Bozovici

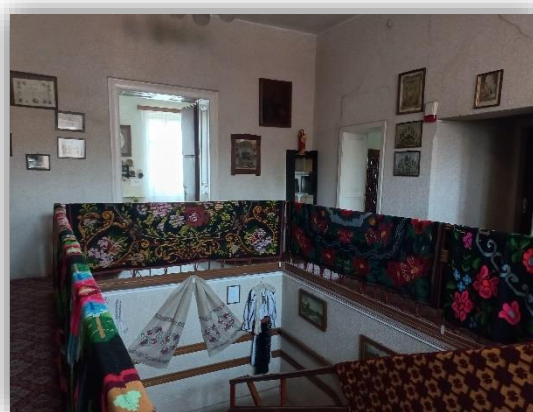

Foto nr. 14 – Muzeul Sătesc „Almăj Vatră Strămoșească” Bozovici

Alte obiective:

- Monumentul Eroilor Bozovici;
- Monumentul celor 818 eroi almăjeni morți în Razboiul Mondial 1914-1919;
- Monumentul Glorie eternă ostașilor sovietici și români căzuți în lupta pentru libertatea și independența României;
- Monument Crucea Neagră Austriacă (Monument ridicat în anul 2006 în amintirea tuturor soldaților care au căzut în Septembrie 1944 în Valea Almăjului ca avertisment și totodată simbol pentru pace și înțelegere între popoare într-o Europă unită.
- Centrul de Informare Turistică;
- Ocolul Silvic Bozovici;
- Parcul Central din Bozovici;
- Cimitirul Eroilor Bozovici;
- Monumentul Eroii din Prilipeț căzuți în anii 1941-1945;
- Bustul lui Eftimie Murgu.

Foto nr. 15 – Centrul de Informare Turistică Bozovici

Foto nr. 16 – Monumentul Crucea Neagră Austriacă

Foto nr. 17 – Monumentul eroilor Bozovici

Foto nr. 18 – Monumentul celor 818 eroi almăjeni morți în Războiul Mondial 1914-1919

Foto nr. 19 – Bustul lui Eftimie Murgu morți în Războiul Mondial 1914-1919

Foto nr. 20 – Monumentul Eroii din Prilipeț căzuți în anii 1941-1945

Principalele evenimente culturale organizate în Comuna Bozovici sunt:

- Ruga de la Bozovici – anul de Înălțarea Domnului;
- Ruga de la Prilipeț – 15-16 August;
- Balul Mărțișorului – 1 Martie;

- Festival-Concurs „Tradiții cărășene”, faza locală, zona Bozovici – 11 Mai 2024;
- Târg săptămânal în fiecare zi de marți.

Ansambluri folclorice/coruri

- Ansamblul Folcloric Almăjana din Bozovici;
- Corul vocal greco-ortodox român din Bozovici.

Tradiții și obiceiuri

- Obiceiuri de iarnă (Craii, Plugușorul, Steaua, Capra, Ursul etc);
- Obiceiuri de Înviere.

Asociații/cluburi sportive

- Asociația Club Sportiv Nera Bozovici.

3.4. Educația

În comuna Bozovici își desfășoară activitatea următoarele unități de învățământ:

- *Liceul Teoretic "Eftimie Murgu" Bozovici – personalitate juridică;*
- *Școala Gimnazială Bozovici – arondată;*
- *Școala Primară Bozovici – arondată;*
- *Școala cu clasele I-IV Prilipeț – arondată;*
- *Grădinița cu program normal Bozovici – arondată;*
- *Grădinița cu program normal Prilipeț – arondată;*
- *Biblioteca școlară.*

Foto nr. 21 – Liceul Teoretic "Eftimie Murgu" Bozovici

Foto nr. 22 – Școala Gimnazială Bozovici

Foto nr. 23 – Școala Primară și Grădinița cu program normal Bozovici

Foto nr. 24 – Școala Primară și Grădinița cu program normal Prilipeț

În Comuna Bozovici sunt înscriși în anul școlar încheiat **2024-2025**, un total de **464** elevi.

Situația școlară în perioada 2024-2025 este următoarea:

	Bozovici	Elevi	Preșcolari
Anul școlar 2024-2025	Primar	114	61
	Gimnazial	88	
	Liceal	201	
Total		464	

Tabelul nr. 10 – Situația școlară pentru anul 2024-2025

Activitatea școlară și preșcolară se desfășoară cu următorul personal:

Anul școlar	2024-2025
Personal didactic	36
Personal didactic auxiliar	3
Personal nedidactic	10
Total	49

Tabelul nr. 11 – Situația personalului didactic în anul școlar 2024-2025

Activitatea sportivă a populației nu este foarte însemnată, cu toate că acestea îi stau la dispoziție stabilimente care satisfac cerințele sportului de masă și de timp liber.

Comuna Bozovici deține următoarele:

- 2 Săli de Sport în Bozovici + teren de sport, o tribună cu 500 locuri;
- Stadionul Comunal Bozovici;
- Teren de sport – în incinta Școlii Generale din Bozovici.

Foto nr. 25 – Sala de sport Bozovici

Foto nr. 26 – Stadionul Comunal Bozovici

3.5. Sănătatea

Infrastructura socială și de sănătate a Comunei Bozovici este alcătuită din:

- *Spitalul Comunal Dr. Iosif Olaru Bozovici;*
- *Centrul Multifuncțional de Sănătate, aici funcționează un Centru Medical de Permanență, deservit de 7 medici de familie, 2 laboratoare de analize medicale private (Bioclinica Laboratoarele);*
- *Cabinet medical medicină generală Dr. Bratosin Nicu;*
- *Cabinet de medicină dentară Dr. Velcota Gina Emanuela;*
- *Substația Bozovici a Serviciului Județean de Ambulanță Caraș-Severin;*
- *Farmacii umane: 3;*
- *Cabinet veterinar Bozovici cu 1 medic veterinar;*
- *Farmacii veterinare: 2.*

Pe teritoriul comunei există *Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență Bozovici.*

Foto nr. 27 – Spitalul Comunal Dr. Iosif Olaru Bozovici

Foto nr. 28 – Centrul Medical de Permanență Bozovici

Foto nr. 29 – Centrul Medical Medicină Generală Dr. Bratosin Nicu

*Foto nr. 30 – Cabinet de Medicină Dentară
Dr. Velcota Gina Emanuela*

*Foto nr. 31 – Substația Bozovici a Serviciului
Județean de Ambulanță Caraș-Severin*

Foto nr. 32 – Farmacia Arcatim Bozovici

Cel mai apropiat spital din zonă este situat în Municipiul Reșița, denumit Spitalul Județean de Urgență Reșița, la o distanță de 70 km față de centrul comunei, distanță care poate fi parcursă în aproximativ 1 h și 30 de minute.

Spitalul Județean de Urgență Reșița reprezintă unitatea sanitară cea mai complexă a Județului Caraș-Severin asigurând asistență medicală de specialitate a peste 80.000 locuitori din Municipiul Reșița, respectiv a peste 300.000 locuitori a Județul Caraș-Severin pentru unele specialități care se regăsesc doar la Spitalul Județean de Urgență Reșița (gastroenterologie, nefrologie și hemodializă cronică, hematologie, oncologie, diabetologie și boli de nutriție) îndeplinind totodată și funcția de spital de urgență cu unitate primiri urgențe, care a acordat asistență medicală de urgență pe anul 2010 a peste 42.000 pacienți.

Spitalul Județean de Urgență Reșița în prezent funcționează cu 835 paturi după cum urmează:

- Staționar I - parter plus 6 nivele cu 460 paturi, 12 secții și compartimente (secția Obstetrică Ginecologie - 60 paturi, pe două nivele din care: la nivelul II Obstetrică cu 36 paturi, Comp. ORL - 20 paturi, secția Cardiologie - 65 paturi) - suprafață utilă: 16.409 mp.
- Staționar II - amplasat la 5 km de Staționar I, parter plus 2 nivele cu 220 paturi; cu 5 secții și compartimente (secția Neurologie - 40 paturi) - suprafața utilă 5.267 mp.
- Staționar III - amplasat la 7 km de Staționar I, parter plus 3 nivele cu 155 paturi, funcționează 3 secții (Secția Pneumoftiziologie - 95 paturi; din care Comp.TBC - 80 paturi, Boli Infecțioase - 40 paturi plus 5 paturi comp. HIV/SIDA, Comp. Dermato Venerologie 20 paturi) - suprafața utilă 2.695 mp.

La Spitalul Județean de Urgență Reșița sunt 21 specialități medicale (23.698 cazuri, spitalizare continuă, 2.411 cazuri spitalizare de zi, 990 cazuri la spitalizare cronici, Unitate Primire Urgențe 42.730 cazuri anual, Ambulatorul integrat al spitalului cu 14 specialități medicale: 15.675, nr. consultări pe anul 2009, 10.985 sem.I. 2010.

Resurse umane: total personalul efectiv angajat - 983

medici:

- medici primari de specialitate – 65;
- medici specialiști – 40;
- medici med. gen. – 1;
- medici rezidenți – 29;

personal medical cu studii medii: 487 din care:

asistenți medicali:

- principali – 350;

- generaliști – 100;
- alt pers. medical cu studii medii - 37 (surori medicale, registratori med., tehnician med.)
- alt personal medical cu studii superioare - 19 (biologi, chimiști, fizician medical, psiholog)
- îngrijitori, brancardieri, infirmier – 260;
- personal auxiliar și muncitori – 75;
- (muncitori, paznici, curier, garderobier, șofer autosanitară);
- personal tesa și conducere – 49.

3.6. Piața muncii

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

Unul dintre punctele slabe ale economiei locale este rata mare a șomajului. Nivelul scăzut al ocupării forțelor de muncă și rata populației inactive este foarte mare. Acest lucru înseamnă că veniturile domestice sunt scăzute, astfel nivelul de consum al populației este, la fel, scăzut. Deci, cererea pentru produsele și serviciile locale este de asemenea mică și limitează într-o mare măsură posibilitățile de dezvoltare ale producătorilor și prestatorilor locali. În cazul lipsei de creștere a ratei de ocupare a forțelor de muncă, efectele pozitive ale dezvoltării economiei nu se simt la nivelul populației și astfel inegalitățile sociale pot deveni și mai accentuate.

Prezentăm mai jos numărul mediu de salariați din Comuna Bozovici în perioada 2018-2022⁶:

An	2018	2019	2020	2021	2022
Număr mediu de salariați	599	556	528	546	529

Tabelul nr. 12 – Forța de muncă în perioada 2018-2022

Rata șomajului înregistrat în evidențele AJOFM Caraș-Severin în luna Mai 2024 era de 3,10%. Numărul total de șomeri la finele lunii Mai a fost de 2.891 persoane.

⁶ Sursă informații: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Din totalul șomerilor înregistrați, 1.027 au fost șomeri indemnizați și 1.864 șomeri neindemnizați. Numărul șomerilor indemnizați a scăzut cu 28 persoane, iar numărul șomerilor neindemnizați a crescut cu 36 persoane față de luna precedentă.

În funcție de mediul de rezidență, numărul șomerilor la finele lunii Mai se prezintă astfel: 1.196 șomeri provin din mediul urban și 1.695 șomeri provin din mediul rural.

Cei mai mulți șomeri au fost din grupa de vârstă peste 55 de ani (759) și din grupa de vârstă între 40-49 de ani (731). Sunt urmați de cei din grupa de vârstă între 50-55 de ani (606). La polul opus se află persoanele între 25 și 29 de ani (147).

Situația șomerilor din Comuna Bozovici în perioada 2019-Mai 2024 se prezintă astfel:

An	2019	2020	2021	2022	2023	Până în luna Mai 2024
Masculin	26	17	22	33	25	28
Feminin	23	24	18	22	14	18
Total șomeri	49	41	40	55	39	46

Tabelul nr. 13 – Situația șomerilor din Comuna Bozovici în perioada 2019-Mai 2024

Din situația prezentată mai sus se observă un procent semnificativ mai mare de șomeri în rândul bărbaților.

3.7. Proiecte de investiții derulate la nivelul UAT Bozovici

Pe raza comunei Bozovici, județul Caraș-Severin au loc următoarele proiecte de investiții:

- Construire corp clădire cu destinație de azil bătrâni în Comuna Bozovici, Județul Caraș-Severin – decembrie 2023, în curs de implementare;
- Elaborare cerere de finanțare Program IPA Ro-SE 2021-2027, Apel 1, Prioritatea 2.2 „Egalitate în accesul grupurilor vulnerabile de la serviciul de asistență medicală din Banat” – februarie 2023, în curs de implementare.

Organizații neguvernamentale (furnizori de servicii sociale):

- Asociația Baptistă Caritabilă Casa Dorca Prilipeț (Centru pentru copii aflați în plasament);
- Așezământ Monahal Social „Țara Almăjului” Bozovici (Cămin pentru persoane vârstnice și nevoiași).

CAPITOLUL IV: DIAGNOZA SOCIALĂ

Pentru realizarea diagnozei sociale s-a pornit de la analiza prevederilor legislative, a recomandărilor strategiilor naționale cu referire la întreaga problematică socială, a strategiei existente la nivelul județului cât și utilizarea de date specifice Comunei Bozovici.

A fost evaluată capacitatea furnizării serviciilor sociale în acord cu politicile, standardele și legislația în domeniu care guvernează activitatea Compartimentului Asistență Socială din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Comunei Bozovici.

S-au avut în vedere:

- *domeniul de competență al serviciului de interes public local;*
- *funcțiile și atribuțiile acestuia în asigurarea de către autoritatea administrației publice locale;*
- *a implementării politicilor sociale;*
- *etapele de parcurs în realizarea atribuțiilor;*
- *structura orientativă de personal și principalele atribuții ale personalului.*

A fost evaluată capacitatea organizatorică și de personal a instituției, corelată cu standardele în domeniu și cu numărul beneficiarilor deserviți.

La nivelul Comunei Bozovici există furnizori privați de servicii sociale, astfel încât capacitatea locală de furnizare a serviciilor sociale a putut fi abordată din această perspectivă.

Asistența socială în comuna Bozovici este reprezentată prin Orfelinatul ABC Casa Dorca, înființat de către Asociația Baptistă Caritabilă Casa Dorca, aceasta îngrijindu-se în prezent de un număr de 6 copii.

Foto nr. 33 – ABC Casa Dorca Prilipeț

Pentru persoanele de vârstă a treia, cu posibilități materiale reduse și lipsite de suport social, a fost înființat Așezământ Monahal Social „Țara Almăjului” Bozovici – aici fiind în prezent un număr de 90 bătrâni.

Foto nr. 34 – Așezământ Monahal Social „Țara Almăjului” Bozovici

Conform art. 6, lit. cc) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, procesul de incluziune socială reprezintă ansamblul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției

sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării - comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale și asigurării participării active a persoanelor, la toate aspectele economice, sociale, culturale și politice ale societății.

Instrumentele utilizate în realizarea diagnozei sociale: colectare date din surse administrative și statistice, extragerea de date relevante din documentele programatice la nivel județean/local, date oficiale - Recensământul populației și al locuințelor 2021, analiza documentelor cu relevanță în domeniu, întâlniri de lucru, formulare-tip de culegere a datelor, conform Metodologiei de culegere și analiză în mod unitar a datelor privind infrastructura și serviciile sociale existente și necesare.

Surse:

- *Evidențele AAPL;*
- *Website primărie;*
- *Website <https://statistici.INSSE.ro/>;*
- *Website <https://bozovici.INSSE.ro/>;*
- *Recensământul populației și al locuințelor 2021;*
- *Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate;*
- *Atlasul statistico-descriptiv al localităților județului Caraș-Severin;*
- *Consiliul Județean Caraș-Severin;*
- *DGASPC Caraș-Severin;*
- *AJPIS Caraș-Severin;*
- *AJOFM Caraș-Severin;*
- *Ghidul primăriilor.*

1. Analiza capacității instituționale de furnizare beneficii și servicii sociale

Conform Legii nr. 292/2011, Statul, prin autoritățile administrației publice centrale și locale, își asumă responsabilitatea de realizare a măsurilor și acțiunilor prevăzute în actele normative privind beneficiile de asistență socială și serviciile sociale. Tot în acest act normativ, se prevede faptul că pentru asigurarea aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, autoritățile administrației publice locale au atribuții privind organizarea, administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale.

Prin urmare, autoritățile administrației publice locale au atribuții atât în domeniul administrării și acordării beneficiilor de asistență socială, cât și în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale.

În acest sens, prin Hotărârea Consiliului local al Comunei Bozovici nr. 100 din 21.12.2023 s-a actualizat organigrama aparatului de specialitate al Primarului Comunei Bozovici, care cuprinde Compartimentul Asistență Socială, subordonat Viceprimarului Bozovici.

La Compartimentul Asistență Socială este încadrat un funcționar public cu studii superioare având funcția consilier asistent.

Compartimentul Asistență Socială nu deține Certificat de acreditare.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare, Compartimentul Asistență Socială este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, înființat la nivel de compartiment funcțional în aparatul de specialitate al primarului, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Atribuțiile Compartimentului Asistență Socială sunt următoarele:

- a) asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială;*
- b) pentru beneficiile de asistență socială acordate din bugetul de stat realizează colectarea lunară a cererilor și transmiterea acestora către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială;*
- c) verifică îndeplinirea condițiilor legale de acordare a beneficiilor de asistență socială, conform procedurilor prevăzute de lege sau, după caz, stabilite prin hotărâre a consiliului local, și pregătește documentația necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistență socială;*
- d) întocmește dispoziții de acordare/respingere sau, după caz, de modificare/suspendare/încetare a beneficiilor de asistență socială acordate din bugetul local și le prezintă primarului pentru aprobare;*
- e) comunică beneficiarilor dispozițiile cu privire la drepturile și facilitățile la care sunt îndreptățiți, potrivit legii;*
- f) urmărește și răspunde de îndeplinirea condițiilor legale de către titularii și persoanele îndreptățite la beneficiile de asistență socială;*
- g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excludere socială sau a altor situații de necesitate în care se pot afla membrii comunității și, în funcție de situațiile constatate, propune măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;*
- h) realizează activitatea financiar-contabilă privind beneficiile de asistență socială administrate;*
- i) participă la elaborarea și fundamentarea propunerii de buget pentru finanțarea beneficiilor de asistență socială;*

j) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

2. Cheltuielile cu asistența socială

În anii 2021-2023, s-au acordat următoarele beneficii de asistență socială:

Nr. crt.	Beneficii de asistență socială	2021	2022	2023
1.	Ajutor social (VMG)	28	37	36
2.	Ajutor pentru încălzirea locuinței (AI)	72	127	124
3.	Indemnizație creșterea copilului	11	9	8
4.	Alocația de stat	37	20	16
5.	Tichete sociale pentru grădiniță	12	8	0
6.	Carduri pentru masă caldă	35	2	0
7.	Ajutoare constând în produse alimentare și de igienă (POAD)	716	537	179

* Începând cu 1 ianuarie 2024 va fi aplicată Legea nr.196/2016, privind venitul minim de incluziune, cu modificările și completările ulterioare, lege care face parte din Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), capitolul 13, „Reforme Speciale”.

* Drept urmare, toți beneficiarii actuali de VMG și ASF trebuie să se înregistreze în sistem începând cu data de 1 noiembrie și până la 31 decembrie 2023, pentru continuitatea acordării acestui tip de beneficiu de VMI.

Tabelul nr. 14 – Beneficii de asistență socială acordate în perioada 2021-2023

Atribuțiile Compartimentului Asistență Socială în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale sunt următoarele:

- elaborează, în concordanță cu strategiile naționale și județene, precum și cu nevoile locale identificate, strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale, pe termen mediu și lung, pentru o perioadă de 5 ani, respectiv de 10 ani, pe care o propune spre aprobare consiliului local și răspunde de aplicarea acesteia;
- elaborează planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului local și le propune spre aprobare consiliului local, care cuprind date detaliate privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înființate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat și sursele de finanțare;
- inițiază, coordonează și aplică măsurile de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;

- d) identifică familiile și persoanele aflate în dificultate, precum și cauzele care au generat situațiile de risc de excludere socială;*
- e) realizează atribuțiile prevăzute de lege în procesul de acordare a serviciilor sociale;*
- f) propune primarului, în condițiile legii, încheierea contractelor de parteneriat public-public și public-privat pentru susținerea dezvoltării serviciilor sociale;*
- g) propune înființarea serviciilor sociale de interes local;*
- h) colectează, prelucrează și administrează datele și informațiile privind beneficiarii, furnizorii publici și privați și serviciile administrate de aceștia și le comunică serviciilor publice de asistență socială de la nivelul județului, precum și Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la solicitarea acestuia;*
- i) monitorizează și evaluează serviciile sociale;*
- j) elaborează și implementează proiecte cu finanțare națională și internațională în domeniul serviciilor sociale;*
- k) elaborează proiectul de buget anual pentru susținerea serviciilor sociale, în conformitate cu planul anual de acțiune, și asigură finanțarea/cofinanțarea acestora;*
- l) asigură informarea și consilierea beneficiarilor, precum și informarea populației privind drepturile sociale și serviciile sociale disponibile;*
- m) furnizează și administrează serviciile sociale adresate copilului, familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, precum și tuturor categoriilor de beneficiari prevăzute de lege, fiind responsabil de calitatea serviciilor prestate;*
- n) încheie contracte individuale de muncă și asigură formarea continuă de asistenți personali; evaluează și monitorizează activitatea acestora în condițiile legii;*
- o) sprijină Compartimentul Asistență Socială responsabil cu contractarea serviciilor sociale, înființat potrivit prevederilor art. 113 alin. (1) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, în elaborarea documentației de atribuire și în aplicarea procedurii de atribuire, potrivit legii;*
- p) planifică și realizează activitățile de informare, formare și îndrumare metodologică, în vederea creșterii performanței personalului care administrează și acordă servicii sociale;*
- q) colaborează permanent cu organizațiile societății civile care reprezintă interesele diferitelor categorii de beneficiari;*
- r) sprijină dezvoltarea voluntariatului în serviciile sociale, cu respectarea prevederilor Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările ulterioare;*
- s) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.*

În vederea asigurării eficienței și transparenței în planificarea, finanțarea și acordarea serviciilor sociale, Compartimentul Asistență Socială are următoarele obligații principale:

- a) asigurarea informării comunității;*
- b) transmiterea către Compartimentul Asistență Socială de la nivel județean a strategiei locale și a planului anual de acțiune, în termen de 15 zile de la data aprobării acestora;*
- c) transmiterea trimestrial, în format electronic, Serviciului Public de Asistență Socială la nivel județean a datelor și informațiilor colectate la nivel local privind beneficiarii, furnizorii de servicii sociale și serviciile sociale administrate de aceștia, precum și a rapoartelor de monitorizare și evaluare a serviciilor sociale;*
- d) organizarea de sesiuni de consultări cu reprezentanți ai organizațiilor beneficiarilor și ai furnizorilor de servicii sociale în scopul fundamentării strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale și a planului anual de acțiune;*
- e) comunicarea informațiilor solicitate sau, după caz, punerea acestora la dispoziția instituțiilor/structurilor cu atribuții în monitorizarea și controlul respectării drepturilor omului, în monitorizarea utilizării procedurilor de prevenire și combatere a oricăror forme de tratament abuziv, neglijent, degradant asupra beneficiarilor serviciilor sociale și, după caz, instituțiilor/structurilor cu atribuții privind prevenirea torturii, precum și acordarea de sprijin în realizarea vizitelor de monitorizare, în condițiile legii.*

Obligația de informare a comunității se realizează prin publicarea pe pagina de internet proprie sau, atunci când acest lucru nu este posibil, prin afișare la sediul instituției a informațiilor privind:

- a) activitatea proprie și serviciile aflate în proprie administrare - formulare/modele de cereri în format editabil, programul instituției, condiții de eligibilitate etc.;*
- b) informații privind serviciile sociale disponibile la nivelul unității administrativ-teritoriale, acordate de furnizori publici ori privați;*
- c) informații privind alte servicii de interes public care nu au organizate compartimente deconcentrate la nivelul unității administrativ-teritoriale.*

În administrarea și acordarea serviciilor sociale, Compartimentul Asistență Socială realizează următoarele:

- a) solicită acreditarea ca furnizor de servicii sociale și licența de funcționare pentru serviciile sociale ale autorității administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială respectivă;*
- b) primește și înregistrează solicitările de servicii sociale formulate de persoanele beneficiare, de reprezentanții legali ai acestora, precum și sesizările altor persoane/instituții/furnizori privați de servicii sociale privind persoane/familii/grupuri de persoane aflate în dificultate;*
- c) evaluează nevoile sociale ale populației din unitatea administrativ-teritorială în vederea identificării familiilor și persoanelor aflate în dificultate, precum și a cauzelor care au generat situațiile de risc de excludere socială;*
- d) elaborează, în baza evaluărilor inițiale, planurile de intervenție care cuprind măsuri de asistență socială, respectiv serviciile recomandate și beneficiile de asistență socială la care persoana are dreptul;*
- e) realizează diagnoza socială la nivelul grupului și comunității și elaborează planul de servicii comunitare;*
- f) acordă servicii de asistență comunitară în baza măsurilor de asistență socială incluse de Compartimentul Asistență Socială în planul de acțiune;*
- g) recomandă realizarea evaluării complexe și facilitează accesul persoanelor beneficiare la serviciile sociale;*
- h) acordă direct sau prin centrele proprii serviciile sociale pentru care deține licența de funcționare, cu respectarea etapelor obligatorii prevăzute la art. 46 din Legea nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, a standardelor minime de calitate și a standardelor de cost.*

Serviciile sociale acordate de Compartimentul Asistență Socială având drept scop exclusiv prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excludere socială sunt adresate persoanelor și familiilor fără venituri sau cu venituri reduse, persoanelor fără adăpost, victimelor traficului de persoane, precum și persoanelor private de libertate și pot fi următoarele:

- a) servicii de consiliere și informare, servicii de inserție/reinserție socială, servicii de reabilitare și altele asemenea, pentru familiile și persoanele singure, fără venituri sau cu venituri reduse;*
- b) servicii sociale adecvate copiilor străzii, persoanelor vârstnice singure sau fără copii și persoanelor cu dizabilități care trăiesc în stradă: adăposturi de urgență pe timp de iarnă, echipe mobile de intervenție în stradă sau servicii de tip ambulanță socială, adăposturi de noapte, centre rezidențiale cu găzduire pe perioadă determinată;*
- c) centre multifuncționale care asigură condiții de locuit și de gospodărire pe perioadă determinată pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului;*
- d) cantine sociale pentru persoanele fără venituri sau cu venituri reduse;*

- e) *servicii sociale în sistem integrat cu alte măsuri de protecție prevăzute de legislația specială, acordate victimelor traficului de persoane pentru facilitarea reintegrării/reinserției sociale a acestora: centre de zi care asigură în principal informare, consiliere, sprijin emoțional și social în scopul reabilitării și reintegrării sociale, servicii acordate în comunitate care constau în servicii de asistență socială, suport emoțional, consiliere psihologică, consiliere juridică, orientare profesională, reinserție socială etc.;*
- f) *consiliere adresată familiei persoanei private de libertate aflate în custodia sistemului penitenciar privind serviciile sociale existente în comunitatea în care aceasta își va avea domiciliul sau reședința după eliberare, precum și servicii de consiliere acordate persoanei care a executat o măsură privativă de libertate în vederea susținerii reinserției sociale a acesteia.*

Serviciile sociale acordate de Compartimentul Asistență Socială destinate prevenirii și combaterii violenței domestice pot fi: centre de primire în regim de urgență a victimelor violenței domestice, centre de recuperare pentru victimele violenței domestice, locuințe protejate, centre de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, centre pentru servicii de informare și sensibilizare a populației și centre de zi care au drept obiectiv reabilitarea și reinserția socială a acestora, prin asigurarea unor măsuri de educație, consiliere și mediere familială, precum și centre destinate agresorilor.

Serviciile sociale acordate de Compartimentul Asistență Socială destinate persoanelor cu dizabilități pot fi:

- a) *cu prioritate, servicii de îngrijire la domiciliu, destinate persoanelor cu dizabilități, precum și centre de zi adaptate nevoilor acestora, potrivit atribuțiilor stabilite prin legile speciale;*
- b) *servicii de asistență și suport.*
- c) *Complementar acordării serviciilor prevăzute în domeniul protecției persoanei cu dizabilități, Compartimentul de Asistență Socială:*
- d) *monitorizează și analizează situația persoanelor cu dizabilități din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante;*
- e) *identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii pentru persoanele adulte cu dizabilități;*
- f) *crează condiții de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;*
- g) *inițiază, susține și dezvoltă servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private;*
- h) *asigură ponderea personalului de specialitate angajat în raport cu tipurile de servicii sociale;*
- i) *elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor;*
- j) *asigură consilierea și informarea familiilor asupra drepturilor și obligațiilor acestora și asupra serviciilor disponibile pe plan local;*
- k) *implică în activitățile de îngrijire, reabilitare și integrare a persoanei cu handicap familia acesteia;*
- l) *asigură instruirea în problematica specifică persoanei cu handicap a personalului, inclusiv a asistenților personali;*
- m) *încurajează și susține activitățile de voluntariat;*
- n) *colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu.*
- o) *Serviciile sociale acordate de Compartimentul Asistență Socială destinate persoanelor vârstnice pot fi următoarele:*

- p) servicii de îngrijire personală acordate cu prioritate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea;*
- q) servicii de consiliere, de acompaniere, precum și servicii destinate amenajării sau adaptării locuinței, în funcție de natura și gradul de afectare a autonomiei funcționale.*

Serviciile sociale acordate de Compartimentul Asistență Socială destinate protecției și promovării drepturilor copilului sunt cele de prevenire a separării copilului de părinții săi, precum și cele menite să îi sprijine pe aceștia în ceea ce privește creșterea și îngrijirea copiilor, inclusiv servicii de consiliere familială, organizate în condițiile legii.

Complementar acordării serviciilor prevăzute în domeniul protecției copilului, Compartimentul Asistență Socială:

- a) monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale;*
- b) realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa;*
- c) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii de asistență socială pentru prevenirea separării copilului de familia sa;*
- d) elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor și/sau prestațiilor și acordă aceste servicii și/sau beneficii de asistență socială, în condițiile legii;*
- e) asigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;*
- f) asigură și monitorizează aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a consumului de alcool și droguri, de prevenire și combatere a violenței domestice, precum și a comportamentului delincvent;*
- g) vizitează periodic la domiciliu, familiile și copiii care beneficiază de servicii și beneficii de asistență socială și urmărește modul de utilizare a prestațiilor, precum și familiile care au în îngrijire copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;*
- h) înaintează propuneri primarului, în cazul în care este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii;*
- i) urmărește evoluția dezvoltării copilului și modul în care părinții acestuia își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copilul care a beneficiat de o măsură de protecție specială și a fost reintegrat în familia sa;*
- j) colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu;*
- k) urmărește punerea în aplicare a hotărârilor comisiei pentru protecția copilului/instanței de tutelă referitoare la prestarea de către părinții apti de muncă a acțiunilor sau lucrărilor de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială.*

3. Asistenții personali

La Septembrie 2024, în cadrul aparatului de specialitate al Primarului Comunei Bozovici, sunt angajați 37 asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav, pe bază de contract individual de muncă.

Situația asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav, pe bază de contract individual de muncă în anii precedenți:

- 2021 – 32 asistenți personali;
- 2022 – 27 asistenți personali;
- 2023 – 34 asistenți personali.

Pe perioada îngrijirii și protecției persoanelor cu handicap grav, conform contractului individual de muncă, asistentul personal are următoarele drepturi:

- a) salariu stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;
- b) program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână;
- c) concediu anual de odihnă, potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului încadrat în instituții publice;
- d) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute de Legea nr. 448/2006;
- e) transport interurban, în condițiile prevăzute de Legea nr. 448/2006.

Pe perioada absenței temporare a asistentului personal, UAT Comuna Bozovici are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal.

În situația în care UAT Comuna Bozovici nu poate asigura un înlocuitor al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizația prevăzută la art. 43 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 sau găzduirea într-un centru de tip respiro.

UAT Comuna Bozovici acordă următoarele indemnizații pentru persoanele cu handicap grav:

Indemnizații pentru persoanele cu handicap grav	2021	2022	2023	Septembrie 2024
Adulți	31	40	65	68
Copii	6	7	7	7
Total	37	47	72	75

Tabelul nr. 15 – Indemnizații pentru persoanele cu handicap grav 2021-Septembrie 2024

Asistentul personal are următoarele obligații principale:

- a) să participe, o dată la 2 ani, la instruirea organizată de angajator;
- b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea de a realiza integral planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;

c) să presteze pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;

d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere persoana cu handicap grav și să nu abuzeze fizic, psihic sau moral de starea acesteia;

e) să comunice DGASPC Caraș-Severin, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare survenită în starea fizică, psihică sau socială a persoanei cu handicap grav și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.

De menționat că, în perioada 2021-2023, totalul cheltuielilor cu asistența socială, conform bugetului de venituri și cheltuieli aprobat, a fost următorul:

- anul 2021 – **1.647.909**;
- anul 2022 – **1.784.244**;
- anul 2023 – **2.836.730**.

Categorie cheltuieli	2021 [lei]	2022 [lei]	2023 [lei]
Asistenți sociali personali	993.145	974.388	1.278.212
Indemnizații persoane cu handicap	564.904	652.272	1.396.274
Ajutoare încălzire	89.160	155.484	159.444
Ajutor înmormântare	700	2100	2800
Total cheltuieli	1.647.909	1.784.244	2.836.730

Tabelul nr. 16 – Cheltuielile cu asistența socială 2021-2023

4. Echipa mobilă de intervenție în cazurile de violență domestică

Comuna Bozovici are constituită echipă mobilă de intervenție în cazurile de violență domestică prin Hotărârea nr. 77 din 26.09.2023.

Echipa mobilă de intervenție este formată din următorii membrii:

- D-na Jurchescu Alina – consilier asistent responsabil cu probleme sociale în aparatul de specialitate al primarului comunei Bozovici;
- D-nul Sîrbu Ion – Viceprimarul comunei Bozovici;

- D-nul Cherescu Ion – preot Parohia Ortodoxă Bozovici;
- D-nul Negru Pavel Rafael – director Liceul Eftimie Murgu Bozovici;
- D-nul Neda Cosmin – agent șef adjunct Post Poliție Bozovici.

Echipele mobile constituite asigură intervenția de urgență în cazurile de violență domestică în acord cu prevederile Ordinului ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale nr. 146/2578/2018 privind modalitatea de gestionare a cazurilor de violență domestică de către polițiști.

Echipele mobile de intervenție au următoarele atribuții:

a) verifică semnalările de violență domestică efectuate prin intermediul liniilor telefonice ale instituțiilor publice abilitate, inclusiv al liniilor telefonice de urgență, altele decât numărul unic de urgență la nivel național - 112;

b) realizează evaluarea inițială a gradului de risc din perspectiva acordării serviciilor sociale, pe baza Fișei pentru evaluarea gradului de risc și stabilirea măsurilor de siguranță necesare pentru victimele violenței domestice, prevăzute în anexa la Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 2525/2018;

c) acordă informare și consiliere victimelor violenței domestice;

d) sprijină victimele violenței domestice, prin orientarea acestora către serviciile sociale existente pe raza localității/județului, adecvate nevoilor acestora;

e) informează, consiliază și orientează victima în ceea ce privește măsurile de protecție de care aceasta poate beneficia din partea instituțiilor competente: ordin de protecție provizoriu, ordin de protecție, formularea unei plângeri penale, eliberarea unui certificat medico-legal etc.;

f) asigură măsurile de protecție socială necesare pentru victime, minori, persoane cu dizabilități, persoane cu nevoi speciale, vizate de ordinul de protecție provizoriu sau ordinul de protecție și păstrează confidențialitatea asupra identității acestora;

g) colaborează cu serviciile de asistență medicală comunitară în situația în care identifică probleme medicale privind victimele și/sau copiii lor;

h) realizează demersurile necesare pentru depășirea riscului imediat, după caz, acestea putând consta în:

(i) transport la unitatea sanitară cea mai apropiată în situațiile în care victima necesită îngrijiri medicale de urgență sau, după caz, sesizarea numărului unic pentru apeluri de urgență 112;

(ii) sesizarea organelor de urmărire penală, sesizarea organelor de poliție pentru emiterea unui ordin de protecție provizoriu, sesizarea instanțelor judecătorești în vederea emiterii ordinului de protecție;

(iii) orientarea către Serviciul Public de Asistență Socială sau, după caz, către furnizorii privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii, în vederea găzduirii în centre rezidențiale adecvate nevoilor și aplicării managementului de caz pentru victime și, după caz, pentru agresori;

i) intervine în cazurile de violență domestică, la solicitarea organelor de poliție, atunci când prin ordinul de protecție provizoriu s-a dispus măsura evacuării temporare a agresorului din domiciliu, iar acesta din urmă a solicitat, potrivit legii, cazarea într-un centru rezidențial.

Echipele mobile se deplasează la fața locului în maximum 90 de minute de la momentul semnalării efectuate de către organele de poliție și asigură sprijinul necesar pentru orientarea și conducerea de îndată a agresorului către spațiul special amenajat.

5. Analiza SWOT

Eficiența unui sistem este influențată în mare măsură de capacitatea acesteia de a înțelege și de a se adapta la mediul ambiant, iar eficiența managementului presupune planificare, organizare, control, proceduri de lucru și o legislație adecvată.

Analiza SWOT este cea mai importantă tehnică managerială pentru înțelegerea poziției strategice a unei organizații. Scopul acesteia este de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe.

SWOT - prezentare:

S - Strength/ punctele tari ale organizației – definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului managerial.

W - Weaknesses/ punctele slabe sau zonele de vulnerabilitate – elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor.

O - Opportunities/ oportunitățile sau căile prin care pot fi influențate interesele organizației.

T – Threats/ – amenințări la adresa creșterii organizației respective, aspecte negative ce apar din supra-exploatarea resurselor organizației, ori limitările care sunt impuse organizației din partea unui mediu extern aflat în schimbare.

În cadrul analizei SWOT se va ține seama de faptul că:

- punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp. Ele reprezintă ceea ce există.
- oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul, și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare. Ele reprezintă ceea ce va fi.

Analiza SWOT ajută la planificarea strategică în modul următor:

- este o sursă de informații pentru planificarea strategică;
- construiește punctele tari;
- corectează slăbiciunile;
- maximizează răspunsul la oportunități;
- ajută la depășirea amenințărilor la care este supusă organizația;
- ajută la identificarea competențelor de bază;
- ajută la stabilirea obiectivelor pentru planificarea strategică;
- ajută la cunoașterea trecutului și prezentului, dar și la anticiparea viitorului, astfel încât planurile pe care le faci să fie realizabile;
- oferă informații care ajută la sincronizarea resurselor și capacităților organizației cu mediul competitiv în care aceasta operează.

Alegerea strategiei corecte, fundamentată pe Analiza SWOT, va fi în mod cert în avantajul comunității.

ANALIZA SWOT – UAT COMUNA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența legislației care reglementează standardele de cost pentru principalele tipuri de servicii sociale; ▪ Cunoașterea tipurilor de servicii sociale care pot fi furnizate; ▪ Existența unor modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale; ▪ Buna organizare a serviciilor de consiliere și informare; ▪ Accesul Comunei la căi de transport rutier; ▪ Rețeaua școlară accesibilă tuturor copiilor din comună, fiind asigurate următoarele niveluri de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial și liceal; ▪ Existența asistenților personali pentru persoanele încadrate în grad de handicap grav; ▪ Poziționarea geografică a Comunei în apropiere de Municipiul Reșița ceea ce constituie un avantaj din punct de vedere economic și social; ▪ Personal cu studii superioare angajat la Compartimentul Asistență Socială; ▪ Existența cabinetelor de medicină de familie, cu personal medical (medici și asistenți medicali) la nivelul Comunei; ▪ Existența unei infrastructuri destinate activităților culturale (Cămine Culturale, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inexistența unei strategii de dezvoltare a serviciilor sociale; ▪ Numărul insuficient de specialiști în zonele rurale în vederea înființării/furnizării de servicii sociale; ▪ Fonduri bugetare insuficiente pentru dezvoltarea sistemului de servicii sociale din Comuna Bozovici; ▪ Insuficiența resurselor financiare locale pentru realizarea de investiții importante în domeniul serviciilor sociale; ▪ Lipsa ofertei de locuri de muncă; ▪ Adaptabilitate redusă a populației mature și vârstnice la cerințele profesionale ale lumii actuale; ▪ Populația școlarizată în scădere datorită scăderii demografice și migrării; ▪ Acțiuni insuficiente privind consilierea și orientarea în carieră a adulților; ▪ Disponibilități financiare relativ reduse ale locuitorilor; ▪ Copii cu părinți plecați la muncă în străinătate; ▪ Lipsa unui asistent medical comunitar la nivelul Comunei; ▪ Copii în familii monoparentale. ▪ Ponderea crescută a persoanelor cu dizabilități (atât adulți cât și copii); ▪ Lipsa unor Centre de zi pentru copii;

<p>Muzeul Sătesc, Centrul de Informare Turistică și altele);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Este constituită Echipa mobilă de intervenție în cazurile de violență domestică; ▪ Îmbunătățirea continuă a serviciilor oferite de administrația publică locală; ▪ Prezența unei locuințe sociale pentru copii; ▪ Prezența Așezământului Social pentru persoane vârstnice. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa unor Centre de zi pentru persoane vârstnice; ▪ Lipsa unui Centru de servicii de îngrijire și asistență la domiciliu; ▪ Lipsa unui Atfer School; ▪ Lipsa unui Centru de resurse pentru familie. ▪ Nu este constituit Consiliul Comunitar Consultativ; ▪ Compartimentul Asistență Socială nu deține Certificat de acreditare.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale; ▪ Existența programelor și fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură; ▪ Implementarea Programului operațional pentru ajutorarea persoanelor defavorizate; ▪ Existența la nivelul județului de modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale; ▪ Existența sectorului ONG activ în domeniul asistenței sociale la nivel județean; ▪ Promovarea voluntariatului; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Legislația națională și comunitară în continuă schimbare, ce poate determina fluctuații asupra strategiilor de dezvoltare ale operatorilor economici sau stoparea investițiilor acestora; ▪ Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia; ▪ Scăderea natalității și implicit a numărului de elevi; ▪ Schimbări dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare; ▪ Creșterea ratei de părăsire a sistemului de învățământ în mediul rural; ▪ Scăderea numărului persoanelor calificate în învățământ prin ieșirea acestora din viața activă; ▪ Migrația cadrelor didactice spre medii de viață mai ofertante; ▪ Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională. ▪ Politici neadecvate nevoilor reale;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aproximarea de Municipiul Reșița, care va determina atragerea investitorilor și a cetățenilor care vor să-și ducă traiul într-o localitate mai mică; ▪ Resursele naturale și culturale ale comunei oferă posibilitatea dezvoltării turismului pe cuprinsul teritoriului, care contribuie implicit la dezvoltarea economică a comunei; ▪ Condiții pentru dezvoltarea unor mici afaceri familiale, fără investiții mari (creșterea păsărilor, iepurilor, apicultură, uscarea și comercializarea fructelor, prelucrarea lemnului etc.). ▪ Posibilitatea accesării de fonduri europene structurale pentru dotarea școlilor, pentru modernizarea bibliotecilor comunale, căminelor culturale și structurilor sportive; ▪ Stabilirea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea unor servicii social-educative noi și de calitate; ▪ Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și din străinătate. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea nevoilor sociale care pot conduce la supraîncărcarea personalului; ▪ Nivelul de trai redus poate duce la creșterea morbidității în mediul rural; ▪ Creșterea disparităților socio-economice, având în vedere lipsa măsurilor de integrare a grupurilor vulnerabile; ▪ Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul urban și dezechilibrarea sistemului public de sănătate; ▪ Subfinanțarea sistematică a sistemului medical; ▪ Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare; ▪ Creșterea numărului de probleme medicale, ca urmare a creșterii grupului de vârstă înaintată; ▪ Costurile ridicate ale aparaturii medicale, lipsa fondurilor și birocrăția conduc la renunțarea la actul de modernizare și dotare. ▪ Creșterea ponderii populației îmbătânite, astfel cresc și nevoile specific acestei pătri sociale; ▪ Migrația populației active la oraș sau chiar în străinătate.
---	--

6. Tipuri de situații de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social

Principalele grupuri vulnerabile din România sunt următoarele:

1. Persoane sărace	<ul style="list-style-type: none"> • Copii săraci, mai ales aceia care trăiesc în familii cu mulți copii sau în familii monoparentale • Persoane sărace angajate, mai ales muncitori subcalificați (în principal din mediul rural); lucrători pe cont propriu atât în agricultură, cât și în alte domenii • Tineri șomeri și NEET (persoane care nu sunt angajate și nu sunt înscrise în sistemul de învățământ sau de formare profesională) • Persoane cu vârste între 50 și 64 de ani care nu sunt încadrate profesional și care sunt excluse din programele de asistență socială • Persoane vârstnice sărace, mai ales cele care locuiesc cu membri ai familiei aflați în întreținere și persoane vârstnice singure
2. Copii și tineri lipsiți de îngrijire și sprijin parental	<ul style="list-style-type: none"> • Copii abandonati în unități medicale • Copii care trăiesc în centre de plasament mari sau de calitate slabă • Tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului • Copii și tineri care trăiesc pe stradă • Copii cu părinți care lucrează în străinătate, mai ales aceia cu amândoi părinții în străinătate și cei care se confruntă cu separarea pe termen lung de părinții lor • Copii lipsiți de libertate • Mame adolescente
3. Persoane vârstnice singure sau dependente	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane vârstnice care locuiesc singure și/sau sunt dependente și/sau care au nevoi complexe de îngrijire
4. Rromi	<ul style="list-style-type: none"> • Copii și adulți de etnie romă cu risc de a fi excluși din familii fără a avea un venit sustenabil

5. Persoane cu dizabilități	<ul style="list-style-type: none"> • Copii și adulți cu dizabilități, inclusiv persoane invalide și cu o concentrare pe persoanele cu nevoi complexe
6. Alte grupuri vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane care suferă de dependență de alcool, droguri și alte substanțe toxice • Persoane lipsite de libertate sau aflate sub control judiciar • Persoane aflate în evidențele serviciilor de probațiune, față de care au fost dispuse măsuri sau sancțiuni neprivative de libertate (persoanele față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată - în cazul în care restul rămas neexecutat din pedeapsă este de 2 ani sau mai mare și persoanele față de care s-a dispus executarea pedepsei amenzii prin prestarea de muncă în folosul comunității) • Minori aflați în evidențele serviciilor de probațiune (minorii sancționați cu o măsură educativă neprivativă de libertate, față de care s-a dispus înlocuirea măsurii educative privative de libertate sau eliberarea din detenție) • Persoane fără domiciliu • Victime ale violenței domestice • Victime ale traficului de ființe umane • Refugiați și imigranți

În evidențele AAPL aferente anilor 2021-2023, se regăsesc următoarele date privind copiii și familiile aflate în dificultate:

A. Copii aflați în dificultate

La nivelul UAT Bozovici există copii în următoarele categorii de risc:

Nr. crt.	Copii aflați în dificultate	2021	2022	2023
1.	Copii cu părinți plecați la muncă în străinătate	27	11	17

Total	27	11	17
--------------	-----------	-----------	-----------

Tabelul nr. 17 – Copii vulnerabili identificați în perioada 2021-2023

Problemele sociale ale copiilor și familiilor aflate în dificultate sunt:

- lipsa locuinței corespunzătoare;
- resurse financiare insuficiente și dificultăți în gestionarea lor;
- dificultăți în găsirea unui loc de muncă;
- familii cu climat social defavorabil;
- abandonul școlar;
- situații de risc de părăsire timpurie a școlii;
- probleme de sănătate;
- dificultăți în obținerea unor drepturi.

Servicii și prestații ce pot fi asigurate: informare și consiliere, ajutor social, alocație pentru susținerea familiei, alocație de stat, indemnizație pentru creșterea copilului, stimulent de inserție, indemnizația de handicap.

B. Persoane cu dizabilități

În evidențele AAPL în anii 2021-Septembrie 2024 situația persoanelor cu dizabilități, este următoarea:

Nr. crt.	Persoane cu dizabilități	2021	2022	2023	Septembrie 2024
1.	Persoane cu dizabilități	37	47	72	75
2.	Asistenți personali	32	27	34	37
Total		69	74	106	112

Tabelul nr. 18 – Persoane cu dizabilități 2021-Septembrie 2024

Problemele sociale ale persoanelor cu dizabilități:

- accesibilitatea, inclusiv în propria locuință;
- lipsa locurilor de muncă protejate;

- *lipsa profesioniștilor în servicii specializate;*
- *atitudinea discriminatorie a societății;*
- *situația materială precară;*
- *absența suportului pentru familia care are în întreținere persoana cu handicap;*
- *lipsa centrelor rezidențiale de zi, specializate pe tipuri de handicap.*

Servicii și prestații ce pot fi asigurate: servicii de informare și consiliere, identificare de soluții pentru angajarea de asistenți personali pentru a asigura îngrijirea la domiciliu a persoanelor cu handicap grav, indemnizație pentru persoane cu handicap grav, ajutor social, ajutor de urgență, ajutor pentru încălzire.

Sărăcia și excluziunea socială sunt un fenomen complex și măsurarea lor necesită o abordare multidimensională. Prevenirea și reducerea sărăciei, a excluziunii sociale și a inegalităților depinde în mare măsură de acțiunile și de reformele adoptate. Astfel se pot lua măsuri și dezvolta proiecte în sensul:

- *asigurării unui sprijin adecvat printr-un venit pentru toți, evitând, în același timp, capcana șomajului și a inactivității pentru persoanele care pot lucra;*
- *crearea unor piețe incluzive ale muncii, punând la dispoziția tuturor oportunități de a obține un loc de muncă remunerat cu un venit substanțial;*
- *asigurării accesului la servicii de calitate în domeniul asistenței medicale, în domeniul social și în domeniul altor servicii de sprijin.*

Dintre serviciile ce pot fi implementate în comunitatea defavorizată a Comunei Bozovici amintim:

- *serviciile de îngrijire a copiilor le permit părinților să își reia activitatea profesională. Accesul la servicii de îngrijire a copiilor, de calitate și accesibile ca preț, este esențial pentru a le oferi copiilor cele mai bune oportunități în viață, indiferent de mediul lor social, și facilitează integrarea părinților pe piața forței de muncă. Dar dovezile arată că cei mai vulnerabili copii (de exemplu, copiii care provin din familii cu venituri mici sau din familii care sunt cel mai îndepărtate de piața muncii, copiii romi, copiii proveniți dintr-un context de migrațiune, copiii cu handicap) participă în general mai puțin la serviciile respective;*
- *servicii specifice destinate persoanelor cele mai excluse din societate – persoanele fără adăpost, foștii deținuți, persoanele bolnave mintal, persoanele dependente de droguri sau alcool – sunt menite să le ajute să se reintegreze în societate;*
- *servicii de asistență medicală de înaltă calitate de la o vârstă timpurie sunt indispensabile pentru ca oamenii să crească și să trăiască sănătos și să contribuie la dezvoltarea comunității. Sărăcia și inegalitatea în termeni de acces la îngrijiri medicale se pot traduce prin boală, incapacitate de muncă, dependență, creșterea sărăciei și a excluziunii;*
- *servicii de asistență medicală de înaltă calitate pentru persoanele vârstnice, luându-se astfel povara îngrijirii acestora de pe umerii membrilor familiei, aceștia putându-se reintegra în piața muncii;*

- *servicii rezidențiale de calitate și la prețuri accesibile care să permită populației defavorizate să construiască gospodării în care să se regăsească o calitate a vieții crescute.*

C. Persoane cu dizabilități încadrate în grad

Problemele sociale ale persoanelor cu dizabilități:

- *accesibilitatea, inclusiv în propria locuință;*
- *lipsa locurilor de muncă protejate;*
- *lipsa profesioniștilor în servicii specializate;*
- *atitudinea discriminatorie a societății;*
- *situația materială precară;*
- *absența suportului pentru familia care are în întreținere persoana cu handicap;*
- *lipsa centrelor rezidențiale de zi, specializate pe tipuri de handicap.*

Servicii și prestații ce pot fi asigurate: servicii de informare și consiliere, identificare de soluții pentru angajarea de asistenți personali pentru a asigura îngrijirea la domiciliu a persoanelor cu handicap grav, indemnizație pentru persoane cu handicap grav, ajutor social, ajutor de urgență, ajutor pentru încălzire.

D. Persoane adulte vulnerabile social

1. Promovarea drepturilor persoanelor vulnerabile social în procesul de furnizare a serviciilor sociale;
2. Creșterea gradului de incluziune socială pentru persoanele vulnerabile social;
3. Creșterea gradului de ocupare profesională a persoanelor vulnerabile social;
4. Creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile social;
5. Susținerea programelor de incluziune socială, combaterea sărăciei și a oricăror forme de discriminare, prin măsuri de integrare pe piața muncii și acces la servicii sociale și de educație a persoanelor/comunităților vulnerabile.

Activitățile ce urmează a fi desfășurate pentru îndeplinirea acestor obiective, indicatorii, termenele de realizare și persoanele responsabile vor fi prezentate în Planul operațional de implementare a Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale.

7. Analiza serviciilor sociale furnizate de UAT

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Pornind de la nevoile fiecărei persoane, serviciile sociale pot avea o adresabilitate mai largă, la nivel de grup sau comunitate.

Pentru realizarea unor acțiuni sociale coerente, unitare și eficiente în beneficiul persoanei, serviciile sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de ocupare, de sănătate, de educație, precum și cu alte servicii sociale de interes general, după caz.

Clasificarea serviciilor sociale are la bază următoarele criterii:

- a) *scopul serviciului: servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.*
- b) *categoriile de beneficiari cărora li se adresează: servicii sociale destinate copilului și/sau familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanelor cu afecțiuni psihice, persoanelor din comunități izolate, șomerilor de lungă durată, precum și servicii sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor.*
- c) *regimul de asistare, respectiv regimul rezidențial sau nerezidențial: serviciile sociale se clasifică în:*
  - *servicii cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, internate de tip social, adăposturi de noapte etc.;*
  - *servicii fără cazare: centre de zi, centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu, cantine sociale, servicii mobile de acordare a hranei, ambulanța socială etc.*
- d) *locul de acordare: la domiciliul beneficiarului; în centre de zi; în centre rezidențiale; în internate de tip social; la domiciliul persoanei care acordă serviciul; în comunitate.*
- e) *regimul juridic al furnizorului de servicii sociale: structuri publice sau private.*
- f) *regimul de acordare: în regim normal și regim special:*
  - *servicii acordate în regim de accesare, contractare și documentare uzuale;*

- servicii acordate în regim special cu eligibilitate și accesibilitate extinsă, care vizează măsurile preventive care se oferă în regim de birocrație redusă și un set de servicii sociale, care vor fi accesate de beneficiari doar în condițiile păstrării anonimatului, respectiv de persoane dependente de droguri, alcool, prostituate, victimele violenței în familie etc. Serviciile acordate în regim special pot fi furnizate fără a încheia contract cu beneficiarii.

8. Furnizori publici și privați de servicii sociale

Furnizorii de servicii sociale sunt persoane fizice sau juridice, de drept public ori privat.

Furnizori publici de servicii sociale pot fi:

a) structurile specializate din cadrul/subordinea autorităților administrației publice locale și autoritățile executive din unitățile administrativ-teritoriale organizate la nivel de comună, oraș, municipiu și sectoare ale Municipiului București;

b) autoritățile administrației publice centrale ori alte instituții aflate în subordinea sau coordonarea acestora care au stabilite prin lege atribuții privind acordarea de servicii sociale pentru anumite categorii de beneficiari;

c) unitățile sanitare, unitățile de învățământ și alte instituții publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

Furnizori privați de servicii sociale pot fi:

a) organizațiile neguvernamentale, respectiv asociațiile și fundațiile;

b) cultele recunoscute de lege;

c) persoanele fizice autorizate în condițiile legii;

d) filialele și sucursalele asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare;

e) operatorii economici cu scop lucrativ, pentru toate categoriile de servicii sociale organizate în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute la art. 73 alin. (2) lit. a) și c), la art. 77 și 78, precum și a celor prevăzute la art. 83.

Pentru a acorda servicii sociale pe teritoriul României, furnizorii de servicii sociale, indiferent de forma lor juridică, trebuie acreditați în condițiile legii.

CAPITOLUL V: STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE

1. Misiunea

Misiunea administrației publice locale a UAT Comuna Bozovici este de a fi permanent în slujba nevoilor comunității locale pentru a le rezolva în mod legal, transparent, competent și eficient prin furnizarea serviciilor de înaltă calitate, asigurând astfel îmbunătățirea calității vieții cetățenilor Comunei Bozovici, Județul Caraș-Severin.

2. Viziunea

Viziunea administrației publice locale a UAT Comuna Bozovici este de a dezvolta o comunitate multiculturală, incluzivă și solidară, cu o mare capacitate de evaluare, intervenție și prevenție a situațiilor de vulnerabilitate socială.

3. Valori și principii generale

La baza strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale a UAT Comuna Bozovici stau următoarele valori și principii generale:

Solidaritatea socială: întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale a acestei categorii de populație.

Subsidiaritatea: în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul.

Universalitatea: fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condiții legale.

Respectarea demnității umane: fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic.

Abordarea individuală: măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ; acest principiu ia în considerare caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și nivelul de integrare socială a persoanei; suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului.

Parteneriatul: autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile.

Participarea beneficiarilor: beneficiarii participă la formularea și implementarea politicilor cu impact direct asupra lor, la realizarea programelor individualizate de suport social și se implică activ în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile.

Transparența: se asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice locale față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de luare a deciziilor.

Nediscriminarea: persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată.

Eficacitatea: utilizarea resurselor publice are în vedere îndeplinirea obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități și obținerea celui mai bun rezultat în raport cu efectul proiectat.

Eficiența: utilizarea resurselor publice are la bază respectarea celui mai bun raport cost-beneficiu.

Respectarea dreptului la autodeterminare: fiecare persoană are dreptul de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sale sociale, asigurându-se că aceasta nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți.

Activizarea: măsurile de asistență socială au ca obiectiv final încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii calității vieții persoanei, și întărirea nucleului familial.

Caracterul unic al dreptului la beneficiile de asistență socială: pentru aceeași nevoie sau situație de risc social se poate acorda un singur beneficiu de același tip.

Proximitatea: serviciile sunt organizate cât mai aproape de beneficiar, pentru facilitarea accesului și menținerea persoanei cât mai mult posibil în propriul mediu de viață.

Complementaritatea și abordarea integrată: pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural etc.

Concurența și competitivitatea: furnizorii de servicii sociale publici și privați trebuie să se preocupe permanent de creșterea calității serviciilor acordate și să beneficieze de tratament egal pe piața serviciilor sociale.

Egalitatea de șanse: beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au acces în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială.

Confidențialitatea: pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află.

Echitatea: toate persoanele care dispun de resurse socioeconomice similare, pentru aceleași tipuri de nevoi, beneficiază de drepturi sociale egale.

Focalizarea: beneficiile de asistență socială și serviciile sociale se adresează celor mai vulnerabile categorii de persoane și se acordă în funcție de veniturile și bunurile acestora

Dreptul la liberă alegere a furnizorului de servicii: beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați.

4. Obiectivul strategic general

Înființarea și dezvoltarea unui sistem realist și eficient de servicii sociale la nivelul UAT Comuna Bozovici, capabil să asigure incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile, creșterea calității vieții, tratament egal, nediscriminare și dreptul la o viață demnă pentru toți locuitorii Comunei.

5. Obiective specifice

Obiectiv specific 1

Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile pornind de la grupurile identificate de SPAS prin chestionarea bazelor de date, a registrelor de evidență, anchete sociale etc.

Obiectiv specific 2

Înființarea și implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de servicii sociale, bazate pe nevoile beneficiarilor.

Obiectiv specific 3

Implicarea activă a comunității locale în problematica socială, în contextul dezvoltării colaborării între SPAS și DGASPC, pentru menținerea la nivel calitativ a serviciilor sociale pentru toate categoriile de grupuri vulnerabile din cadrul UAT Comuna Bozovici.

Obiectiv specific 4

Modernizarea și profesionalizarea sistemului de asistență socială de la nivelul SPAS prin dezvoltarea capacității instituționale, în scopul eficientizării activităților din domeniul social de la nivel local.

6. Activități strategice prioritare

Obiectiv specific 1

Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile pornind de la grupurile identificate de SPAS prin chestionarea bazelor de date, a registrelor de evidență, anchete sociale etc.

Modalitatea de realizare: cercetare de teren prin aplicarea de chestionare sau anchete sociale realizate de asistenții sociali sau cu implicare de voluntari.

Obiectiv specific 2

Înființarea și implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de servicii sociale, bazate pe nevoile beneficiarilor.

Se stabilesc următoarele obiective operaționale:

A. Copii, tineri, familie

1. Prevenirea separării copiilor de familie;
2. Prevenirea abandonului școlar și a situațiilor de părăsire timpurie a școlii;
3. Reducerea numărului de persoane și familii fără venituri sau cu venituri reduse;
4. Scăderea numărului victimelor violenței în familie prin asigurarea de servicii de consiliere și prevenire și consiliere pentru victimele violenței în familie;
5. Asigurarea proximității serviciilor sociale prin diversificarea și dezvoltarea unor servicii care să limiteze perpetuarea unor situații ce pun în pericol integritatea dezvoltării armonioase a copiilor.

B. Persoane adulte cu dizabilități

1. Prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități prin dezvoltarea de servicii specifice;
2. Consolidarea rețelei de asistenți personali;
3. Creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități;
4. Creșterea șanselor de integrare pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități;
5. Dezvoltarea infrastructurii unităților de protecție socială și medicale pentru persoane cu dizabilități.

C. Persoane vârstnice

1. Prevenirea instituționalizării persoanelor vârstnice, prin acordarea de servicii comunitare la domiciliu persoanelor vârstnice dependente;
2. Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice;
3. Dezvoltarea infrastructurii unităților de protecție socială și medicale pentru persoane vârstnice.

D. Persoane vulnerabile social (adulți și copii)

6. Promovarea drepturilor persoanelor vulnerabile social în procesul de furnizare a serviciilor sociale;

7. Creșterea gradului de incluziune socială pentru persoanele vulnerabile social;
8. Creșterea gradului de ocupare profesională a persoanelor vulnerabile social;
9. Creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile social;

Activitățile ce urmează a fi desfășurate pentru îndeplinirea acestor obiective, indicatorii, termenele de realizare și persoanele responsabile vor fi prezentate în Planul operațional de implementare a Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale.

Obiectiv specific 3

Implicarea activă a comunității locale în problematica socială, în contextul dezvoltării colaborării între SPAS și DGASPC, pentru menținerea la nivel calitativ a serviciilor sociale pentru toate categoriile de grupuri vulnerabile din cadrul UAT Comuna Bozovici.

Obiective operaționale:

1. Implicarea mass-mediei locale în promovarea activităților din domeniul asistenței sociale.
2. Inițierea de campanii de sensibilizare a opiniei publice, în vederea mobilizării resurselor comunitare.

Campaniile de sensibilizare a opiniei publice care urmăresc informarea, conștientizarea și implicarea activă a comunității locale în problematica socială sunt inițiate de DGASPC Caraș-Severin, DSP, diverse ONG-uri etc.

Campanii de sensibilizare a opiniei publice realizate la nivelul Comunei Bozovici:

La nivelul Comunei Bozovici s-au derulat următoarele campanii de sensibilizare (privind adopția, persoanele cu dizabilități, violența domestică): distribuirea de pliante și afișe periodic.

Exemple de campanii ce pot fi derulate periodic în rândul populației:

Campania „Toți diferiți, toți egali”

Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități (International Day of People with Disability) este marcată în fiecare an la 3 decembrie, cu scopul de a promova și implementa programele destinate îmbunătățirii condițiilor de viață pentru aceste categorii sociale defavorizate.

Marcarea zilei are ca obiectiv promovarea unei mai bune înțelegeri în ceea ce privește problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități și susținerea demnității, a drepturilor și a bunăstării acestora. Este, totodată, o ocazie pentru o schimbare de atitudine față de aceste persoane, prin eliminarea barierelor în ceea ce privește implicarea lor în diverse sfere de activitate.

Această zi a fost proclamată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1992, pentru a marca încheierea Deceniului Națiunilor Unite dedicat persoanelor cu dizabilități (1983-1992).

Campania „Spune NU violenței domestice!”

vizează promovarea numărului unic de urgență 112 și a liniei naționale telefonice gratuite

pentru victimele violenței domestice cu număr unic - 0800 500 333 (de la nivelul ANES) în cadrul proiectului “Effective Criminal Justice System Strategies and Practices to Combat Gender-based Violence in Eastern Europe”, finanțat de către OSCE și implementat de către IGPR în parteneriat cu ANES, Asociația ANAIS și Fundația Sensiblu.

Vor fi 16 zile de activism împotriva violenței asupra femeilor, care se vor derula, în fiecare an, în perioada 25 noiembrie (Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor) - 10 decembrie (Ziua Internațională a Drepturilor Omului (adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului)).

La data de 25.11.2019 a avut loc lansarea Campaniei naționale de informare și conștientizare privind violența de gen, care

Campania „Singuri acasă - ai grijă de copiii tăi oriunde te afli!”

Este o campanie de informare inițiată în vederea constientizării de către părinți a riscurilor asumate prin plecarea lor la muncă în străinătate, dar și a obligațiilor legale ce le revin în situația în care intenționează să plece în străinătate.

Copilul are dreptul să crească alături de părinții săi. Acest drept fundamental cuprins în Convenția ONU privind drepturile copilului, ratificat de România încă din 1990, și în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, nu este deseori respectat în țara noastră. Pentru ca un copil să se dezvolte într-un mod echilibrat, să devină un adult fericit, familia este esențială. Copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere.

Odată cu plecarea părinților din țară, în interiorul familiei se produc dezechilibre majore, familia trebuie să se reorganizeze și să se adapteze noii situații.

Tot acest proces este unul îndelungat și este resimțit ca o criză majoră de către copii, este perioada cea mai dificilă pentru copil în care acesta suferă schimbări majore.

Studiile și cercetările efectuate asupra acestui fenomen au dus la concluzia că lipsa părinților pe perioade îndelungate de timp poate avea efecte negative semnificative asupra dezvoltării copiilor.

Printre acestea se numără:

- *sentimente de abandon, de nesiguranță, tristețe, anxietate, stări depresive;*
- *deteriorarea conduitei școlare;*
- *atitudine de indiferență, încăpățănare;*
- *tulburări de atenție;*
- *dificultăți de adaptare;*
- *comportamente (pre)delincvente;*
- *intenții sinucigașe.*

Obiectiv specific 4

Modernizarea și profesionalizarea sistemului de asistență socială de la nivelul SPAS prin dezvoltarea capacității instituționale, în scopul eficientizării activităților din domeniul social de la nivel local

Direcții de acțiune avute în vedere pentru îndeplinirea obiectivului specific 4:

1. Dotarea Compartimentului de Asistență Socială cu tehnologie modernă de prelucrare a documentelor și a datelor

Modalitatea de realizare: achiziție publică

Buget estimativ: 25.000 lei, fără TVA

2. Îmbunătățirea comunicării cu beneficiarii sistemului de asistență socială, prin următoarele activități:

- *optimizare și completare website cu secvența de informații privind: conținutul obligatoriu al dosarului ce trebuie întocmit pentru acordarea de beneficii de asistență socială sau pentru furnizarea de servicii sociale, termenele de depunere, respectiv de soluționare a dosarelor, modalitățile de plată (prin virament sau prin casieria instituției), modul de asigurare a protecției datelor cu caracter personal, colectate și prelucrate conform Regulamentului (UE) 2016/679;*

- *crearea de pliante informative cuprinzând informațiile utile beneficiarilor;*

- *punerea la dispoziție, prin intermediul website-ului, sau direct, la ghișeul SPAS, a formularelor-tipizate și a modelelor de cereri și declarații pe propria răspundere, care trebuie completate și atașate la dosarele ce se întocmesc pentru obținerea de beneficii sau prestații sociale;*

- *acordarea de asistență la completarea documentelor cerute de lege la dosar.*

Modalități de realizare: intern, de către personalul SPAS; achiziție de servicii optimizare și creare conținut website.

Buget estimativ: cca 10.000 lei, fără TVA

3. Analiza oportunității introducerii unui sistem informatic la SPAS, care să aibă un rol semnificativ în asistarea procesului de acordare a diferitelor tipuri de beneficii și servicii sociale, facilitând gestionarea dosarelor înregistrate, generarea sumelor acordate și plata acestor sume beneficiarilor de asistență socială.

Sistemul ar permite constituirea unei baze de date în format electronic, care să cuprindă date privind beneficiarii sistemului de asistență socială, cu evidențierea lor pe categorii, număr, sume acordate etc., precum și tipurile de beneficii sau servicii acordate.

Sistemul informatic ar facilita, de asemenea, extragerea rapidă de date și rapoarte solicitate de autorități, instituții ale statului, dar și de către cetățeni.

Se va realiza evaluarea de impact prevăzută de Regulamentul (UE) 2016/679.

Modalitatea de realizare: achiziție publică sistem informatic, conform prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, optându-se pentru soluția cea mai eficientă din punct de vedere financiar.

4. Instruirea profesională a personalului SPAS – funcționari publici și asistenți personali

Modalitatea de realizare: achiziție de servicii specializate de instruire, conform prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, optându-se pentru soluția cea mai eficientă din punct de vedere financiar.

Buget estimativ: 10.000 lei, fără TVA

Instruirea profesională a personalului se poate realiza și intern sau prin intermediul DGASPC Caraș-Severin, atunci când intervin modificări semnificative în legislația aferentă domeniului asistenței sociale.

5. Asigurarea accesului la servicii în domeniul sănătății prin constituirea unei structuri de asistență medicală comunitară la nivelul UAT

Modalitatea de realizare: demersuri pentru modificare organigramă și stat de funcții, recrutare și încadrare personal cu contract individual de muncă

6. Îmbunătățirea accesului la mediul fizic și la mediul informațional și comunicațional:

a) accesibilizarea intrării în clădire prin construirea rampei de acces pentru persoanele cu dizabilități;

b) semnalizarea locurilor de parcare;

c) accesibilizarea mediului informațional și comunicațional prin utilizarea de pictograme și panouri moderne de informare a publicului.

Modalități de realizare: achiziție de lucrări de accesibilizare a mediului fizic/mediului informațional și comunicațional

Buget estimativ: 10.000 lei, fără TVA

7. Responsabilități și termene de realizare

Obiectiv specific	Activități/acțiuni/măsuri	Termen de realizare	Responsabili
1.	Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile	Anual	SPAS
2.	Furnizarea de servicii sociale grupurilor vulnerabile ale comunității	Permanent	Consiliul local Primar SPAS
3.	Implicarea mass-mediei locale în promovarea activităților din domeniul asistenței sociale	Periodic	Consiliul local Primar SPAS

	Campanii de sensibilizare a opiniei publice	Periodic, la solicitarea instituțiilor abilitate	Consiliul local Primar SPAS
4.	Dotarea serviciului	2024-2034	Consiliul local Primar
	Îmbunătățirea comunicării cu beneficiarii sistemului de asistență socială	Permanent	Secretar general SPAS
	Analiza oportunității introducerii unui sistem informatic la SPAS	2024-2034	Consiliul local Primar SPAS
	Instruirea profesională a personalului SPAS	Periodic, la interval de 2 ani, conform legii	Consiliul local Primar SPAS
	Asigurarea accesului la servicii în domeniul sănătății	2024-2034	Consiliul local Primar Responsabil resurse umane
	Îmbunătățirea accesului la mediul fizic și la mediul informațional și comunicațional	2024-2034	Consiliul local Primar SPAS

8. Surse de finanțare

Conform Legii asistenței sociale nr. 292/2011, asistența socială se finanțează din fonduri alocate de la bugetul de stat, de la bugetele locale, din donații, sponsorizări sau din alte contribuții din partea unor persoane fizice ori juridice, din țară și din străinătate, din contribuții ale beneficiarilor, precum și din alte surse, cu respectarea legislației în domeniu și în limita resurselor financiare disponibile.

Serviciile sociale se finanțează din următoarele surse:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetul local al județului;
- c) bugetul local al Comunei;
- d) donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice ori juridice din țară și din străinătate;
- e) fonduri externe rambursabile și nerambursabile;
- f) contribuția persoanelor beneficiare;
- g) alte surse de finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare.

De la bugetul de stat se alocă fonduri pentru:

- a) finanțarea programelor de interes național, elaborate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, precum și de alte autorități ale administrației publice centrale cu atribuții în domeniul serviciilor sociale și aprobate prin hotărâre a Guvernului;
- b) finanțarea programelor de subvenționare a furnizorilor privați de servicii sociale, derulate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- c) finanțarea înființării unor instituții de asistență socială-pilot;
- d) finanțarea serviciilor sociale acordate prin structurile publice aflate în subordinea-coordonarea autorităților administrației publice centrale;
- e) finanțarea serviciilor sociale acordate de autoritățile administrației publice locale și a altor furnizori publici și privați de servicii sociale, în condițiile legii;
- f) finanțarea programelor de educație permanentă a personalului de specialitate și a programelor de cercetare din domeniul serviciilor sociale;
- g) cheltuieli de investiții și reparații capitale pentru centrele de zi și rezidențiale, în condițiile legii;
- h) cofinanțarea serviciilor sociale, în baza memorandumurilor, protocoalelor, convențiilor de parteneriat, încheiate conform legii.

Alocarea fondurilor de la bugetul de stat destinate susținerii funcționării serviciilor sociale organizate la nivelul UAT se realizează în baza fundamentărilor transmise de AAPL.

Fundamentarea sumelor solicitate de la bugetul de stat de către AAPL se realizează în baza costurilor standard în vigoare pentru serviciile sociale administrate, contractate sau subvenționate în condițiile legii, precum și în baza estimării costurilor necesare funcționării serviciilor nou-înființate în anul bugetar respectiv.

Din bugetul local al județului se alocă fonduri pentru:

- a) finanțarea serviciilor sociale aflate în administrare proprie, contractate sau subvenționate în condițiile legii, ori cofinanțate în baza contractelor de parteneriat;
- b) finanțarea sau cofinanțarea înființării, organizării și funcționării unor noi servicii sociale;
- c) cofinanțarea serviciilor sociale care funcționează în mediul rural și în localități defavorizate, în baza unor contracte de parteneriat încheiate bianual;
- d) finanțarea cheltuielilor de funcționare a comisiilor de evaluare și a serviciilor de evaluare complexă, prevăzute de lege, până la intrarea în vigoare a noului sistem de evaluare prevăzut la art. 110 din Legea nr. 292/2011;
- e) finanțarea sau, după caz, cofinanțarea în parteneriat cu AAPL a cheltuielilor necesare formării continue a personalului cu atribuții în domeniul serviciilor sociale și care activează la nivelul județului respectiv;
- f) finanțarea și cofinanțarea în parteneriat cu AAPL a acțiunilor de sensibilizare a comunității privind nevoile și riscurile sociale de la nivelul județului;
- g) cofinanțarea proiectelor susținute din fonduri structurale și alte fonduri internaționale pentru proiecte din domeniul serviciilor sociale;
- h) finanțarea subvențiilor destinate serviciilor sociale acordate de furnizorii privați;
- i) alte finanțări sau cofinanțări prevăzute de lege.

Din bugetul local se alocă fonduri pentru:

- a) finanțarea serviciilor sociale aflate în administrare proprie, contractate sau subvenționate în condițiile legii, ori co-finanțate în baza contractelor de parteneriat;
- b) finanțarea sau cofinanțarea înființării, organizării și funcționării unor noi servicii sociale;

- c) finanțarea sau, după caz, cofinanțarea în parteneriat cu consiliul județean a cheltuielilor necesare formării continue a personalului cu atribuții în domeniul serviciilor sociale și care activează la nivelul comunității respective;*
- d) finanțarea și cofinanțarea în parteneriat cu consiliul județean a acțiunilor de sensibilizare a populației privind nevoile și riscurile sociale de la nivelul comunității;*
- e) cofinanțarea proiectelor susținute din fonduri structurale și alte fonduri internaționale pentru proiecte din domeniul serviciilor sociale;*
- f) alte finanțări sau cofinanțări prevăzute de lege.*

AAPL are obligația să asigure sumele din bugetul propriu și alte venituri extrabugetare, în completarea celor alocate din bugetul de stat.

Pentru finanțarea serviciilor sociale se pot utiliza veniturile obținute din sponsorizările și donațiile în bani sau în natură, acordate de persoane fizice și juridice, române și străine, furnizorilor de servicii.

Serviciile sociale pot fi finanțate din fonduri internaționale, stabilite prin memorandumurile sau protocoalele de finanțare încheiate de statul român cu donatorii, precum și din fondurile structurale pentru proiectele selectate în cadrul programelor operaționale regionale.

În funcție de venituri, persoanele beneficiare contribuie la finanțarea acordării serviciilor sociale, conform legii.

Asociațiile și fundațiile, precum și cultele recunoscute de lege, în calitate de furnizori privați de servicii sociale, pot primi subvenții alocate de la bugetul de stat și de la bugetele județene, ca formă de sprijin în vederea înființării, dezvoltării, diversificării și asigurării continuității serviciilor sociale acordate de aceștia.

Posibile surse de finanțare pentru dezvoltarea serviciilor în domeniul asistenței sociale la nivelul UAT Comuna Bozovici pe termen scurt, mediu și lung:

- Bugetul local;
- Bugetul de stat;
- Finanțare din surse externe;
- Alte surse de finanțare.

9. Planul operațional pentru implementarea strategiei

9.1. Obiectivul strategic general

Înființarea și dezvoltarea unui sistem realist și eficient de servicii sociale la nivelul UAT Comuna Bozovici, capabil să asigure incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile, creșterea calității vieții, tratament egal, nediscriminare și dreptul la o viață demnă pentru toți locuitorii Comunei.

9.2. Obiective specifice

Obiectiv specific 1

Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile pornind de la grupurile identificate de SPAS prin chestionarea bazelor de date, a registrelor de evidență, anchete sociale etc..

Obiectiv specific 2

Înființarea și implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de servicii sociale, bazate pe nevoile beneficiarilor.

Obiectiv specific 3

Implicarea activă a comunității locale în problematica socială, în contextul dezvoltării colaborării între SPAS și DGASPC, pentru menținerea la nivel calitativ a serviciilor sociale pentru toate categoriile de grupuri vulnerabile din cadrul UAT Comuna Bozovici.

Obiectiv specific 4

Modernizarea și profesionalizarea sistemului de asistență socială de la nivelul SPAS prin dezvoltarea capacității instituționale, în scopul eficientizării activităților din domeniul social de la nivel local.

PLAN OPERAȚIONAL PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE COMUNA BOZOVICI, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN, ÎN PERIOADA 2024-2034

Obiectiv specific 1

Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile pornind de la grupurile identificate de SPAS prin chestionarea bazelor de date, a registrelor de evidență, anchete sociale etc.

Obiective operaționale	Măsuri și acțiuni	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Identificarea nevoilor sociale ale persoanelor vulnerabile	Cercetare de teren, prin aplicare chestionar de identificare a nevoilor sociale ale comunității Implicare voluntari	Nr. persoane chestionate Nr. persoane cu nevoi sociale identificate	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

Obiectiv specific 2

Înființarea și implementarea unui sistem armonizat, integrat și performant de servicii sociale, bazate pe nevoile beneficiarilor

I. COPII, TINERI ȘI FAMILIE

Obiective operaționale	Măsurile și acțiuni	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Prevenirea separării copiilor de familie	1. Activități periodice de consiliere și sprijin pentru familiile cu risc social sau financiar	Nr. activități de consiliere Nr. beneficiari	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
	2. Organizarea de campanii de informare a părinților în vederea conștientizării acestora a riscurilor asumate prin plecarea lor la muncă în străinătate și/sau cu privire la obligațiile ce le revin în situația în care intenționează să plece în străinătate	Nr. campanii de informare Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	3. Proiect de voluntariat privind asistarea copiilor cu părinți plecați în străinătate	Nr. proiecte Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială ONG-uri locale	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
2. Prevenirea abandonului școlar și a situațiilor de părăsire timpurie a școlii	1. Organizarea de programe de afterschool (masă caldă, organizare timp liber	Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale

	copii prin activități de ordin educațional, cultural-artistic, social)		Unități de învățământ din comună		Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Înființare afterschool	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	3.Înființare și dotare centru de zi pentru copii	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	4.Reabilitare, modernizare și dotare centru de zi pentru copii	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	5.Sprijin material prin acordarea de vouchere pentru îmbrăcăminte și rechizite, respectiv prin acordarea de burse de merit pentru copiii cu	Nr. beneficiari Nr. și valoare vouchere acordate Nr. și valoare burse de merit	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

	rezultate bune la învățătură				
3. Reducerea numărului de persoane și familii fără venituri sau cu venituri reduse	1.Asigurarea unei comunități sănătoase și echilibrate prin scăderea numărului de asistați social din comunitate, prin creșterea angajării și scăderea presiunii asupra bugetului local	Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Organizarea de programe de calificare și reconversie profesională, finalizate cu ocuparea de locuri de muncă	Nr. beneficiari Nr. de programe de calificare Nr. locuri de muncă ocupate	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Operatori economici din localitate/zonă	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
4. Scăderea numărului victimelor violenței în familie prin asigurarea de servicii de prevenire și consiliere pentru victimele violenței în familie	1.Activități de consiliere și sprijin pentru familiile cu risc social sau financiar	Nr. beneficiari Nr. activități de consiliere	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Alte surse legal constituite
	2.Adăpost și consiliere pentru victimele violenței domestice	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

	3. Amenajare adăpost pentru agresor în cazurile de violență domestică	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
5. Asigurarea proximității serviciilor sociale prin diversificarea și dezvoltarea unor servicii care să limiteze perpetuarea unor situații ce pun în pericol integritatea dezvoltării armonioase a copiilor	1.Dezvoltarea și diversificarea serviciilor specifice unor probleme sociale care pun în pericol integritatea copilului, prin înființarea unor servicii de informare, consiliere sau asistare pentru victimele violenței domestice	Nr. beneficiari Nr. de servicii	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Servicii de prevenire destinate copiilor aflați în risc de abuz, neglijare, exploatare.	Nr. beneficiari Nr. de servicii	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	3.Servicii oferite copiilor care săvârșesc fapte penale	Nr. beneficiari Nr. de servicii	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

	4.Servicii oferite copiilor cu comportament delinvent și predelinvent	Nr. beneficiari Nr. de servicii	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	5.Programe educativ preventive	Nr. beneficiari Nr. de programe	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	6.Educație sanitară în școli	Nr. beneficiari Nr. de programe	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială Unități de învățământ din comună	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

II. PERSOANE CU DIZABILITĂȚI

Obiective operaționale	Măsuri și acțiuni	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități prin dezvoltarea de servicii specifice	1.Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu prin creșterea numărului de asistenți personali	Nr. persoane cu dizabilități Nr. asistenți personali	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local
2. Consolidarea rețelei de asistenți personali	1.Recrutare, selectare, formare de asistenți personali	Nr. persoane recrutate Nr. persoane selectate Nr. persoane formate	Responsabil resurse umane Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Angajare asistenți personali profesioniști	Nr. asistenți personali profesioniști angajați	Responsabil resurse umane	2024-2034	Buget local
	3.Realizarea unor campanii de informare și conștientizare	Nr. campanii de informare și conștientizare	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
3. Creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități	1.Integrarea persoanelor cu dizabilități în activitățile sociale și economice	Nr. persoane cu dizabilități care desfașoară activități economice și sociale	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

	2.Extinderea accesului la transport, accesibilizarea instituțiilor de utilitate publică pentru persoanele aflate în scaun rulant	Nr. persoane transportate Nr. rampe de acces	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
4. Creșterea șanselor de integrare pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități	1.Dezvoltarea de servicii economice pentru persoane cu dizabilități în parteneriat public-privat	Nr. servicii economice noi Nr. persoane cu dizabilități	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
5. Dezvoltarea infrastructurii unităților de protecție socială și medicale pentru persoane cu dizabilități	1.Înființare și dotare centru de recuperare pentru persoane cu dizabilități	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Reabilitare, modernizare și dotare centru de recuperare persoane cu dizabilități	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

III. PERSOANELE VÂRSTNICE

Obiective operaționale	Măsurile și acțiunile	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Prevenirea instituționalizării persoanelor vârstnice, prin acordarea de servicii comunitare la domiciliu persoanelor vârstnice dependente	1. Dezvoltarea serviciilor comunitare de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice	Nr. servicii oferite Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
	2. Proiect de voluntariat pentru îngrijirea vârstnicilor	Nr. de proiecte Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială ONG-uri locale	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
2. Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice	1. Asistarea persoanelor vârstnice în vederea realizării diferitelor activități juridice și economice	Nr. solicitanți Nr. persoane asistate	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
	2. Organizare de campanii de analize și investigații medicale gratuite	Nr. campanii Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială ONG-uri locale	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

3. Dezvoltarea infrastructurii unităților de protecție socială și medicale pentru persoane vârstnice	1.Înființare și dotare centru pentru persoane vârstnice	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2.Reabilitare, modernizare și dotare centru pentru persoane vârstnice	Suprafață amenajată Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

IV. PERSOANELE ADULTE VULNERABILE SOCIAL

Obiective operaționale	Măsurile și acțiuni	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Promovarea drepturilor persoanelor vulnerabile social în procesul de furnizare a serviciilor sociale	1.Informarea și consilierea beneficiarilor de servicii sociale asupra drepturilor și responsabilităților lor, asupra valorilor promovate de comunitate	Nr. activități de informare și consiliere Nr. beneficiari	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
2. Creșterea gradului de incluziune socială pentru persoanele vulnerabile social	1.Organizarea de cursuri de calificare/recalificare profesională a persoanelor vulnerabile social	Nr. programe dezvoltate Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale

					Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2. Alfabetizarea membrilor comunităților defavorizate	Nr. programe alfabetizare Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
3. Creșterea gradului de ocupare profesională a persoanelor vulnerabile social	1. Informarea și consilierea persoanelor vulnerabile social cu privire la posibilitatea accesului la un loc de muncă	Nr. activități de informare Nr. beneficiari	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2. Monitorizarea beneficiarilor la locul de muncă în vederea menținerii locului de muncă, atât pentru cei angajați anterior, cât și pentru cei nou angajați	Nr. de beneficiari monitorizați la locul de muncă	Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
4. Creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile social	1. Construirea/reabilitarea de locuințe sociale pentru persoanele din categoriile defavorizate	Nr. locuințe sociale construite/reabilitate Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

2.Amenajare imobil cu locuințe sociale	Nr. locuințe sociale amenajate Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
3.Cantină socială pentru persoanele vulnerabile social	Capacitate cantină socială Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
4.Oferirea de pachete de alimente și produse de igienă pentru persoanele din categoriile defavorizate	Nr. pachete furnizate Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
5.Campanii de informare și sănătate publică	Nr. campanii Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială DSP ONG-uri locale	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

	6. Organizare de campanii de analize și investigații medicale gratuite	Nr. campanii Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială ONG-uri locale	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	7.Înființare și dotare centru medical de permanență	Capacitate centru medical Specialități medicale asigurate beneficiarilor Număr beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	8.Dotare cu echipamente performante pentru acordarea ajutorului medical de urgență și deplasarea la cel mai apropiat spital la nevoie	Nr. și valoare dotări Nr. beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

Obiectiv specific 3

Implicarea activă a comunității locale în problematica socială, în contextul dezvoltării colaborării între SPAS și DGASPC, pentru menținerea la nivel calitativ a serviciilor sociale pentru toate categoriile de grupuri vulnerabile din cadrul UAT Comuna Bozovici

Obiective operaționale	Măsurile și acțiunile	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Implicarea mass-mediei locale în promovarea activităților din domeniul asistenței sociale	1. Transmiterea de comunicate și organizarea de întâlniri cu mass-media locală	Nr. comunicate Nr. sesiuni	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
2. Campanii de sensibilizare a opiniei publice	1. Organizarea de întâlniri cu membrii comunității	Nr. de campanii	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

Obiectiv specific 4

Modernizarea și profesionalizarea sistemului de asistență socială de la nivelul SPAS prin dezvoltarea capacității instituționale, în scopul eficientizării activităților din domeniul social de la nivel local

Obiective operaționale	Măsurile și acțiunile	Indicatori de monitorizare	Responsabili	Termen de realizare	Surse de finanțare posibile
1. Dotarea serviciului social	1. Organizare eficientă a spațiului de lucru Instrucțiuni privind utilizarea noii tehnologii	Nr. dosare soluționate/unitate de timp Nr. documente printate/unitate de timp	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

2. Îmbunătățirea comunicării cu beneficiarii sistemului de asistență socială	1. Optimizare și completare website cu informațiile necesare depunerii și soluționării dosarelor pentru obținerea de beneficii și/sau servicii sociale	Nr. dosare corect întocmite Timp soluționare dosar Nr. sesiuni de acordare asistență la completare	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
	2. Acordarea de asistență la completarea cererilor și declarațiilor prevăzute de lege				
3. Analiza oportunității introducerii unui sistem informatic la SPAS	1. Analiza volumului activității	Raport calitate-preț (se optează pentru prețul cel mai scăzut)	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Alte surse legal constituite
	2. Studiu de piață				
	3. Demarare procedură achiziție publică, dacă este cazul				
4. Instruirea profesională a personalului SPAS	1. Achiziție servicii instruire funcționari publici și asistenți personali	Nr. persoane instruite (se organizează o instruire la interval de 2 ani)	Consiliul Local Primar Compartimentul Asistență Socială	2024-2034	Buget local Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2. Participare la sesiunile de informare organizate de DGASPC, DSP				
5. Asigurarea accesului la servicii în domeniul sănătății	1. Constituirea unei structuri de asistență medicală comunitară la nivelul UAT	Număr beneficiari	Consiliul Local Primar	2024-2034	Bugete instituționale Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite

6. Îmbunătățirea accesului la mediul fizic și la mediul informațional și comunicațional	1. Accesibilizarea intrării în clădire prin construirea rampei de acces pentru persoanele cu dizabilități	Raport calitate-preț Termen de realizare	Consiliul Local Primar Compartiment administrativ	2024-2034	Buget local Finanțări nerambursabile Alte surse legal constituite
	2. Semnalizarea locurilor de parcare				
	3. Accesibilizarea mediului informațional și comunicațional prin utilizarea de pictograme și panouri moderne de informare a publicului				

CAPITOLUL VI: MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE

O bună implementare a strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale asigură în primul rând o creștere autentică a comunității locale. Din acest punct de vedere implementarea unui sistem potrivit de indicatori de monitorizare și elaborarea periodică și cu pragmatism a rapoartelor strategice de monitorizare joacă un rol esențial în procesul de management.

Monitorizarea procesului de implementare a strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale se va realiza prin intermediul unor rapoarte periodice privind progresele înregistrate, atât în ceea ce privește implementarea strategiei de dezvoltare și gradul de realizare a rezultatelor planificate, cât și impactul generat.

Procesul de monitorizare a strategiei va avea ca principal instrument de lucru sistemul de indicatori elaborat în cadrul procesului de planificare la nivel local.

Managementul operativ al Comunei va prezenta Consiliului local:

1. **rapoarte anuale de progres**, care se vor elabora începând cu al doilea an de implementare și vor avea ca scop monitorizarea eficientă a aplicării strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale;

2. **rapoarte strategice**. Având în vedere faptul că implementarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale se va întinde pe o perioadă de 10 ani, este necesară o evaluare intermediară a strategiei, pe baza unor rapoarte strategice. Pentru evaluarea impactului aplicării strategiei de dezvoltare se va urmări evoluția principalilor indicatori socioeconomici la nivel local.

În linii mari, raportul strategic va cuprinde:

- situația și evoluția socio-economică a Comunei;
- realizările obținute, cuantificate pe baza indicatorilor și gradul de atingere a obiectivelor stabilite;
- problemele întâmpinate în procesul de implementare a strategiei de dezvoltare;
- exemplele de bună practică identificate;
- propuneri privind revizuirea și ajustarea periodică a strategiei de dezvoltare în raport cu evoluțiile economico-sociale semnificative înregistrate la nivel local în perioada 2024-2034.

Implementarea strategiei se va face cu participarea tuturor compartimentelor aparatului de specialitate al Primarului Comunei Bozovici, a personalului, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate.

În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative sau cu modificările intervenite în contextul social, economic, cultural, strategia poate fi revizuită sau completată ori de câte ori este necesar.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

SECRETAR GENERAL,

.....

.....

CONSILIER,

.....